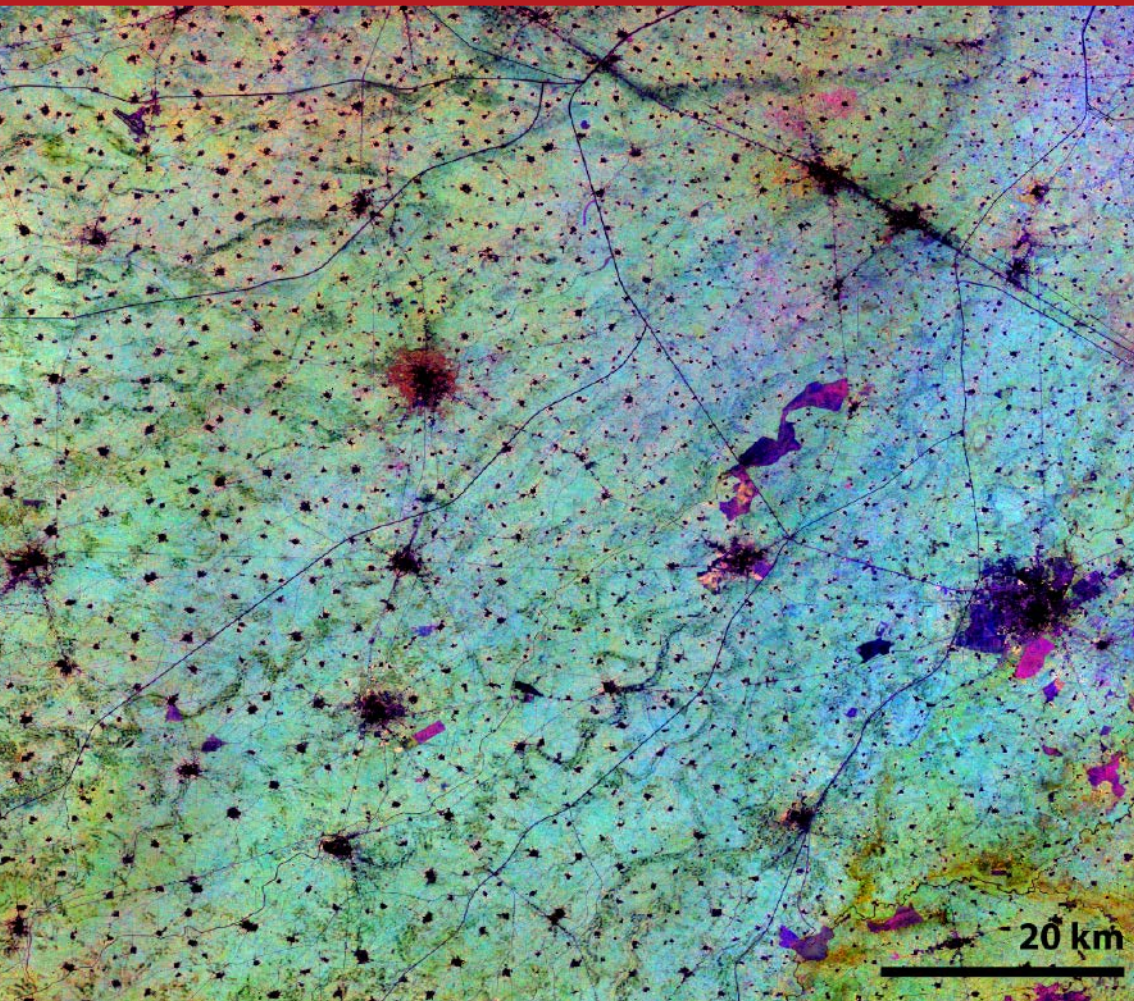


ICAC: MEMÒRIA 2018



Institut Català d'Arqueologia Clàssica

ICAC: MEMÒRIA 2018

Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Plaça d'en Rovellat, s/n, 43003 Tarragona
Telèfon: 977 24 91 33 – Fax: 977 22 44 01
www.icac.cat – info@icac.cat

Tarragona, març del 2019

Imatge de coberta: index de vegetació estacional multitemporal a l'àrea del Punjab (Índia) que fa visible la xarxa de paleocanals associada a la civilització de l'Indus. Tractament d'imatge realitzat en el marc del projecte TwoRains per Hèctor A. Orengo.

Disseny i maquetació: Industries Gràfiques Gabriel Gibert

Dipòsit Legal: T. 507-2014

Índex

Presentació	5
Organització	9
Recerca	17
Activitat del personal investigador	
Personal investigador propi	33
Personal investigador adscrit	90
Serveis científicotècnics	
Centre de documentació i biblioteca	151
Unitat de Documentació Gràfica	153
Unitat d'Estudis Arqueomètrics	155
Formació avançada	157
Publicacions	161
Activitats científiques	163
Difusió i transferència	165

Presentació



La presentació d'aquesta memòria d'activitats del centre hauria de ser escrita a quatre mans. Sens dubte, el 2018 ha estat un any especial, diferent, marcat per diverses dades clau. Segurament, la més transcendent de totes per a l'Institut ha estat el meu nomenament com a director en funcions, el 27 de juliol, per part del Consell de Direcció en sessió extraordinària, en substitució de Joan Gómez Pallarès (nomenat nou director general de Recerca del Departament d'Empresa i Coneixement). Tots dos hem estat, doncs, responsables de l'activitat del centre durant el 2018.

Jo ja coneixia molt bé la casa, perquè n'havia estat el subdirector des del juliol del 2014 i investigador des del 2003. Però, com deia, l'any 2018 ha estat un any de canvis, no només a la direcció de l'ICAC. La renovació del Consell

de direcció també ha estat quasi absoluta: d'una banda, amb la constitució del nou govern de la Generalitat de Catalunya (el mes de maig) es va nomenar la consellera Maria Àngels Chacón nova presidenta del Consell de Direcció; d'altra banda, amb les eleccions al rectorat de la URV (també el mes de maig) va resultar electa la Dra. María José Figueras com a nova vicepresidenta del Consell; i aquests canvis van comportar, a més, el conseqüent nomenament de nous i noves vocals.

Aquests canvis en els equips de direcció han coincidit amb la celebració del 15è aniversari de l'Institut. L'ICAC, centre del sistema CERCA de la Generalitat de Catalunya, va inaugurar la seva seu a Tarragona el setembre del 2003. La iniciativa fomentada des de la Generalitat responia a la voluntat d'impulsar la recerca orientada a l'impacte científic i econòmic, així com a la transferència i millora del benestar social. Els nous centres van organitzar-se seguint un model de funcionament que permetés assegurar la flexibilitat de gestió, la captació i promoció del talent, la planificació estratègica i la capacitat executiva.

Han passat quinze anys i avui l'ICAC és un centre de referència en el seu àmbit, amb prestigi i reconeixement. El camí ha estat llarg i complex, marcat per diverses etapes. A uns primers anys fundacionals, dirigits pel Dr. Josep Guitart –entre el 2002 i el 2006–, va seguir una segona etapa de consolidació –entre el 2007 i el 2012–, dirigida per la Dra. Isabel Rodà. En aquests anys l'ICAC va anar consolidant les seves estructures i va aconseguir destacar molt especialment en la projecció exterior de la seva activitat, en el marc de l'estat espanyol i també de l'arqueologia europea. Bon exemple de l'impuls d'aquesta etapa va ser l'organització dels congressos internacionals d'Arqueologia Clàssica (CIAC) –a Roma el 2008 i a Mèrida el 2013–, o l'organització del congrés biennal de l'ASMOSIA a Tarragona l'any 2009.

Més endavant, l'any 2013 l'Institut va iniciar una tercera etapa amb un nou canvi de director, el Dr. Joan Gómez Pallarès. Va continuar la seva consolidació i, molt especialment, el manteniment del finançament públic de la recerca. Cal fer especial menció a aquest fet,

ja que durant tots aquests anys la crisi econòmica ha impactat amb molta força en tot el sistema d'universitats i recerca, i també en l'ICAC. Han estat anys de dificultats –de fet encara ho són– que ens han obligat a intensificar els ritmes de treball fins a nivells de vegades esgotadors, poc raonables.

No obstant, s'ha de dir que, en aquest context i malgrat les dificultats, tan l'ICAC com els centres CERCA en general han mantingut la seva activitat científica d'acord amb els contractes programa signats amb la Generalitat de Catalunya. Durant els anys de crisi, el sistema de recerca català (i, en conseqüència, també l'arqueologia catalana) s'ha vist reforçat per una estructura sòlida que ha demostrat que pot continuar endavant en temps de dificultats.

L'any 2018 significa l'inici d'una nova etapa a l'ICAC que es caracteritza també per una renovació important del personal investigador, amb el retorn a Tarragona d'investigadors formats al centre. La contractació de tres investigadors en dos anys, a través del programa Ramón y Cajal del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, és sens dubte un fet cabdal consolidat aquest 2018 i que no es produïa des dels primers anys de funcionament del centre. Anys després d'iniciar un complex periple postdoctoral i després d'aconseguir el finançament de programes molt competitius, aquests tres investigadors (dos dels quals són dones) venen a l'ICAC per a liderar projectes, consolidar línies de recerca i millorar el seu finançament internacional.

El personal investigador s'ha vist també ampliat amb la contractació predoctoral a través dels programes FPU del Ministeri d'Educació i FI de l'AGAUR. Un repte pendent per a l'ICAC i per a la carrera investigadora en general és el reforçament de la contractació postdoctoral. En aquest sentit, els primers mesos del 2019 no poden començar millor, amb l'atorgament de dues beques Marie Skłodowska-Curie (finançades pel programa H2020 de la Unió Europea) assignades a l'ICAC i que reforcen el programa propi de l'Institut per a la contractació de personal investigador postdoctoral, iniciat el 2016. La captació de talent internacional i l'arribada d'una nova generació d'investigadors és ja una realitat a l'ICAC i ho haurà de continuar sent els propers anys.

En l'àmbit de Catalunya, una dada interessant que voldria destacar és la implantació territorial de la recerca dirigida des de l'ICAC, ben palesa en el fet que prop del 25 % dels projectes quadriennals centrats en l'arqueologia clàssica aprovats i finançats pel Departament de Cultura per al període 2018-2021 són dirigits des de l'Institut. En aquest context, s'han iniciat un total de nou projectes, que implicaran intervencions arqueològiques a les comarques de Tarragona, però també a àmplies àrees de Catalunya, l'Empordà, el Ripollès, la Cerdanya, la Sagarra o el Vallès.

Tota aquesta activitat es coordina en el marc del Grup de Recerca Consolidat Interinstitucional MIRMED, dirigit per l'ICAC i format per vuit equips de recerca, també de la UAB i la URV. El grup va ser reconegut i finançat el 2014 (2014 SGR 1197) i ha estat renovat per al trienni 2018-2020 (2017 SRG 970). El MIRMED haurà de ser el bressol dels futurs grups de recerca de l'ICAC, ara en procés de reestructuració.

El 2018 s'ha incrementat també la participació d'investigadors de l'ICAC en projectes internacionals. Arriba a la seva fi la participació en el projecte *Rome's Mediterranean Ports*, finançat per la subvenció *ERC Advanced Grant* –una convocatòria altament competitiva del Consell Europeu d'Investigació (ERC, European Research Council)–, però s'inicia la col·laboració en un nou projecte internacional finançat per aquesta convocatòria, en la

modalitat *Consolidator Grant*: dirigit des del McDonald Institute for Archaeological Research de la Universitat de Cambridge, el projecte TwoRains se centra en la problemàtica de l'adaptació cultural al canvi climàtic en el marc de la civilització de l'Indus. La participació en projectes internacionals comprèn també l'àmbit de França (amb col·laboracions amb el CNRS) i Grècia (on destaca el projecte APAX, centrat en l'estudi de territori a la colònia focea d'Abdera, a Tràcia).

L'encaix de l'ICAC en la recerca arqueològica catalana i internacional és una qüestió cabdal. La creació en el marc de la xarxa CERCA d'un centre dedicat a l'arqueologia clàssica i a l'estudi de la mediterrània antiga ha estat sense dubte una oportunitat extraordinària per al conjunt de la recerca arqueològica a Catalunya. Per això, l'ICAC ha fomentat des de la seva creació la coordinació i les sinèrgies institucionals en recerca i formació avançada. I aquest esforç mereix ser especialment destacat en un context on la col·laboració interinstitucional en recerca no sempre és fàcil i on l'activitat científica dels instituts pot ser percebuda en termes d'estricta competència.

Donen testimoni de la col·laboració interinstitucional el Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (vigent ininterrompudament des del curs 2006-2007 –el curs 2018-2019 se n'imparteix la 13a edició–) i el contracte programa amb la URV, però també les relacions intenses amb d'altres institucions catalanes; especialment amb la Universitat de Barcelona, el Museu d'Arqueologia de Catalunya, els serveis d'arqueologia municipals i de la Generalitat, i amb nombrosos ajuntaments de tota Catalunya. També en són bons exemples la col·laboració en diversos projectes coordinats de R+D del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, la signatura de convenis i la realització de nombroses activitats científiques conjuntes (que podeu consultar en aquesta memòria).

Tot això és fruit de molt esforç i molta perseverança. El 2018 significa, doncs, l'inici d'una nova etapa, carregada de molta força i energia, impulsada per un equip plenament conscient de les dificultats però alhora carregat d'entusiasme, experiència i coneixement. Un equip que té com a objectius continuar amb èxit les línies de recerca dutes a terme durant aquests quinze anys, mantenir el creixement del centre i la seva internacionalització, consolidar el seu impacte en la comunitat científica internacional i garantir la transferència de resultats a la societat.

Josep Maria Palet Martínez
Director en funcions

Organització

CONSELL DE DIRECCIÓ

• **Presidència**

Luis de Guindos Jurado. Ministre d'Economia, Indústria i Competitivitat¹ (fins el 07 de març)
Román Escolano Olivares. Ministre d'Economia, Indústria i Competitivitat² (fins el 31 de maig)
María Àngels Chacón i Feixas. Consellera d'Empresa i Coneixement³ (des de l'1 de juny)

• **Vicepresidència**

Josep Anton Ferré Vidal. Rector de la Universitat Rovira i Virgili (fins el 07 de juny)
María José Figueras Salvat. Rectora de la Universitat Rovira i Virgili (des del 8 de juny)

• **Vocals de la Generalitat de Catalunya**

Francesc Subirada i Curcó. Director general de Recerca, Departament d'Empresa i Coneixement (fins el 25 de juliol)
Joan Gómez Pallarès. Director general de Recerca, Departament d'Empresa i Coneixement (des del 26 de juliol)
Jusèp Boya i Busquet. Director general del Patrimoni Cultural, Departament de Cultura (fins el 13 de juny)
Elsa Ibar Torras. Directora general del Patrimoni Cultural, Departament de Cultura (des del 14 de juny)

• **Vocals de la Universitat Rovira i Virgili**

Antoni González Senmartí. Delegat del rector de Relacions Institucionals (fins el 19 de juliol)
Josep Manel Ricart Pla. Vicerector de Política Científica i de Recerca (fins el 19 de juliol)
Francesc Díaz González. Vicerector de Recerca i Planificació Científica (des del 19 de juliol)
Maria Bonet Donato. Vicerectora d'Estudiants i Ocupabilitat (des del 19 de juliol)

• **Vocals representants del Consell Interuniversitari de Catalunya**

Glòria Munilla Cabrillana. Professora de la Universitat Oberta de Catalunya
Josep Maria Nolla Brufau. Professor de la Universitat de Girona
Antoni González Senmartí. Secretari del Consell de Direcció

- Joan Gómez Pallarès. Director de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (fins el 25 de juliol)
Josep Maria Palet Martínez. Director e. f. de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (des del 27 de juliol)

¹Reial Decret 944/2017, de 27 d'octubre.

²Reial Decret 104/2018, de 7 de març.

³Decret 3/2018, de 29 de maig.

CONSELL CIENTÍFIC ASSESSOR

Vassilis Aravantinos. Professor emèrit de la Universitat d'Atenes, Grècia
 Georges Fabre. Professor de la Universitat de Pau, França
 Zahi Hawass. Egiptòleg, ex-secretari general del Consell Suprem i exministre d'Antiguitats (2002-2011), Egipte
 Simon Key. Professor de la Universitat de Southampton, Regne Unit
 Emilio Marin. Vicerector de la Universitat Catòlica de Croàcia, Croàcia
 Dirce Marzoli. Directora de l'Institut Arqueològic Alemany, Madrid
 Ricardo Olmos. Professor emèrit de l'Institut d'Història del CSIC, Madrid
 Paolo Sommella. Professor de la Universitat de Roma «La Sapienza», Itàlia

COMITÈS INTERNS

Comitè d'ètica

El Comitè d'ètica, constituït el 26 d'octubre de 2017, té com a objectiu seguir i avaluar el compliment del codi ètic de l'ICAC. Actua amb plena independència, parcialitat i objectivitat de criteri. L'equip està format per Diana Gorostidi (personal de recerca), Iñaki Matias (serveis científicotècnics) i Verònica Rodríguez (gestió i suport a la recerca).

A la bústia habilitada per a centralitzar els tràmits i donar efecte a les funcions del comitè, durant 2018 només es va rebre una consulta (C-01/2018), que feia referència a l'adhesió de l'ICAC al codi de conducta dels centres CERCA i que es va resoldre favorablement.

Comitè d'igualtat

El Comitè d'igualtat, constituït el 25 d'octubre de 2017, té com a objectiu vetllar per la igualtat de gènere real i efectiva en tots els àmbits de l'ICAC. Concretament, vol prevenir i compensar tot desequilibri, biaix o conflicte de gènere que es detecti en qualsevol estructura, procés de selecció o promoció del personal, així com en el conjunt d'activitats organitzades o participades per l'Institut.

L'equip està format per Jesús Carruesco, Lydia Gil i Maura Lerga (des de novembre de 2018). Carme Badia en va formar part fins el 31 d'agost de 2018.

Resum d'accions realitzades

Per primera vegada l'ICAC s'ha afegit a la celebració del Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència (11 de febrer) amb la sessió oberta "Dones i arqueologia" celebrada a la seu de l'ICAC, i dues xerrades a l'IES Torreforta a càrrec de Lúcia Colominas i Ada Lasheras.

A la sessió oberta es van presentar, també, els resultats de l'estudi elaborat pel Comitè d'igualtat *La presència de la dona als congressos de l'ICAC*, que recull la distribució per sexe del personal de recerca i de les persones encarregades d'organitzar activitats científiques de l'Institut. En el període 2013-2016, l'ICAC ha organitzat o coorganitzat 41 congressos, en què, a partir de 2015, s'observa paritat, tant entre el total de ponents com entre les persones responsables d'organitzar-los.

El Comitè ha promogut internament l'adhesió de les investigadores de l'ICAC a la base de dades de dones investigadores impulsada per l'Associació de dones investigadores i tecnòlogues (AMIT) i La Sexta.

S'ha impulsat la paritat de gènere en la Comissió i el Comitè editorials, i la recomanació d'incloure aquest criteri en la renovació o proposta de nous membres als òrgans col·legiats estatutaris de l'ICAC.

En el desenvolupament del Pla d'acció per a la igualtat de gènere, el Comitè ha actualitzat les dades de diagnosi i ha augmentat el nombre d'indicadors recollits. L'ICAC ha mantingut aquest 2018 la paritat en la distribució per sexe del conjunt de personal. Si es distingeix entre personal investigador i tècnic, però, s'observa que el percentatge de dones supera el 60 % en les categories de serveis científicotècnics i de gestió i suport a la recerca, mentre que a les categories d'investigadors la proporció de dones és inferior al 40 %, en el cas dels investigadors R1, R2 i R3, i inferior al 30 % en el cas dels investigadors R1. Aquesta i altra informació queda recollida a la versió actualitzada del Pla d'acció per a la igualtat de gènere (2018), disponible a la web de l'ICAC.

S'ha creat també un espai específic a la web institucional, on s'exposa el Pla d'acció per a la igualtat de gènere, un resum de les activitats realitzades pel Comitè, materials de l'ICAC específics sobre igualtat de gènere i altres recursos (com informació d'interès o enllaços web).

No s'ha recollit cap queixa ni incidència a través dels canals establerts (bústia electrònica i bústia presencial a la seu de l'Institut).

PERSONAL

- **Director**

Joan Gómez Pallarès. Director (fins el 25 de juliol)

Josep Maria Palet Martínez. Director en funcions (des del 27 de juliol)

- **Subdirector**

Josep Maria Palet Martínez (fins el 26 de juliol)

- **Administrador**

Jordi Peiret i Estrada

- **Àrea de Direcció**

Esther Esquinas Torres

- **Àrea de recerca**

Personal investigador propi

R3 i R4

Belarte Franco, Maria Carme (ICREA)

Carruesco Garcia, Jesús (URV-ICAC)

Fiz Fernández, José Ignacio (URV-ICAC)

Gómez Pallarès, Joan*

Gorostidi Pi, Diana (URV-ICAC)

Gutiérrez Garcia-Moreno, Anna

Járrega Domínguez, Ramon

López Vilar, Jordi

Macias Solé, Josep Maria

Orengo Romeu, Hèctor Aleix*

Palet Martínez, Josep Maria

Prevosti Monclús, Marta

Rodrigo Requena, Esther

Ruiz de Arbulo Bayona, Joaquín (URV-ICAC)

R2 (postdoctoral)

Colominas Barberà, Lúdia

Olmos Benlloch, Pau*

R1 (predoctoral)

Aranda González, Raúl

Colom Mendoza, Enric

Cuscó Badia, Oriol*

Fortuny Mendo, Karen*

Gallego Valle, Abel

Janicka, Julia

Lasheras González, Ada*

Martínez Fernández, Jesús

Prades Painous, Marc

Rodríguez Martorell, Francesc

Ruiz Rodríguez, Julio César

* La vinculació a aquesta categoria és inferior a un any.

Personal investigador adscrit

R3 i R4

Àlvarez Pérez, Aureli
 Berni Millet, Piero
 Diloli Fons, Jordi (URV)
 Euba Rementeria, Itxaso
 Genera i Monells, Margarida*
 González Senmartí, Antoni (URV)
 Grau Guijarro, Sergi
 Guitart i Duran, Josep (UAB)
 Hernández-Gasch, Jordi
 Jones, Graham Roderick
 Magadán Olives, Maria Teresa
 Lapuente Mercadal, Pilar (UNIZAR)

Miró Canals, Jordi
 Olmos Benlloch, Pau*
 Panosa Domingo, Maria Isabel
 Peña Cervantes, Yolanda
 Pérez Martínez, Meritxell
 Remolà Vallverdú, Josep Anton (URV-MNAT)
 Reig Calpe, Montserrat
 Rodà de Llanza, Isabel (UAB)
 Silva Barris, Joan
 Subias Pascual, Eva (URV)
 Toldrà Domingo, Josep Maria

R2 (postdoctoral)

Aluja Pérez, Roger*
 Camañes Villagrasa, M. Pilar
 Canela Gràcia, Joan
 Ciurana Prast, Judit
 Cortés Vicente, Ada
 Díaz García, Moisés
 Ferré Anguix, Ramon
 Flórez Santasusana, Marta
 García Molsosa, Arnau
 Garrido Elena, Ana
 Georgiadis, Merkourios*
 Gris Jeremias, Ferran
 Homar Pérez, Roser*
 Huguet Enguita, Esperança
 Lasheras González, Ada*
 Mateo Corredor, Daniel (UA)
 Matteazzi, Michele

de Mesa Gárate, Ana
 Monrós González, Meritxell
 Muñoz Melgar, Andreu (MBT)
 Mussarra Roca, Joan Josep
 Oliach Fàbregas, Meritxell
 Ortega Pérez, M. Jesús
 Padrós Gómez, Carles
 Perich Roca, Arnau
 Perna, Simona*
 Ravotto, Alessandro
 Riera Rullan, Mateu
 Roig Pérez, Josep Francesc
 Romaní Sala, Núria
 Salagaray Garcia, M. Teresa (UIC)*
 Soler Huertas, Begoña
 Terrado Ortuño, Patricia*

R1 (predoctoral)

Artina, Anna
 Bertral Arias, Anna
 Blay Boquera, Meritxell
 Camuña Pardo, David
 Cot Reig, Glòria
 Feliu Pérez, Hugo*
 Fernández Pino, Ivan
 Garcia Llinares, M. Gemma

Lasheras González, Ada*
 Medina Gil, Pablo
 Nicolás Muelas, Marta
 Otero Herraiz, Núria
 Polonio Alamino, Tania*
 Teixell Navarro, Imma
 Varona Rubio, Pablo

* La vinculació a aquesta categoria és inferior a un any.

- **Serveis científicotècnics**

- Centre de documentació i biblioteca**

- Lydia Margarita Gil González
Raquel Muñoz Punzano (responsable)*

- Unitat de Documentació Gràfica**

- Paloma Aliende Garcia
Iñaki Matías Santacoloma
Josep Maria Puche Fontanilles

- Unitat d'Estudis Arqueomètrics**

- Anna Gutiérrez Garcia-Moreno (directora)
Aureli Àlvarez Pérez
Roberta Di Febo*

- Hugo Feliu Pérez*
Laura Galán González*
Isabel Rodà de Llanza

- **Àrea de formació avançada**

- Josep Maria Palet Martínez (responsable acadèmic)
Ana Isabel Gallego Salas (secretaria)

- **Àrea de gestió i suport a la recerca**

- Suport a la recerca i activitats**

- Gilbert Frigola Olives
Ana Isabel Gallego Salas

- Comunicació i publicacions**

- Carme Badia i Puig*
Maura Lerga Felip*

- Personal i gestió juridicoadministrativa**

- Maria Palacios Rodríguez

- Gestió econòmica**

- Montserrat Aleu Aixalà (responsable)
Jordi Masalias Veiga*

- Verònica Rodríguez Lera
Alexandra Romero Freixas*

- TIC i audiovisuals**

- Miquel Àngel Colet Menasanch

- Serveis generals**

- Teresa Masip Masip

* La vinculació a aquesta categoria és inferior a un any.

CONTRACTES I ADSCRIPCIONS

Personal laboral i vinculat

Nombre de contractes segons la classificació del personal*:

	<i>Total</i>	<i>Dones</i>
Investigadors R2, R3 i R4	16 (33,3%)	37,5 %
Investigadors predoctorals (R1)	11 (22,9 %)	27,3 %
Serveis científicotècnics	8 (16,7 %)	62,5 %
Gestió i suport a la recerca	13 (27,1 %)	69,2 %
Total	48 (100 %)	47,9 %

* Inclou el personal d'alta direcció, laboral, vinculat i altres

Personal investigador

Nombre de contractes i d'adscripcions, segons classificació del personal investigador*:

<i>Tipus</i>	<i>Categoria</i>	<i>Total</i>	<i>Dones</i>
Propi	Investigador R4	9 (9,4 %)	22,2 %
	Investigador R3	5 (5,2 %)	60 %
	Investigador postdoctoral R2	2 (2,1 %)	50 %
	Investigador predoctoral R1	11 (11,5 %)	27,3 %
	Subtotal	27 (28,1 %)	33,3 %
Adscrit	Investigador R4	10 (10,4 %)	50 %
	Investigador R3	10 (10,4 %)	50 %
	Investigador postdoctoral R2	34 (35,4 %)	55,9 %
	Investigador predoctoral R1	15 (15,6 %)	66,7 %
	Subtotal	69 (71,9 %)	56,5 %
Total		96 (100 %)	50 %

* Inclou el personal d'alta direcció, laboral, vinculat i altres

PRESENCIA INSTITUCIONAL

L'ICAC forma part de les següents institucions:

- Centres de Recerca de Catalunya (Institució CERCA)
- Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA)
- Associació Catalana d'Entitats de Recerca (ACER)
- Associació Pol de Coneixement Catalunya Sud (APCC)
- Consell Nacional d'Arqueologia i Paleontologia
- Comissió de Recerca d'Arqueologia i Paleontologia
- Consell Assessor del Patrimoni Historicoartístic de Tarragona
- Comissió de Seguiment del Pla Director Muralles Tarragona
- Comitè Científic de Tàrraco Biennal
- Comitè assessor de l'Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (Barcelona 2018)
- Patrocini del III Congrés Internacional Pharmacy and Medicine in Ancient Egypt, EGYPT-HARMED 2018 (Barcelona 2018)

L'ICAC pertany a les següents societats:

- Consell Internacional de Museus (ICOM España)
- Amigos del Instituto Arqueológico Alemán de Madrid (DAI Madrid)
- Sociedad Española de Estudios Clásicos (SEEC)
- Societat Catalana d'Arqueologia (SCA)

CONVENIS DE COL-LABORACIÓ

- Amb universitats: 8 (29,63 %)
- Amb centres de recerca i museus: 2 (7,41 %)
- Adscripció investigadora: 11 (40,74 %)
- Amb administració pública: 5 (18,52 %)
- Altres: 1 (3,70 %)
- Total: 27 (100 %)

L'ICAC té una estructura de recerca flexible organitzada per equips d'investigació que s'insereixen en el Grup de Recerca Consolidat "Mirades sobre la Mediterrània a l'antiguitat. D'Orient a Occident, de la Protohistòria a l'Antiguitat Tardana", MIRMED-GIAC (2014 SGR 1197 i 2017 SGR 970). Es tracta d'un grup interinstitucional en arqueologia clàssica de triple afiliació dirigit pel director de l'ICAC, en el qual hi participen, a més de l'ICAC com a centre coordinador, la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat Rovira i Virgili. L'objectiu científic del MIRMED-GIAC és l'estudi dels processos de canvi cultural a llarg termini a la Mediterrània antiga, de la protohistòria a l'antiguitat tardana.

La recerca la duen a terme més d'una seixantena d'investigadors que es reparteixen en vuit equips d'investigació, d'acord amb la seva especialitat i les diverses línies i programes en què s'estructura la investigació a l'ICAC. Cada equip de recerca està dirigit per un investigador. Des de finals del 2018 els equips han iniciat un procés de redefinició i d'aliances estratègiques de cara a la futura consolidació de nous grups de recerca.

EQUIPS D'INVESTIGACIÓ DEL MIRMED-GIAC

• **Arqueologia del Paisatge (GIAP)**

Responsable: Josep Maria Palet (ICAC)

L'equip té com a objectiu desenvolupar estudis diacrònics i interdisciplinaris dels paisatges entesos com a elements culturals. L'arqueologia del paisatge és una disciplina essencial per estudiar les interaccions de les societats amb l'entorn i la formació de paisatges culturals. La recerca de l'equip contribueix al coneixement de les dinàmiques del paisatge i a la seva gestió. L'equip ha desenvolupat els següents eixos de recerca: l'arqueomorfologia aplicada a l'estudi de les formes dels paisatges històrics i l'estructuració del territori de la protohistòria a l'edat mitjana; l'arqueologia del paisatge en les zones de muntanya; els paisatges romans centuriats; les interaccions socioambientals i la seva incidència en la formació de paisatges culturals; les aplicacions de l'arqueologia computacional a l'estudi dels paisatges antics.

• **Poblament i territori al món romà**

Responsable: Josep Guitart (UAB-ICAC)

Aquest equip centra la recerca en la ciutat romana i la seva articulació amb el territori, des de la perspectiva de l'arqueologia urbana i del poblament rural. La recerca es porta a terme en tres àrees: el Camp de Tarragona (*Tarraco*), la Segarra i l'Urgell (*Iesso*), el Vallès Oriental, el Maresme i la Cerdanya (*Iulia Libica*).

• **Seminari de Topografia antiga (SETOPANT)**

Responsable: Ricardo Mar (URV)

L'objectiu científic de l'equip és l'estudi de la complexitat de la ciutat i l'arquitectura al món antic. Mitjançant l'estudi de casos històrics com Roma i Cusco, es pretén verificar hipòtesis sobre les formes urbanes complexes en contextos preindustrials. Per això, l'equip treballa en la

xarxa Orígens Urbans, que inclou universitats i centres de recerca dels dos costats de l'Atlàntic (Universitat de Cusco, NMAI - Smithsonian Institution, Universitat Nacional de Colòmbia, Universitat de Minho, Universitat de Roma «La Sapienza» i la Universitat Rovira i Virgili). També actua com director en projectes de recerca finançats pel Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats, i coordinats per la URV i l'ICAC, la Universitat de Múrcia, la Universitat de Còrdoba i l'Institut d'Arqueologia de Mérida (IAM-CSIC), en estudis dedicats a l'arqueologia de les capitals provincials romanes d'Hispania. A més a més, l'equip és soci del projecte europeu EuroTech (2018-2021), que ha estat puntuat en cinquena posició en la convocatòria europea del programa Erasmus+ de 2018.

• **Arqueometria i produccions artístiques (ArPA)**

Responsable: Anna Gutiérrez (ICAC)

En aquest equip, eminentment interdisciplinari, conflueixen diferents disciplines sobre un mateix tema: l'estudi de les matèries primes –amb especial èmfasi en els materials lapidis– utilitzades a l'antiguitat clàssica com a suport artístic, epigràfic i/o arquitectònic. L'objectiu és entendre no només la dimensió socioeconòmica d'aquest materials (explotació, ús, distribució, etc.) sinó també el seu rol en la construcció política i ideològica de la societat clàssica. El punt de convergència està constituït per les diferents disciplines i ciències que estudien aquests materials i les seves implicacions en el passat històric de la societat, des de la geologia fins a la història de l'art.

• **Economia i comerç del món antic**

Responsable: Ramon Járrega (ICAC)

L'objectiu d'aquest equip és estudiar les relacions econòmiques entre les comunitats mediterrànies durant l'antiguitat. Anàlitzem l'impacte del comerç fenici, grec, cartaginès i romà sobre les comunitats indígenes, així com la producció d'àmfores d'època romana a Hispania i els centres de producció més destacats per a realitzar-ne mapes temàtics de distribució. Durant els propers tres anys començarà l'estudi de la difusió exterior de les àmfores hispàniques a la Mediterrània occidental i Europa.

• **Arqueologia protohistòrica**

Responsable: Maria Carme Belarte (ICREA-ICAC)

L'equip vol analitzar el procés de formació de les societats complexes de la protohistòria de la Mediterrània occidental, a través de diversos projectes sobre el món ibèric septentrional, la Gàl·lia mediterrània i el nord d'Àfrica. Actualment la seva recerca se centra en l'aparició del fenomen urbà i la formació dels estats. També tracta de l'organització del territori, l'urbanisme i l'arquitectura, i les pràctiques i rituals funeraris.

• **Arqueologia cristiana i de l'antiguitat tardana**

Responsable: Josep Maria Macias (ICAC)

La voluntat d'aquest equip ha estat prosseguir la recerca a l'entorn de l'arquitectura i la cultura material tardoantiga. S'ha continuat amb els projectes de recerca sobre la catedral de Tarragona, l'església de Sant Miquel de Terrassa i la ciutatella visigòtica de València la Vella. També, s'han abordat aspectes de la zona portuària visigòtica de Tàrraco i estudis sobre la documentació gràfica aplicada al patrimoni arquitectònic.

• Mediterrània oriental grecoromana

Responsables: Eva Subias (URV) i Jesús Carruesco (URV-ICAC)

Aquest equip investiga l'organització de l'espai i la seva simbologia en la Mediterrània oriental d'època grecoromana, sobretot en l'àmbit cultural hel·lènic, a Grècia i en zones de contacte intercultural com l'Egipte postfaraònic fins al període bizantí. Fa una aproximació pluridisciplinària en què incorpora la recerca arqueològica, filològica, iconogràfica i antropològica, així com l'ús de les noves tecnologies (SIG). Des d'aquesta perspectiva, aborda les relacions entre els diversos nivells de l'espai que configuren la realitat cultural hel·lènica i grecoegípcia: des de l'organització de l'espai físic (articulació d'espais urbans i extraurbans) fins a la interacció d'aquest espai amb diversos espais simbòlics; definits pel mite, el ritual, la literatura o la iconografia.

LÍNIES I PROJECTES DE RECERCA

1. Arqueologia de la ciutat antiga

Programa: *Tarraco*

- ARREL: Aplicació de jocs seriosos en entorns col·laboratius per a la transmissió del patrimoni cultural de Catalunya; 2016-2018 (RecerCaixa 2015. ACUP - Obra Social la Caixa).
Investigadors principals: Josep M. Macias (ICAC) i Juan J. Ramos (UAB).
Investigadors participants: Meritxell Blay (APLEC-ICAC), Liana Napalkova (UAB), Miquel À. Piera (UAB), Josep M. Puche (ICAC), Pau de Solà-Morales (URV) i Imma Teixell (Serveis Territorials de Cultura a Tarragona-ICAC).
Investigadors col·laboradors: Moisés Díaz (ICAC), Iván Fernández (ICAC) i Francesc Rodríguez (ICAC).
- Excavacions a la basílica paleocristiana de Sant Fructuós (Tarragona); 2014-2018.
Investigadors principals: Josep M. Macias (ICAC), Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Serveis Territorials de Cultura a Tarragona - ICAC).
- El port de *Tarraco* a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII); 2015-2018.
Investigador principal: Josep M. Macias (ICAC).
Investigadors participants: Moisés Díaz (ICAC), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Josep Francesc Roig (ICAC), Oriol Olesti (UAB), Imma Teixell (Serveis Territorials de Cultura a Tarragona - ICAC) i Francesc Rodríguez (ICAC).
- Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona (II Fase); 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00102).
Investigador principal: Andreu Muñoz (MBT-ICAC).
Investigadors participants: Imma Teixell (Serveis Territorials de Cultura a Tarragona - ICAC), Josep M. Macias (ICAC), Ramon Mas, Miquel À. Cau (ICREA-UB), Anna Gutiérrez Garcia-M. (ICAC), Josep M. Toldrà (URV-ICAC) i Josep M. Puche (ICAC).

Programa: *Iesso* (Guissona)

- La ciutat romana de *Iesso* (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats; 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00099).
Investigador principal: Josep Guitart (UAB-ICAC).

Investigadors participants: Núria Romaní (UAB-ICAC), Joaquim Pera (UAB), Esther Rodri-gu (ICAC), César Carreras (UAB) i Laia Catarineu (UAB).

Investigadors col·laboradors: Óscar Trullàs (Arqueolegs.cat), Núria Padrós, Gemma de Solà (Museu de Guissona), David Castellana, Josep Ros, Ada Cortés (Universitat de Roma «La Sapienza» - ICAC) i Pau de Soto (Universitat de Lisboa).

Altres projectes

- Projecte *Iulia Libica* (Llívia, Cerdanya): el fòrum i el territori de la ciutat; 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00093). **NOU**
Investigador principal: César Carreras (UAB).
Investigadors participants: Josep Guitart (UAB-ICAC), Oriol Olesti (UAB), Jordi Guardia, Jordi Morera i Núria Romaní (UAB-ICAC).

2. Arqueologia del paisatge, poblament i territori

Programa Formes del paisatge i antropització dels espais de muntanya de la protohistòria a l'edat mitjana

- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Se-gre (Ripollès-Cerdanya); 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101). **NOU**
Investigador principal: Josep M. Palet (ICAC).
Investigadors participants: Lídia Colominas (ICAC), Hèctor A. Orengo (ICAC), Arnau Garcia (McDonald Institute for Archaeological Research - ICAC), Pau Olmos (ICAC), Tania Polonio (ICAC), M. Jesús Ortega (ICAC), Abel Gallego (ICAC), Jesús Martínez (ICAC), Anna Bertral (ICAC), Paloma Aliende (ICAC) i Alexandra Livarda (Universitat de Nottingham).
- Interacciones llano-montaña en el NE peninsular: ocupación y dinámica del territorio en el llano del Empordà y en los Pirineos orientales a partir de la arqueología del paisaje; 2016-2018 (MINECO / FEDER, Unió Europea. HAR2015-64636-P).
Investigador principal: Josep M. Palet (ICAC).
Investigadors participants: Marta Flórez (ICAC), Arnau Garcia (McDonald Institute for Arc-haeological Research - ICAC), Lídia Colominas (ICAC), Michelle Matteazzi, Esther Rodrigo (ICAC) i Pere Castanyer (MAC Empúries).
Investigadors col·laboradors: Hèctor A. Orengo (ICAC), Rosa Plana (Universitat de Mont-pellier 3), Helena Carvalho (Universitat de Minho), Graham R. Jones (Universitat d'Oxford - ICAC), Paloma Aliende (ICAC), Tania Polonio (ICAC), M. Jesús Ortega (ICAC) i Anna Bertral (ICAC).
- L'Alt Congost entre l'antiguitat tardana i l'alta edat mitjana: recerca arqueològica, transfe-rència de coneixement i proposta de socialització de resultats; 2018-2021 (Projecte quadri-ennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096). **NOU**
Investigador principal: Arnau Garcia (McDonald Institute for Archaeological Research - ICAC).
Investigadors participants: Judit Ciurana (ICAC), Jaume Oliver (UAB), Josep M. Palet (ICAC), Francesc C. Conesa, Paloma Aliende (ICAC), Lídia Colominas (ICAC), Abel Gallego (ICAC), Alexandra Livarda (Universitat de Nottingham), Jordi Roig (Arrago SL), Rocío Gómez (UPV), Tania Polonio (ICAC), Anna Bertral (ICAC), Mireia Romero i Belén Onecha.

- Tracing ancient livestock farming in eastern Pyrenees as a shaper of mountain landscapes: sediment DNA approach; 2017-2018.
Investigadora principal: Lúdia Colominas (ICAC).
Investigadors participants: Charlie Giguët-Covez (Edytem Laboratoire, UMR5204), Ana Ejarque (MSH-Geolab, UMR 6042) i Josep M. Palet (ICAC).
- Rere les passes de la transhumància a l'antiguitat: estudi de les pràctiques ramaderes i dels paisatges culturals als Pirineus Orientals a través de l'arqueozoologia; 2017-2019.
Investigadora principal: Lúdia Colominas (ICAC).
Investigadors participants: Charline Giguët-Covex (Edytem Laboratoire, UMR5204), Ana Ejarque (MSH-Geolab, UMR 6042), Josep M. Palet (ICAC), Tania Polonio (ICAC) i Abel Gallego (ICAC).
Investigadors col·laboradors: Enriqueta Pons (MAC Girona), Josep Burch (UdG), Pere Cas-tanyer (MAC Empúries), Joaquim Tremoleda (MAC Empúries), Oriol Olesti (UAB) i Cèsar Carreras (UAB).
- Estudi dels processos erosius i la vulnerabilitat del patrimoni arqueològic; 2016-2018.
Investigador principal: Pau Olmos (ICAC).
Investigadors participants: Josep M. Palet (ICAC), Maria Carme Belarte (ICREA-ICAC), Tania Polonio (ICAC), Meritxell Monrós (ICAC) i Arnau Garcia (McDonald Institute for Archaeological Research - ICAC).
Investigador col·laborador: Santiago Giral (ICTJA-CSIC).

Programa Les formes d'hàbitat rural: les vil·les i altres tipus d'assentaments

- *Conventus Tarraconensis*: una nueva perspectiva arqueológica de redes de vías, ciudades y villas. Un prototipo para la TIR-FOR *online*; 2016-2018 (MINECO / FEDER, Unió Europea. HAR2015-69655-P).
Investigadora principal: Marta Prevosti (ICAC).
Investigadors participants: Josep Guitart (UAB-ICAC), Ada Cortés (Universitat de Roma «La Sapienza» - ICAC), Núria Romaní (UAB-ICAC), Antoni Gonzàlez Senmartí (URV-ICAC) i Ferran Arasa (UV).
Investigador col·laborador: Pau de Soto (Universitat de Lisboa).
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès); 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). **NOU**
Investigador principal: Josep M. Macias (ICAC).
Investigadors participants: Moisés Díaz (ICAC), Anna Bertral (ICAC), Juan Miguel Canals, Joan Canela (ICAC), César Carreras (UAB), Joan Gómez Pallarès (ICAC), Anna Gutiérrez (ICAC), Ada Lasheras (ICAC), Jordi López (ICAC), Josep M. Puche (ICAC), Francesc Rodríguez (ICAC), Nicolàs Rozès i Fernando Zamora.
- La vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragona). Excavació i consolidació; 2018. **NOU**
Investigador principal: Jordi López (ICAC).
Investigadors participants: Josep M. Puche (ICAC), Joan Canela (ICAC), Pau Olmos (ICAC), Núria Otero (ICAC) i Francesc Rodríguez (ICAC).
Col·laborador: Iñaki Matias (ICAC).

Altres projectes

- *Tabula Imperii Romani - Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR); 2015-2019.
Investigadors principals: Josep Guitart (IEC-UAB-ICAC) i Marta Prevosti (ICAC).
Investigadors participants: Ferran Arasa (UV), Núria Romaní (UAB-ICAC), Antoni González Senmartí (URV-ICAC), Ada Cortés (Universitat de Roma «La Sapienza» - ICAC) i Pau de Soto (Universitat de Lisboa).
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural; 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097).
Investigador principal: Hèctor A. Orengo (ICAC). **NOU**
Investigadors participants: M. Jesús Ortega (ICAC), Josep M. Palet (ICAC), Arnau Garcia (McDonald Institute for Archaeological Research - ICAC), Tania Polonio (ICAC), Esther Rodrigo (ICAC), Anna Bertral (ICAC), Lúdia Colominas (ICAC), Abel Gallego (ICAC), Paloma Aliende (ICAC), Pere Castanyer (MAC Empúries), Joaquim Tremoleda (MAC Empúries), Marta Santos (MAC Empúries), Mercourios Georgiadis (ICAC) i Alexandra Livarda (Universitat de Nottingham).
Investigadors col·laboradors: Ana Ejarque (MSH-Geolab, UMR 6042), Santiago Giralt (ICT-JA-CSIC), Rosa Plana (Universitat Montpellier 3) i Santiago Riera (SERP-UB).
- *Aqua Augusta*. Els Aqüeductes romans de Tàrraco; 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00098). **NOU**
Investigador principal: Jordi López (ICAC).
Investigadors participants: Anna Gutiérrez (ICAC), Joan Canela (ICAC), Lluís Casas (UAB), Núria Guasch (UB), Hèctor A. Orengo (ICAC), Isidre Pastor (CEG), José Luís Parada (UAB), Josep M. Puçe (ICAC), Jordi Sardà (URV) Josep M. Solé (URV) i Josep Zaragoza.
- Long Time, No See: Land Reclamation and the Cultural Record of Central-Western Plain of Thessaly; 2014-2018.
Investigador principal: Hèctor A. Orengo (ICAC).
- Centuriació i estructuració de l'ager de la colònia *Barcino*. Anàlisi arqueomorfològica i modelació del paisatge; 2018.
Investigadors principals: Josep M. Palet (ICAC) i Hèctor A. Orengo (ICAC).
Investigadors participants: Santiago Riera (SERP-UB), Ramon Julià (IJA-CSIC), M. Jesús Ortega (ICAC) i Carme Miró (Servei d'Arqueologia Barcelona - ICUB).
Col·laboradora: Paloma Aliende (ICAC).

3. *Instrumentum domesticum*. Materials i comerç en el món antic

- *Amphorae Ex Hispania*: Sistematización y Accesibilidad en red de los centros de producción; 2016-2019 (MINECO / FEDER, Unió Europea. HAR2015-68554-P).
Investigador principal: Ramon Járrega (ICAC).
Investigadors participants: Piero Berni (ICAC), Horacio González, Jordi Miró (ICAC), Joaquim Tremoleda (MAC Empúries) i Carmen Berrocal (UNED).
Investigadors col·laboradors: Darío Bernal (UCA), José Juan Díaz (UCA), Ramon Coll (Ajuntament de Premià de Mar), Jaume Massó (Museu d'Arqueologia Salvador Vilaseca), José Manuel Melchor (Ajuntament de Borriana), Daniel Mateo, Antonio Sáez (US), Josep Anton Remolà (MNAT-ICAC), Enrique García Vargas (US), Gerard Martí (Museu d'Història de Cambrils) i M. Rosa Pina.

- *Saguntum* i el comerç del sud del *conventus Tarraconensis*. Estudi de les àmfores trobades al solar de la plaça de la Moreria (Sagunt); 2016-2018.
Investigador principal: Ramon Járrega (ICAC).
Investigadors participants: Piero Berni (ICAC) i José Manuel Melchor (Museu Arqueològic de Borriana).
Investigadors col·laboradors: Jordi Miró (ICAC) i Andrea Zamarro (Museu Arqueològic de Borriana).
- Les àmfores hispàniques del Castro Pretorio conservades als Mercats de Trajà. Aportació a l'estudi del comerç entre Hispània i Roma durant l'Alt Imperi; 2016-2018.
Investigador principal: Ramon Járrega (ICAC).
Investigadors participants: Piero Berni (ICAC), Jordi Miró (ICAC), Horacio González i Giorgio Rizzo.
Investigador col·laborador: Enric Colom (ICAC).
- L'assentament romà dels Masos (Cambrils). Estudi arquitectònic i de la cultura material d'un lloc rural de l'*ager Tarraconensis*; 2015-2018.
Investigador principal: Ramon Járrega (ICAC).
Investigadors participants: Marta Prevosti (ICAC), Jordi López (ICAC) i Lidia Colominas (ICAC).
Investigadors col·laboradors: Gerard Martí (Museu d'Història de Cambrils) i Pere Cots.

4. Arqueologia clàssica i produccions artístiques

Programa transversal Mètodes i tècniques de les ciències experimentals aplicades a l'arqueologia clàssica

- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis; 2016-2019 (MINECO / FEDER, Unió Europea. HAR2015-65319-P).
Investigadora principal: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
Investigadors participants: Ana de Mesa (ICAC), Aureli Àlvarez (ICAC), Isabel Rodà (UAB-ICAC), Ana Garrido (ICAC), Jordi López (ICAC), Yolanda Peña (ICAC), María Pérez, Begoña Soler (ICAC), Serena Vinci (Ausonius), Pilar Lapuente (Unizar-ICAC), Hernando Royo, Josep A. Remolà (MNAT-ICAC), Silvia González Soutelo (UAM), Anna Gutiérrez (ICAC), Serena Zoia (Universitat de Milà) i Adalberto Ottati.
Investigadors col·laboradors: Manuel Parada, Hugo Feliu (ICAC), Marie-Claire Savin (IRAMAT-CRP2A UMR 5060 CNRS-Universitat de Bordeaux Moutaigne), Julio C. Ruiz (ICAC), Elena Moreno, Jaume Massó (Museu d'Arqueologia Salvador Vilaseca) i Hilari Muñoz (Institut Joaquín Bau, Tortosa).
Col·laborador: Iñaki Matias (ICAC).

PROGRAMES ESPECÍFICS

1. Arqueologia de la protohistòria de la Mediterrània occidental

Programa Formació i desenvolupament de societats complexes en la protohistòria catalana

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria; 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). **NOU**
Investigadora principal: Maria Carme Belarte (ICREA-ICAC).
Investigadors participants: Joan Canela (ICAC), Jordi López (ICAC), Jordi Diloli (URV-ICAC), Núria Otero (ICAC), Jordi Vilà (URV), Ivan Cots (URV), Oriol Cuscó (ICAC), Garciaella Pereda, Laura Bricio (URV).
Investigadors col·laboradors: Pau Olmos (ICAC), Pilar Camañes (ICAC), Meritxell Monrós (ICAC), Jaume Noguera (UB), Rafael Jornet (UB - ROCS Món Iber), Joan Sanmartí (UB), Jordi Morer (ROCS Món Iber), Jaume Massó (Museu d'Arqueologia Salvador Vilaseca), Silvia Valenzuela-Lamas (IMF-CSIC), Silvia Vila (UdL), Anna Gutiérrez (ICAC), Jordi Principal (MAC Barcelona), Moisés Díaz (ICAC), David Asensio (UB - UAB - ROCS Món Iber), Daniel López (Arqueo Vitis), Núria Armentano (MAC Barcelona) i Anna Bertral (ICAC).
- Caracterización de los asentamientos urbanos en la costa de la Iberia septentrional (siglos VI a III a.C.): teledetección, documentación y restitución de estructuras constructivas; 2016-2019 (MINECO / FEDER, Unió Europea. HAR2015-67946-C2-2-P).
Investigadora principal: Maria Carme Belarte (ICREA-ICAC).
Investigadors participants: Pau Olmos (ICAC), Pilar Camañes (ICAC), Joan Canela (ICAC), Jordi Hernández (ICAC), Meritxell Monrós (ICAC) i Meritxell Oliach (ICAC).
Investigadors col·laboradors: Maite Miró (Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya), Núria Otero (ICAC), David Camuña (ICAC) i Oriol Cuscó (ICAC).
Col·laboradora: Paloma Aliende (ICAC).

Programa L'impacte de l'exèrcit romà sobre les comunitats indígenes del NE d'Ibèria

- Testimonis arqueològics de la segona Guerra Púnica al Camp de Tarragona; 2013-2018.
Investigadors principals: Jordi López (ICAC) i Jaume Noguera (UB).
Investigadors participants: Eduard Ble (UB), Pau Valdés (UB) i Joan Canela (ICAC).

2. Arqueologia grega

- Mecanismos de representación del pasado y dinámicas de la *performance* en la Grecia Antigua; 2016-2019 (MINECO / FEDER, Unió Europea. FFI2015-68548-P).
Investigador principal: Jesús Carruesco (URV-ICAC).
Investigadors participants: Sergi Grau (ICAC), Montserrat Reig (ICAC), Joan Josep Mussarra (ICAC), Xavier Riu (UB), Jaume Pòrtulas (UB), Joan Silva (ICAC) i M. Teresa Magadán (ICAC).

Investigadors col·laboradors: Bernardo Berruecos (Universitat Nacional Autònoma de Mèxic), Roger Aluja (ICAC), Adrián Castillo, Francesco Ghilotti, Rubén García, Julia Janicka (ICAC), Glòria Cot (ICAC) i Cristiano Casà.

3. Antiguitat tardana

- Parámetros analíticos y evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la *Tarracónense* en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración; 2016-2020 (MINECO / FEDER, Unió Europea. HAR2015-64392-C4-2-P).
Investigadors principals: Josep M. Macias (ICAC) i Josep M. Toldrà (URV-ICAC).
Investigadors participants: Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Moisés Díaz (ICAC), Jordi López (ICAC), Josep Francesc Roig (ICAC), Josep M. Puche (ICAC) i Pau de Solà-Morales (URV).
Investigadors col·laboradors: Felipe Buill (EPSEB-UPC), Amparo Núñez (EPSEB-UPC), Albert Ribera (UV), Imma Teixell (Serveis Territorials de Cultura a Tarragona - ICAC), Agustí Costa, Gemma Garcia (ICAC), Antonio Moro (Ajuntament de Terrassa) i Míriam Ramon (MBT).
- Excavacions arqueològiques a València la Vella (Riba roja de Túria); 2016-2020.
Investigadors principals: Josep M. Macias (ICAC), Albert Ribera (SIAM) i Miquel Rosselló.
Investigadors participants: Esperança Huguet (SIAM-ICAC), Francesc Rodríguez (ICAC) i Iván Fernández (ICAC).
- Actuació arqueològica de la cova del molí d'en Gaspar de Ses Cases noves de Sineu: campanya 2018; 2018 (Consell de Mallorca-Ajuntament de Sineu). **NOU**
Investigadors principals: Mateu Riera (ICAC), Anna Gutiérrez (ICAC) i Josep M. Puche (ICAC).
Investigadors participants: Bartomeu Batllori, Anna Artina (ICAC) i Miquel Àngel Escanelles.

PROGRAMES TRANSVERSALS

Arqueologia clàssica i ciències de l'antiguitat. Fonts textuais, epigrafia i numismàtica

- Hacia un nuevo volumen del CIL XVIII/3: *Carmina Latina Epigraphica*. Las Galias, edición y comentario. Transferencia *online* de resultados; 2014-2018 (MINECO / FEDER, Unió Europea. FFI2013 42725P).
Investigadora principal: Concepción Fernández (US).
Investigadors participants: Alberto Bolaños (US), Hervé Belloch (Universitat La Soborna – Paris IV), José Antonio Correa (US), Eduardo Fernández (CSIC), Joan Gómez Pallarès (ICAC), Javier del Hoyo (UAM), María Limón (US), Lidia Martín (IPEP Sevilla), Jesús Martín (IES Arroyo de la Miel), Philippe Moreau (Université Paris-Est Créteil), Míguel Rodríguez-Pantoja (UCO), Ricardo Hernández (UV) i M. Victoria Gonzalez (US).

Tecnologies de la informació i la comunicació aplicades a l'arqueologia clàssica

- L'església de la Mussara (La Mussara, Vilaplana). Documentació i excavació; 2018. **NOU**
Investigador principal: Josep M. Puche (ICAC).
Investigadors participants: Jordi López (ICAC) i Iván Fernández (ICAC).

ALTRES PROJECTES EN QUÈ PARTICIPA PERSONAL INVESTIGADOR DE L'ICAC

Projectes internacionals

- Rome's Mediterranean Ports; 2014-2018 (ERC Advanced Grant, ID: 339123).
 Investigador principal: Simon Keay (Universitat de Southampton).
 Investigadors participants: Graeme Earl (Universitat de Southampton), Nicolas Carayon (Universitat de Southampton), Penny Copeland (Universitat de Southampton), Kris Strutt (Universitat de Southampton), Ferreol Salomon (Universitat de Southampton), Mari Carmen Moreno (Universitat de Southampton), Hembo Pagi (Universitat de Southampton), Stephanie Mailleur (Universitat de Southampton), Nuria Garcia (Universitat de Southampton), Emilia Mataix (Universitat de Southampton), Pascal Arnaud (Universitat Lumière Lyon 2), Vristopher Smith (British School a Roma), Sophie Hay (British School a Roma), Joëan-Philippe Goiran (CNRS, Centre National de la Recherche Scientifique), Hugo Delille (CNRS, Centre National de la Recherche Scientifique), Felix Pirson (Institut Arqueològic Alemany, Istanbul), Rabbel (Institut Arqueològic Alemany, Istanbul), Helmut Bruckner (Universitat de Köln), Martin Seeliger (Universitat de Köln), Renato Sebastiani (Soprintendeza Speciale per i Beni Archeologici di Roma), Costanza Gialanella (Soprintendeza Speciale per i Beni Archeologici di Roma), Josep M. Macias (ICAC), Sabine Ladstätter (Institut Arqueològic Austríac), Sirri Seren (Institut Arqueològic Austríac), Dario Bernal (Universitat de Cadis), Andrew Wilson (Universitat d'Oxford), Nicholas Purcell (Universitat d'Oxford) i Corinne Sánchez (CNRS, Centre National de la Recherche Scientifique - UMR 5140, ASM).
- Graver dans le marbre: Routes et Origine des Marbres Antiques d'Aquitaine et d'Espagne (ROMAE) – LaScArBx; 2016-2018.
 Investigadors principals: Anna Gutiérrez (ICAC), Milagros Navarro (Ausonius) i Rémy Chapoulié (IRAMAT-CRP2A).
 Investigadors participants: Hernán González (Ausonius), Jonathan Edmondson (York University - Ausonius), Nathalie Prévot (Ausonius), Clément Coutelier (Ausonius), Serena Vinci (Ausonius), Isabelle Pianet (IRAMAT-CRP2A), Marie-Claire Savin (IRAMAT - CRP2A, UMR 5060, CNRS - Université de Bordeaux Montaigne), Déphine Syvilay (IRAMAT-CRP2A), Selim Boudoumi (IRAMAT-CRP2A), Nadia Cantin (IRAMAT-CRP2A), Stephan Dubernet (IRAMAT-CRP2A), Brigitte Spiteri (IRAMAT-CRP2A), Yannick Lefrais (IRAMAT-CRP2A), Ayed Ben Amara (IRAMAT-CRP2A), Anne Ziegler (Museu d'Aquitània), Pilar Lapuente (Unizar-ICAC), M. Angeles Magallón (UniZar), Silvia González (UAM), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Hernando Royo, Isabel Rodà (UAB-ICAC), Lluís Casas (UAB), Sergio Vidal (MAN), Trinidad Nogales (MNAR-Mérida) i Luis Hidalgo (CCMM).
- AliEn – Alimentation et Environnement à Ampurias (L'Escala, Gérone) du Bronze final à la période romaine – LabEx ARCHIMEDE; 2017-2019.
 Investigadora principal: Núria Rovira (Universitat Montpellier 3).
 Investigadors participants: Armelle Gardeisen (Universitat Montpellier 3), Gaël Piques (Universitat Montpellier 3), Margaux Tillier (Universitat Montpellier 3), Rachèl Pinaud (Universitat Montpellier 3), Sergi Jiménez (Universitat Montpellier 3), Audrey Renaud (Universitat Montpellier 3), Ariadna Nieto (Universitat Montpellier 3), Marta Santos (Universitat Montpellier 3), Ramon Buxo (Universitat Montpellier 3), Natàlia Alonso (UdL), Lídia Colominas

(ICAC), Abel Gallego (ICAC), Silvia Albizuri (UB), Raquel Piqué (UAB), Maria Saña (UAB), Violeta Novella (UAB), Silvia Valenzuela (Universitat d'Oxford) i Laurent Bouby (Institut de Ciències de l'Evolució de Montpellier, ISEM).

- Mortiers de construction et luminescence optiquement stimulée: de l'exploration méthodologique au développement de la Datation directe de structures architecturales antiques et médiévales en Aquitaine; 2015-2018 (MoDaq - Projet 2015-2018, Conseil Régional d'Aquitaine).

Investigador principal: Pierre Guibert (CNRS).

Investigadors participants: Petra Urbanova, Nadia Cantin, Yannick Lefrais, Brigitte Spiteri, Guillaume Guérin, Christian Gensbeitel, Philippe Lanos, Philippe Dufresne, Anna Gutiérrez (ICAC), Anne Michel, Isabelle Cartron, Christelle Ehrhardt, Catherine de Noter, Audrey Thoraval, Carole Baisson, Hélène Mousset, Hervé Gaillard, Pierre Régaldo i Pascal Bertran.

- Archaeological Project at Abdera and Xanthi (APAX); 2015-2019 (Institute for Aegean Prehistory, INSTAP; Eforia of Xanthi, Ministeri de Cultura de Grècia; Universitat Nacional i Kapodistriaca d'Atenes).

Investigadors principals: Constantina Kallintzi (Servei Arqueològic de Xanthi, Grècia), Eurydice Kefalidou (Universitat d'Atenes), Mercurios Georgiadis (Universitat de Nottingham) i Ioannis Xydopoulos (Universitat de Tessalònica).

Investigadors participants: Hèctor A. Orengo (ICAC), Arnau Garcia (McDonald Institute for Archaeological Research - ICAC), Chavdar Tzochev (Acadèmia de les Ciències de Bulgària) i Nerantzis Nerantzis (Universitat de Lille).

- Pompeii Archaeological Research Project: Porta Stabia (PARP:PS) – University of Cincinnati and American Academy in Rome; 2018. **NOU**

Investigador principal: Steven Ellis (Universitat de Cincinnati, EUA).

Investigadors participants: Allison Emmerson (Universitat Tulane), Kevin Dicus (Universitat d'Oregon), Chris Motz (Universitat de Cincinnati), Leigh Lieberman (Princeton University), John Wallrodt (Universitat de Cincinnati), Ambra Spinelli (Universitat de Southern California) i Emily Matteson (Universitat de Cincinnati).

Investigadora col·laboradora: Esperança Huguet (UV-ICAC).

- Santa Marta Project. Archaeological excavations at the Roman and Early Medieval site of Santa Marta (Poggi del Sasso di Cinigiano, Grosseto, Italy); 2017- 2018 (Fondazione Bertarelli).

Investigadors principals: Stefano Campana (Universitat de Siena) i Emanuele Vaccaro (Universitat de Trento).

Investigadors participants: Cristina Felici (Universitat de Siena), Mariaelena Ghisleni (Universitat de Siena), Stella Interlando (Universitat de Padova), Michele Matteazzi (ICAC) i Ken Saito (Universitat de Siena).

- Technologie Europee per la salvaguardia di Beni Culturali a rischio/ European technologies for the safeguard of cultural heritage at risk; 2018-2021 (Projet Europeu Euro-Tech. E+ 2018-1-IT02-KA203-048448). **NOU**

Investigadora principal: Olivia Menozzi (Universitat de Chieti)

Investigadors participants: Joaquín Ruíz de Arbulo (URV-ICAC), François Tassaux (Universitat de Bordeaux Montaigne), Elena Calandra (Soprintendenza beni culturali di Lazio),

Piotr Dyczek (Universitat de Varsòvia), Sebastien Hermon (Cyprus Institute), Rosa Carmagnola (Pegaso SRL), A. Tunca (BeGeCo) i Valeria Sciarreta (Ud'ANET Company).

- TwoRains. Winter Rain, Summer Rain: Adaptation, Climate Change, Resilience and the Indus Civilisation; 2015-2020 (ERC Consolidator Grant, ID: 648609).
Investigador principal: Cameron A. Petrie (Universitat de Cambridge).
Investigador col·laborador: Hèctor A. Orengo (ICAC).
- TanDEM-X Science project: Water availability and long term human occupation in the Indus Civilisation; 2017-2018.
Investigador principal: Hèctor A. Orengo (ICAC).
- Arkwork. Archaeological practices and knowledge work in the digital environment; 2016-2020 (Cost Program. Cost Action CA15201).
Investigador principal: Isto Huvila (Universitat d'Uppsala).
Investigadors participants: Costis Dallas (Athenea Research Center), Antonia Davidovic (Horst kultur), Arianna Traviglia (Universitat Ca'Foscari Venezia), Gisli Pálsson (Institut d'Arqueologia d'Islàndia), Rimvydas Lauzikas (Universitat de Vïlnius), Suzie Thomas (Universitat de Hèlsinki), Eleftheria Paliou (Universitat de Colònia) i Jeremy Huggett (Universitat de Glasgow).
Investigador col·laborador: Hèctor A. Orengo (ICAC).
- ZoomWest. Zooarchaeology and Mobility in the Western Mediterranean: husbandry production from the Late Bronze Age to Late Antiquity; 2017-2021 (ERC Starting Grant, ID:716298).
Investigadora principal: Silvia Valenzuela-Lamas (IMF-CSIC).
Investigador col·laborador: Hèctor A. Orengo (ICAC).

Projectes estatals

- *Exemplum et spolia*. el legado monumental de las capitales provinciales romanas en Hispania; 2016-2019 (MINECO / FEDER, Unió Europea. HAR2015-64386-C4-1-P).
Investigadors principals: Ricardo Mar (URV) i Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC).
Investigadors participants: José Ignacio Fiz (URV-ICAC), Meritxell Pérez (ICAC), Arnau Perich (ICAC), Serena Vinci (Ausonius), Begoña Soler (ICAC) i Eva Subias (URV-ICAC).
- *Ficta vitro lapis*: las imitaciones de piedras en vidrio en la Hispania romana; 2016-2018 (MINECO / FEDER, Unió Europea. HAR2015-64142-P).
Investigador principal: Miguel Cisneros (Universitat de Cantàbria).
Investigadors participants: Jesús Setién, Alfredo Pedro Encuentra, M. del Pilar Caldera, Emili Revilla, Romana Erice, Juan Paz Peralta, Fabrizio Antonelli i Anna Gutiérrez (ICAC).
- Formas de ocupación y organización del espacio en el norte peninsular: el territorio astur entre época antigua y medieval a través del registro arqueológico y paleoambiental; 2016-2019 (MINECO / FEDER, Unió Europea. HAR2016-78036-P).
Investigador principal: José Avelino Gutiérrez (Universitat d'Oviedo).
Investigadors participants: Lorenzo Pío, Carme Fernández, Armando González, Oscar Cambra, Manuel Campo, Araceli Rojo, Otilia Requejo, Alexandra Chavarría, Iván Muñoz, Alejandro García i Fedor Schlimbach.
Investigadora col·laboradora: Anna Gutiérrez (ICAC).

- Anàlisi arqueològic i valorització patrimonial de tres paisajes de la conquista romana de Hispania (S. II-I a.C.); 2016-2018 (MINECO / FEDER, Unió Europea. HAR2015-64601-C3-1-R).
Investigador principal: Joaquim Pera (UAB).
Investigadors participants: César Carreras (UAB), Esther Rodrigo (ICAC) i Núria Romani (UAB-ICAC).

Projectes de la Generalitat de Catalunya

- Projecte integral d'Arqueologia: paisatge i territori a la Cerdanya 2; 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00019). **NOU**
Investigador principal: Oriol Olesti (UAB).
Investigadora participant: Lídia Colominas (ICAC).
- Arrels prehistòriques de la transhumància a l'Alt Ripollès; 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00048). **NOU**
Investigador principal: Carlos Tornero (IPHES).
Investigadors participants: Lídia Colominas (ICAC) i Josep Maria Palet (ICAC).
- Dinàmica del poblament rural, arquitectura, economia i paisatge de les *villae* a l'àrea del Pla de l'Estany-Garrotxa entre els segles II-I aC i els segles VI-VII dC; 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00073). **NOU**
Investigador principal: Joaquim Tremoleda (MAC Empúries).
Investigadora participant: Lídia Colominas (ICAC).
- El nucli arqueològic del Mas Castellar (Pontós). L'entorn emporità i el rerepaís en època protohistòrica; 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00005). **NOU**
Investigadora principal: Enriqueta Pons (Món Iber Rocs SL).
Investigadora participant: Lídia Colominas (ICAC).
- Les àrees portuàries de l'antiga Empúries; 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya). **NOU**
Investigador principal: Pere Castanyer (MAC Empúries).
Investigadora participant: Lídia Colominas (ICAC).
- Anàlisi arqueològica de la primera ocupació romana a l'altiplà central de Catalunya. Puig castellar; 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00014). **NOU**
Investigadors principals: Esther Rodrigo (ICAC), César Carreras (UAB) i Joaquim Pera (UAB).
Investigadors participants: Josep Guitart (UAB-ICAC), Núria Romani (UAB-ICAC), Núria Padrós i Josep Ros (Museu de Guissona Eduard Camps).
- Aprofundiment en el coneixement de la xarxa viària romana a Catalunya. Prospeccions arqueològiques a les vies romanes del Perelló, Lluçanès i Selvanera; 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00051). **NOU**
Investigadora participant: Ada Cortés (Universitat de Roma «La Sapienza» - ICAC).
- El poblament visigòtic a Roses: del Puig Rom a l'assentament del Conjunt de la Ciutadella; 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00082). **NOU**
Investigadora principal: Eva Subias (URV-ICAC).
Investigador participant: José Ignacio Fiz (URV-ICAC).

- *Omnia Mors Aequat*: Gestualitat funerària a la necròpolis de Romanyà. Història, població i territori; 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00010). **NOU**
Investigadora principal: M. Antònia Majó (Baula Arqueologia, S.A.).
Investigador participant: José Ignacio Fiz (URV-ICAC).
- El neolític antic i mitjà a la desembocadura del Ter: actuacions arqueològiques d'època prehistòrica a Vilanera/Empúries i el seu entorn; 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00015). **NOU**
Investigador principal: Miquel Molist (UAB).
Investigadors participants: Miquel Colobra i José Ignacio Fiz (URV-ICAC).
- Guerra i conflicte al nord-est de la Península Ibèrica en època romanorepublicana (segles III-I aC); 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00031). **NOU**
Investigador principal: Jaume Noguera (UB).
Investigadors participants: Eduard Ble, Jordi López (ICAC), Marisol Madrid i Pau Valdés.
- L'Ausetània romana abans de la fundació d'Auso (ARFA); 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00094). **NOU**
Investigador principal: Antoni Naco (UdG-ICREA).
Investigador participant: Carles Padrós (ICAC).
- Puig Ciutat, descripció i anàlisi d'una destrucció i el seu context al món romà tardorepública; 2018-2021 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00089). **NOU**
Investigador principal: Eduard Ble (UB).
Investigador participant: Carles Padrós (ICAC).

Altres projectes

- Economías domésticas en el Norte de la Carpetania Romana (100 aC-400 dC); 2018-2021 (Comunidad de Madrid. Proyecto 2017-T1/HUM-5516). **NOU**
Investigador principal: Jesús Bermejo (Universitat Carlos III de Madrid).
Investigadora participant: Lidia Colominas (ICAC).
- Excavaciones en la villa romana de Noheda; 2018 (Universitat de Castella - la Mancha). **NOU**
Investigador principal: Miguel Angel Valero (Universitat de Castella - la Mancha).
Investigadora participant: Esperança Huguet (UV-ICAC).
- Projecte d'investigació arqueològica al jaciment arqueològic de Mestre Ramon, Son Servera (Mallorca); 2013-2018 (Ajuntament de Son Servera i Universitat de Washington).
Investigador principal: Jordi Hernández-Gasch (ICAC).
Investigadors participants: Antoni Puig Marcos (Universitat de Washington), Jacob Deppen (Universitat de Washington), Bernat Burgaya, Margalida Munar, Llorenç Picornell (Universitat de les Illes Balears), Gabriel Servera (Universitat de les Illes Balears), Àlex Valenzuela (Universitat de les Illes Balears) i Miquel Àngel Vicens (Ecoconsulta).
- Projecte d'investigació arqueològica al jaciment arqueològic de Son Serra, Muro (Mallorca); 2015-2019 (Ajuntament de Muro).
Investigador principal: Jordi Hernández-Gasch (ICAC).
Investigadors participants: Antoni Puig, Marga Rivas, Bernat Burgaya, Margarida Munar, Llorenç Picornell (Universitat de les Illes Balears), Gabriel Servera (Universitat de les Illes Balears) i Àlex Valenzuela (Universitat de les Illes Balears).

- Projecte triennal per a la excavació i restauració de la necròpolis de Son Real (Cementiri dels Fenicis); 2018-2020 (Ajuntament de Santa Margalida).
Investigadors principals: Jordi Hernández-Gasch (ICAC), Margalida Munar (Universitat de les Illes Balears) i Bernat Burgaya.
Investigadors participants: Francisca Cardona, Beatriz Palomar, Guillem Pérez-Jordà (UV), Llorenç Picornell (UIB), Biel Servera (UIB), Lua Valenzuela (UIB) i Miquel Àngel Vicens.
- El Temple de Ramsés III a Medinet Habu.
Investigador principal: Salvador Costa (IPOA).
Investigadora participant: M. Teresa Magadán (ICAC).
- Estudi i publicació de les col·leccions del fons del Pare Bonaventura Ubach; 2017-2019.
Investigador principal: Pare Pius Ramón Tragán (Museu de l'Orient Bíblic de l'Abadia de Montserrat).
Investigadors participants: Javier Uriach (Fundació Abadia de Montserrat - Fundació Uriach) i M. Teresa Magadán (ICAC).
- Recuperació, consolidació i museïtzació del monestir bizantí de Cabrera; 2017-2018 (Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, IBANAT i l'Ajuntament de Palma).
Investigadors principals: Mateu Riera (ICAC) i Magdalena Riera.



Sondeig, en el marc del projecte Interacciones llano-montaña en el NE peninsular, I+D HAR2015-64636-P (foto:ICAC)

Activitat del personal investigador

Personal investigador propi: R3 i R4



Belarte Franco, Maria Carme (ICREA)
Investigadora (R4) i ICREA research Professor
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

Projectes de recerca

- Caracterización de los asentamientos urbanos en la costa de la Iberia septentrional (siglos VI-III a.C.): teledetección, documentación y restitución de estructuras constructivas (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-67946-C2-2-P). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetania occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- Estudi dels processos erosius i la vulnerabilitat del patrimoni arqueològic. IP: Pau Olmos.

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Belarte, M. C.; Noguera, J.; Olmos, P. “Una residència de planta complexa de l'ibèric antic al jaciment de Sebes (Flix, Ribera d'Ebre)”. *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 28 (p. 369-384). Indexat Carhus+B i ICDS: 3.9.

Articles en altres revistes

- Monrós, M.; Belarte, M. C.; Allué, E.; Batista, L.; Camañes, P.; Canela, J.; Domènech, G.; Fontanals, M.; Olmos, P.; Principal, J.; Rojas, A. “The DIGIBERS project. The socialisation of research in the digital era: the case of Iberian archaeology”. *Butlletí Arqueològic*, V(40). Reial Societat Arqueològica Tarraconense, RSAT.
- Belarte, M. C.; Noguera, J.; Olmos, P. “El poblament ibèric a Flix: de la primera edat del ferro a la formació de la cultura ibèrica a l'antiga Ilercavònia”. *Miscel·lània del CERE*, 28: Garcia. Dossier Ibers i romans a l'Ebre (p. 223-246).

Llibres

- Kallala, N.; Sanmartí, J. (dir.); Belarte, M. C. (ed.). *Althiburos III. La nécropole protohistorique d'Althiburos-massif du Ksour*. Tarragona: ICAC « Documenta, 30».

- *Rabassats (Nulles, Alt Camp): una granja a l'antiga Cessetània ibèrica. Guia arqueològica.* Belarte, M. C.; Canela, Joan; Morer, J. Tarragona: Ajuntament de Nulles i ICAC.

Capítols de llibre

- Belarte, M. C. “Casas, familias, linajes, comunidades... El caso del mundo ibérico septentrional”. A: Rodríguez, A.; Pavón, I.; Duque, D. *Más allá de las casas. Familias, linajes y comunidades en la protohistoria peninsular* (p. 111-138). Càceres: Universitat d'Extremadura.
- Kallala, N.; Sanmartí, J.; Jornet, R.; Belarte, M. C.; Canela, J.; Chérif, S.; Campillo, J.; Montanero, D.; Miniaoui, S.; Bermúdez, X.; Fadrique, T.; Revilla, V.; Ramon, J.; Ben Moussa, M. “La recherche de terrain dans la nécropole d'Althiburos-massif du Ksour”. A: Kallala, N.; Sanmartí, J. (dir.); Belarte, M. C. (ed.). *Althiburos III. La nécropole protohistorique d'Althiburos-massif du Ksour* (p. 25-58). Tarragona: ICAC « Documenta, 30».

Articles en actes de congrés

- Bertral, A.; Belarte, M. C.; Noguera, J. “Archaeologists and Conservator/Restorers: Teamwork Needed for the Study and Conservation of Archaeological Heritage: The Example of an Iberian Funerary Urn”. A: *5th International Conference YOCOCU 2016: Youth in Conservation of Cultural Heritage* (p. 127-130). Madrid: Conservation and Restoration Department, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía.
- Bertral, A.; Belarte, M. C.; Canela, J. “Colaboración entre arqueólogos y restauradores en el Institut Català d'Arqueologia Clàssica”. A: Doménech, M. T.; Doménech, A. (eds.). *Proceedings of the 3rd Conference on electrochemical techniques applied to the conservation of artworks. New Insights into the technical examination and conservation of metallic heritage artefacts* (p. 82-89). València: Universitat del País Valencià.
- Sala, R.; Ortiz-Quintana, H.; Codina, F.; de Prado, G.; Sanmartí, J.; Noguera, J.; Belarte, M. C. “Prospecció geofísica a la zona de l'istme del Puig de Sant Andreu (Ullastret, Baix Empordà)”. A: Llinàs, J. (resp.). *Actes de les catorzenes Jornades d'Arqueologia de les Comarques de Girona (14es : 2018 : Caldes de Malavella)* (p. 107-114). Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Museu d'Arqueologia de Catalunya - Girona, Dpt. d'Història i Història de l'Art de la Universitat de Girona i Ajuntament de Caldes de Malavella.

Activitats

Activitat científica

- Pòster de Belarte, M. C.; Canela, J. “Remote-sensing tools to detect architectural structures in northern Iberia urban sites (6th – 3rd cent. BC)” en el marc de Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology; organitzat per la Universitat de Tübingen. 19-23 de març, Tübingen (Alemanya).
- Conferència de Belarte, M. C.; Canela, J.; Morer, J.; Ocaña, M.; Cuscó, O. “L'establiment rural de l'ibèric ple de Rabassats (Nulles, Alt Camp)” en el marc del cicle Tribuna d'Arqueologia 2018-2019; organitzat pel Servei d'Arqueologia i Paleontologia. 18 d'abril, Barcelona.
- Conferència de Belarte, M. C.; Canela, J. “El jaciment ibèric de Rabassats (Nulles, Alt Camp)” en el marc del XII Memorial Francesc Cabré d'Arqueologia; organitzat per l'Institut d'Estudis Vallencs. 25-26 de maig, Valls.

- Comunicació de Kallala, N.; Belarte, M. C.; Sanmartí, J.; Ramon, J.; Maraoui-Telmini, B.; Cantero, F. J.; López, D.; Portillo, M.; Valenzuela-Lamas, S. “L'économie vivrière d'Althiburos de l'époque numide à la lumière des découvertes archéologiques récentes”; en el marc del 19th International Congress of Classical Archaeology. Archaeology and Economy in the Ancient World; organitzat per l'AIAC, la Universitat de Koln i la Universitat de Bonn. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).
- Comunicació de Belarte, M. C.; Canela, J. “Remote-sensing tools to detect architectural features in urban sites in the coast of Northern Iberia (6th – 3rd centuries BC)”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Sanmartí, J.; Belarte, M. C.; Noguera, J. “Characterization of urban settlements on the coastal area of northern Iberia (6th-3rd century BC)”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the Associació Europea d'Arqueòlegs (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Belarte, M. C.; Canela, J. “Dépôt votif ou funéraire ? Le cas de la fosse de El Pontarró (La Secuita, Tarragone)”; en el marc del seminari Séminaire d'Archéologie Ibérique: Espaces funéraires et cultuels dans le monde ibérique et ses marges: entre Grecs et indigènes; organitzat per la Universitat Paul Valéry - Archéologie des Sociétés Méditerranéennes - Labex Archimede. 10 d'octubre, Montpeller (França).

Docència

- Professora de les assignatures Arqueologia Ibèrica i Arqueologia de la Mort, del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- Tutora del treball de final de màster de Mercado, R. *Análisis arqueométrico de elementos numismáticos en el nordeste peninsular*; en el marc del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- Tutora del treball de final de màster de Sobrevia, E. *Estat de la qüestió del jaciment ibèric del Turó del Vent, Llinars del Vallès (segles IV-II aC): una revisió de les dades*; en el marc del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

Altres

- Membre del comitè científic de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.



Carruesco García, Jesús (URV-ICAC)
 Investigador (R4)
 Equip de recerca: Mediterrània oriental grecoromana

Projectes de recerca

- Mecanismos de representación del pasado y dinámicas de la performance en la Grecia Antigua (MINECO/FEDER, UE. FFI2015-68548-P). IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC).

Publicacions

Articles en altres revistes

- Carruesco, J. “Metacoralidad trágica: eficacia e ineficacia ritual del coro en Agamenón”. *Dionysus ex machina. Revista Online di Studi sul Teatro Greco*, 8.

Capítols de llibre

- Carruesco, J.; Reig, M. “Ancient Seas in Modern Opera: Sea Images and Mediterranean Myths in Rihm’s *Dionysos*”. A: Rovira, R. (ed.). *The Ancient Mediterranean Sea in Modern Visual and Performing Arts. Sailing in Troubled Waters* (p. 147-163). Londres: Imagines, Bloomsbury.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Reig, M.; Carruesco, J. “La font de la donzella de Bergman o com transformar una balada medieval en una tragèdia grega”; en el marc de les Jornades de Tradició Clàssica en honor de Pau Gilabert Barberà; organitzades per la Universitat de Barcelona. 31 de maig - 1 de juny, Barcelona.
- Conferència de Carruesco, J. “El mite de l’Edat d’Or a Hesíode i la tradició clàssica”; en el marc del curs d’actualització *Utopies: de l’antiguitat a l’humanisme*; organitzat per la Societat Catalana d’Estudis Clàssics. 2-5 de juliol, Barcelona.
- Conferència de Reig, M.; Carruesco, J.; Lladó, A.; Baqué, L. “Els animals al Pròxim Orient Antic i l’Egeu”; en el marc del cicle *Seminaris a 4 bandes*; organitzat per la Universitat de Barcelona. 18 d’octubre de 2018 - 17 de gener de 2019, Barcelona.
- Comunicació de Reig, M. “Representacions del passat en els poemes homèrics i relats externs a la trama”; en el marc del col·loqui *Time Present and Time Past: Representations of the Past in Ancient Greece*; organitzat per l’ICAC. 5-6 de novembre, Tarragona.
- Ponència de Carruesco, J. “Chronological past and choral performance in Pindar’s Olympian 10 and the Cyrenaean odes”; en el marc del col·loqui *Time Present and Time Past*:

Representations of the Past in Ancient Greece; organitzat per l'ICAC. 5-6 de novembre, Tarragona.

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa de Gorostidi, D.; Carruesco, J.; Gómez Pallarès, J.; Ruiz de Arbuló, J.; Seritjol, M. “Debat inaugural. Diàlegs amb la història: Esport i cultura al Mediterrani clàssic”; en el marc de la XX edició del Festival romà de Tarragona. Tàrraco Viva 2018; organitzat per Tàrraco Viva i l'Ajuntament de Tarragona. 13 de maig, Tarragona.
- Xerrada divulgativa de Carruesco, J. “L'ideal atlètic; esport i cultura a la Grècia clàssica”; en el marc de la XX edició del Festival romà de Tarragona. Tàrraco Viva 2018; organitzat per Tàrraco Viva i l'Ajuntament de Tarragona. 22 de maig, Tarragona.

Docència

- Membre del tribunal de tesi doctoral de Aluja, R. *Comentari referencial al cant XI de l'Odissea: Un estudi de l'estètica de la poesia oral a partir de la teoria de la referencialitat tradicional*, defensada el 8 de gener de 2018 a la Universitat de Barcelona.
- Director de la tesi doctoral de Blanco López, R. *La historia del pueblo peonio: recogida y análisis crítico de las fuentes literarias griegas y romanas*, defensada el 16 de novembre a la Universitat Rovira i Virgili.
- Professor de les assignatures Religió i Mitologia en el Món Antic, i Arqueologia de la Mort, del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- Tutor del treball de final de màster de Funes, J. *La religión en Náucratis: estado de la cuestión y análisis comparativo del Helenio y el Gran Témenos*; en el marc del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

Altres

- Membre de la junta de la Sociedad Española de Estudios Clásicos (Secció Catalana).
- Assessorament científic per a l'activitat “Esport i cultura en el Mediterrani clàssic”; en el marc de la XX edició del Festival romà de Tarragona. Tàrraco Viva 2018, organitzat per Tàrraco Viva i l'Ajuntament de Tarragona, del 4 al 19 de maig, Tarragona.
- Coordinació científica del col·loqui Time Present and Time Past: Representations of the Past in Ancient Greece, organitzat per l'ICAC. 5-6 de novembre, Tarragona.



Fiz Fernández, José Ignacio (URV-ICAC)
 Investigador (R4)
 Equip de recerca: Mediterrània oriental grecoromana

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- *Exemplum et spolia*. El legado monumental de las capitales provinciales romanas en Hispania (MINECO/ FEDER, UE. HAR2015-64386-C4-1-P). IP: Ricardo Mar (URV) i Joaquín Ruíz de Arbulo (URV-ICAC).
- El poblament visigòtic a Roses: del Puig Rom a l'assentament del Conjunt de la Ciutadella (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00082). IP: Eva Subias (URV-ICAC).
- *Omnia Mors Aequat*: Gestualitat funerària a la necròpolis de Romanyà. Història, població i territori (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00010). IP: M. Antònia Majó (Baula Arqueologia, S.A.).
- El Neolític Antic i Mitjà a la desembocadura del Ter actuacions arqueològiques d'època Prehistòrica a Vilanera/Empúries i el seu entorn (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00015). IP: Miquel Molist (UAB).

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Subias, E.; Puig, A. M; Codina, D.; Fiz, I. “Les campanyes del bienni 2016-2017 al nucli fortificat del Puig Rom (Roses, Alt Empordà)” en el marc de les XIV Jornades d'Arqueologia de les comarques de Girona; organitzades pels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat a Girona, el Museu d'Arqueologia de Catalunya – Girona i la Universitat de Girona. 1-2 de juny, Caldes de Malavella.
- Comunicació de Subias, E; Puig, A. M; Codina, D.; Fiz, I. “New data on the Puig Rom visigothic *castrum* (Roses, Alt Empordà)” en el marc de 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists; organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs i la Universitat de Barcelona. 5-8 de setembre, Barcelona.

Docència

- Professor de les assignatures Arqueologia del paisatge. Mètodes i tècniques; Evolució històrica del paisatge. Paleoambient i SIG; Dibuix i Tècniques de restitució de l'Arquitectura; i Introducció a l'Arqueologia del territori; del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

- Coordinador de mobilitat del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- Tutor del treball de final de màster de Dols, J. *Patrones de asentamiento y desarrollo agrícola a partir de la red de canales en el Hinterland de Uruk Durante la III Dinastía de Ur*; en el marc del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).



Gómez Pallarès, Joan
 Director de l'ICAC* i investigador (R4)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat
 Tardana

Projectes de recerca

- Hacia un nuevo volumen del CIL XVIII/3: *Carmina Latina Epigraphica*. Las Galias, edición y comentario. Transferencia online de resultados (MINECO/FEDER, UE. FFI2013 42725P). IP: Concepción Fernández (US).
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). IP: Josep M. Macias.

Publicacions

Articles en altres revistes

- Gómez Pallarès, J. “La culpa és del destí o de la dissort: esportistes i soldats davant la mort”. *Tarraco Viva. El festival romà de Tarragona* (p. 60-63).

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Garcia, A.; Ciurana, J.; Oliver, J.; Roig, J.; Gallego, A.; Colominas, L.; Gómez, R.; Gómez Pallarès, J.; Polonio, T.; Giralt, S. “Interdisciplinary approach to the Archaeology, Bioarchaeology and History of the rural churches of Aiguafreda and Valldaneu (Barcelona), 7th-12th C.AD.”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Ponència de Gómez Pallarès, J. “Manuscritos y epígrafes de nuevo: contra los prejuicios”; en el marc de V Reunión internacional sobre poesía epigráfica latina. Estudios sobre CLE dedicados a Hans Krummrey; organitzat per la Universitat de Sevilla. 12 de setembre, Sevilla.
- Comunicació de Gómez Pallarès, J. “*In pace quiescas*: una revisió crítica de les inscripcions cristianes sobre mosaic d'Hispania”; en el marc del congrés Tarraco Biennal. 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica. El cristianisme a l'Antiguitat Tardana. Noves perspectives; organitzat per l'ICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.

* Fins el 25 de juliol.

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa de Gómez Pallarès, J. “Xerrada inaugural. Dels vins romans al camp d’avui”; en el marc de la 3a edició Convivium i dins de les jornades gastronòmiques Tàrraco a Taula; organitzada per l’Associació Tàrraco a Taula. 30 d’abril, Tarragona.
- Xerrada divulgativa de Gorostidi, D.; Carruesco, J.; Gómez Pallarès, J.; Ruiz de Arbuló, J.; Seritjol, M. “Debat inaugural. Diàlegs amb la història: Esport i cultura al Mediterrani clàssic”; en el marc de la XX edició del Festival romà de Tarragona. Tàrraco Viva 2018; organitzada per Tàrraco Viva i l’Ajuntament de Tarragona. 13 de maig, Tarragona.

Docència

- Professor de l’assignatura Fundamentos Antropológicos para una Historia del Vino, del postgrau en Màrqueting i Comunicació Gastronòmica i Enològica de la Universitat Abat Oliba CEU.
- Conferència de Gómez Pallarès, J. “Dos mil anys amb Ovidi”; en el marc dels cicles de conferències adreçats als estudiants de segon curs de Batxillerat, organitzats per la SEEC, Tarragona.
- Professor del curs d’estiu en línia Grans Bevedors. Història i Literatura de la Passió pel Vi; organitzat per la Universitat de Girona. 9-20 de juliol.

Altres

- Membre de la Junta directiva i secretari de l’ACER.
- Membre del Patronat i de la Comissió delegada de la Institució CERCA.
- Membre del grup de treball de la Plataforma Coneixement Territori Innovació i de la redacció de l’Agenda per a la innovació i la competitivitat de Catalunya 2015-2020.
- Membre del Consell Assessor del Patrimoni Históricoartístic de la ciutat de Tarragona.
- Membre de la Comisión Nacional Evaluadora de la Actividad Investigadora (CNEAI).
- Vocal de la Comissió d’Apel·lacions de l’Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU).
- Membre del Consell assessor de la revista *Sylloge Epigraphica Barciononensis*.
- Membre del Consell de la revista *Exemplaria Classica*.
- Membre del Consell científic de la revista *Ordina Prima*.
- Membre del Comitè de *referato externo* de la revista *Escribas*.
- Revisor (*peer-reviewer*) de les revistes *Atheanaeum*, *Archivo Español de Arqueología*, *Revista de Estudios Latinos* i *Veleia*.
- Assessor científic de les XXI Jornades gastronòmiques. Tàrraco a Taula; organitzades per l’Associació Tàrraco a Taula (11-27 de maig).
- Medalla Narcís Monturiol al mèrit científic i tecnològic 2018.



Gorostidi Pi, Diana (URV-ICAC)
 Investigadora (R3)
 Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
 (ArPA)

Projectes de recerca

- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-65319-P). IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
- El port de *Tarraco* a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII). IP: Josep M. Macias.

Participació en projectes d'altres entitats

- Graver dans le marbre: Routes et Origine des Marbres Antiques d'Aquitaine et d'Espagne (ROMAE) – LaScArBx. IP: Anna Gutiérrez, Milagros Navarro (AUSONIUS), Rémy Chapoulie (IRAMAT-CRP2A).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Gorostidi, D.; López, J. “Inscripciones visigodas en el ordo apostolorum del ábside de Sant Miquel de Terrassa (Barcelona). Evidencias a partir de los tituli picti”. *Jahrbuch für Antike und Christentum*, 59, 2016 (p. 114-136). Indexat a SCOPUS, Carhus+B / ICDS: 10,0.

Capítols de llibre

- Gorostidi, D. “Epigrafía e historia local de Tusculum en época arcaica y medio-republicana”. A: Beltrán Lloris, F.; Díaz Ariño, B. (eds.). *El nacimiento de las culturas epigráficas en el occidente Mediterráneo. Modelos romanos y desarrollos locales (II-I A.E.)* (p. 55-70). Madrid: CSIC «Anejos del Archivo Español de Arqueología, 85».
- Gorostidi, D.; Mar, R.; Ruiz de Arbulo, J. “Tarraco. Town and society in a 2nd century AD Roman provincial capital”. A: Varga, R.; Cupcea, G. *Social interactions and social markers in the Roman world* (p. 93-116). Oxford: Archaeopress «Archeopress Roman Archeology, 37».

Articles en actes de congrés

- Gorostidi, D.; López, J.; Gutiérrez, A. “The use of Alcover stone in Roman times (Tarraco, Hispania Citerior). Contributions to the officina lapidaria Tarraconensis”. A: Matetić, D.; Marasović, K. (eds.). *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. Proceedings of the XI ASMO-SIA Conference* (p. 577-582). Split (Croàcia): Arts Academy in Split i Universitat de Split.

Activitats

Activitat científica

- Conferència de Gorostidi, D. “Spolia epigráficos y paisaje urbano: el caso de Tarraco en época moderna y contemporánea”; en el marc del III Seminario Grupo de Investigación Arqueología Histórica y Patrimonio del Mediterráneo Occidental. La ciudad como cantera. Dinámicas de expolio y reutilización en ciudades y edificios históricos; organitzat per l'ICAC i la Universitat de Múrcia. 12 d'abril, Múrcia.
- Coordinació de Panel de Gutierrez, A.; Gorostidi, D.; Rodríguez, O.; García-Entero, V. (coord.). “Panel 6.2 «The eternal message of marble: prestige, symbolism and spolia in the Western Roman provinces»”; en el marc del 19th International Congress of Classical Archaeology. Archaeology and Economy in the Ancient World; organitzat per l'AIAC, la Universitat de Koln i la Universitat de Bonn. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).
- Comunicació de Gorostidi, D. “Stone for an epigraphic landscape: shaping honorary iconography in Tarraco”; en el marc del 19th International Congress of Classical Archaeology. Archaeology and Economy in the Ancient World; organitzat per l'AIAC, la Universitat de Koln i la Universitat de Bonn. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).
- Conferència de Gorostidi, D. Rodríguez, O. “Tusculum (Lazio, Italia): novità archeologiche e ricerche epigrafiche dell'antico centro urbano”; en el marc del col·loqui Archäologisches Kolloquium im Sommersemester 2018; organitzat per l'Institut d'Arqueologia Clàssica de la Universitat de Berlin. 28 de maig, Berlin (Alemanya).
- Pòster de Rodà, I.; Lapuente, P.; Gorostidi, D.; Blanc, P. “Multimethod marble identification for the three Augustan inscriptions in Emporiae (NE Hispania)”; en el marc del congrés XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); organitzat per ASMOSIA. 8-14 d'octubre, Izmir (Turquia).
- Pòster de Ruiz, J. C.; Lapuente, P.; Gorostidi, D.; Brillì, M. “Marble fragments of monumental inscriptions from the Tarraco circus (Hispania citerior)”; en el marc del congrés XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); organitzat per ASMOSIA. 8-14 d'octubre, Izmir (Turquia).
- Ponència de Gorostidi, D. “Personatges llegendaris de la Roma arcaica i republicana”; en el marc del seminari La llegenda: entre la literatura i el folklore; organitzat pel Departament de Filologia Catalana de la URV. 21 de novembre, Tarragona.
- Comunicació de Gorostidi, D.; Lasheras, A.; Rodríguez, F. “Les inscripcions paleocristianes del conjunt eclesiàstic del Francolí: un banc de dades per reconstruir la societat tardoantiga de Tarraco”; en el marc de Tarraco Biennal. 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica. El cristianisme a l'Antiguitat Tardana. Noves perspectives; organitzat per l'ICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.
- Comunicació de Gorostidi, D. “La forma del prestigio: la configuració de un icono epigráfico monumental en Tarraco”; en el marc del seminari internacional *Graver dans le marbre*. Diàlegs entre materia, forma y mensaje en las provincias Hispania y Aquitania; organitzat per l'ICAC, el IRAMAT-CRP2A i l'Institut AUSONIUS. 4-5 de desembre, Bordeus (França).
- Comunicació de Gorostidi, D. “L'ordinamento istituzionale del *municipium antiquissimum Tusculanum: fra storia, mitistoria ed epigrafia*”; en el marc de la Magistrature e ordi-

namenti instituzionali nel V-IV sec. A.C. Roma e l'Italia Tirrenica tra interazioni e specificità locali; organitzada per la Universitat de Verona, el Dipartimento di Scienze Giuridiche i el Dipartimento di Culture e Civiltà. 13-14 de desembre, Verona (Itàlia).

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa de Gorostidi, D.; Carruesco, J.; Gómez Pallarès, J.; Ruiz de Arbulo, J.; Seritjol, M. “Debat inaugural. Diàlegs amb la història: Esport i cultura al Mediterrani clàssic”; en el marc de la XX edició del Festival romà de Tarragona. Tàrraco Viva 2018; organitzat per Tàrraco Viva i l'Ajuntament de Tarragona. 13 de maig, Tarragona.
- Gorostidi, D.; Guardiola, S.; Saumell, D.; Virgili, M. E. “Coordinació”; en el marc de II Cicles Patrimoni. Francesc Armanyà 300 anys: la Il·lustració a la Tarragona del segle XVIII; organitzat per l'ICAC, la Biblioteca del Seminari Pontifici de Tarragona, la Biblioteca Pública de Tarragona, el Departament de Cultura, la Biblioteca-Hemeroteca Municipal, la Reial Societat Arqueològica Tarraconense i el Departament de Filologia Catalana de la Universitat Rovira i Virgili. 13 de novembre, Tarragona.

Docència

- Professora de l'assignatura Arqueologia de la Mort, del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- Tutora del treball de final de màster de Galan, L. *Los soportes hermaicos en Hispania*; en el marc del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

Altres

- Revisora (*peer-reviewer*) de l'*Annuari de Filologia. Antica et Mediaevalia* (de la Universitat de Barcelona) i de les revistes *Athenaeum: Studi di letteratura e Storia dell'antichità* (de la Universitat de Pàvia, Itàlia), *Cuadernos de Arqueología de Navarra* (de la Universitat de Navarra), *Historia. Zeitschrift für Alte Geschichte* (de la Universitat d'Erfurt, Alemanya), *Palaeohispanica* (de la Universitat de Saragossa i l'Institut Fernando el Catòlico), i *Veleia* (de la Universitat del País Basc).
- Membre del consell editorial del *Butlletí Arqueològic*.
- Membre de la junta de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense.
- Coordinació del cicle Pons d'Icart 500 anys. Tarragona al segle XVI; organitzat per l'ICAC, la Biblioteca Pública de Tarragona, la Biblioteca del Seminari, la Reial Societat Arqueològica Tarraconense, el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona i la Universitat Rovira i Virgili. 8-28 de maig, Tarragona.
- Coordinació científica, amb Gutiérrez, A., del seminari internacional *Graver dans le marbre*. Diálogos entre materia, forma y mensaje en las provincias Hispania y Aquitania; organitzat per l'ICAC, el IRAMAT-CRP2A i l'Institut AUSONIUS. 4-5 de desembre, Bordeus (França).
- Coordinació científica del II Seminari *Post humum*. Arqueologia de la mort. Espais i contextos funeraris; organitzat per l'ICAC, la URV, la UAB i el MNAT. 19 de desembre, Tarragona.



Gutiérrez García-Moreno, Anna
 Investigadora (R3)
 Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
 (ArPA)

Projectes de recerca

- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-65319-P). IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
- Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona (II Fase) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00102). IP: Andreu Muñoz (MBT-ICAC).
- *Aqua Augusta*. Els Aqüeductes romans de Tàrraco (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00098). IP: Jordi López.
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). IP: Josep M. Macias.
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetania occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- Actuació arqueològica de la cova del molí d'en Gaspar de Ses Cases noves de Sineu: Campanya 2018 (Consell de Mallorca-Ajuntament de Sineu). IP: Mateu Riera, Anna Gutiérrez i Josep M. Puche.

Participació en projectes d'altres entitats

- Graver dans le marbre: Routes et Origine des Marbres Antiques d'Aquitaine et d'Espagne (ROMAE) – LaScArBx. IP: Anna Gutiérrez, Milagros Navarro (AUSONIUS), Rémy Chaulie (IRAMAT-CRP2A).
- Mortiers de construction et luminescence optiquement stimulée: de l'exploration méthodologique au développement de la Datation directe de structures architecturales antiques et médiévales en Aquitaine (MoDaq – Projet 2015-2018 Conseil Régional d'Aquitaine). IP: Pierre Guibert (CNRS).
- *Ficta vitro lapis*: las imitaciones de piedras en vidrio en la Hispania romana (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64142-P). IP: Miguel Cisneros (Universitat de Cantàbria).
- Formas de ocupación y organización del espacio en el norte peninsular: el territorio astur entre época antigua y medieval a través del registro arqueológico y paleoambiental (MINECO/FEDER, EU. HAR2016-78036-P). IP: José Avelino Gutiérrez (Universitat d'Oviedo).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- González, S.; Gutiérrez, A.; Royo, H. “El sarcófago romano de Tui (Pontevedra): un ejemplo de la presencia del material marmóreo foráneo en el noroeste de la península ibérica”.

SPAL *Revista de Prehistoria y Arqueología de la Universidad de Sevilla*, 27(2): 207-224. Indexat a SCOPUS, Carhus+D / ICDS: 9,9.

Libres

- Brysbaert, A.; Klinkenberg, V.; Gutiérrez, A.; Vikatou, I. (eds.). *Constructing monuments, perceiving monumentality & the economics of building. Theoretical and methodological approaches to the built environment*. Leiden (Holanda): Sidestone Press.
- Gutiérrez, A.; Rouillard, P. (eds.). *'Lapidum natura restat'. Canteras antiguas de la península ibérica en su contexto (cronología, técnicas y organización de la explotación)*. Tarragona/Madrid: ICAC / Casa de Velázquez «Documenta, 31» / «Collection de la Casa de Velázquez, 170».

Capítols de llibre

- García-Entero, V.; Gutiérrez, A.; Zarco, E. “Las canteras de calizas y conglomerado de Espejón (Soria). Evidencias arqueológicas y la documentación escrita”. A: Gutiérrez, A.; Rouillard, P. (eds.). *'Lapidum natura restat'. Canteras antiguas de la península ibérica en su contexto (cronología, técnicas y organización de la explotación)* (p. 185-196). Tarragona/Madrid: ICAC / Casa de Velázquez «Documenta, 31» / «Collection de la Casa de Velázquez, 170».
- Gutiérrez, A.; López, J. “La cantera de El Mèdol (Tarragona). Técnicas, organización y propuesta de evolución de la extracción del material lapídeo”. A: Gutiérrez, A.; Rouillard, P. (eds.). *'Lapidum natura restat'. Canteras antiguas de la península ibérica en su contexto (cronología, técnicas y organización de la explotación)* (p. 67-79). Tarragona/Madrid: ICAC / Casa de Velázquez «Documenta, 31» / «Collection de la Casa de Velázquez, 170».
- Gutiérrez, A.; Vinci, M. S. “Large-scale building in Early Imperial Tarraco (Tarragona, Spain) and the dynamics behind the creation of a Roman provincial capital landscape”. A: Brysbaert, A.; Klinkenberg, V.; Gutiérrez, A.; Vikatou, I. (eds.). *Constructing monuments, perceiving monumentality & the economics of building: Theoretical and methodological approaches to the built environment* (p. 271-294). Leiden (Holanda): Sidestone Press.

Articles en actes de congrés

- García-Entero, V.; Gutiérrez, A.; Vidal, S. “Reuse of the marmora from the late Roman palatial building at Carranque (Toledo, Spain) in the visigothic necropolis”. A: Matetić, D.; Marasović, K. (eds.). *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. Proceedings of the XI ASMOSIA Conference* (p. 427-433). Split (Croàcia): Arts Academy in Split i Universitat de Split.
- García-Entero, V.; Gutiérrez, A.; Vidal, S.; Peréx, M.; Zarco, E. “Espejón limestone and conglomerate (Soria, Spain): Archaeometry characterisation, quarrying and use in Roman times”. A: Matetić, D.; Marasović, K. (eds.). *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. Proceedings of the XI ASMOSIA Conference* (p. 567-576). Split (Croàcia): Arts Academy in Split i Universitat de Split.
- Gorostidi, D.; López, J.; Gutiérrez, A. “The use of Alcover stone in Roman times (Tarraco, Hispania Citerior). Contributions to the officina lapidaria Tarraconensis”. A: Matetić, D.; Marasović, K. (eds.). *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. Proceedings of the XI ASMOSIA Conference* (p. 577-582). Split (Croàcia): Arts Academy in Split i Universitat de Split.
- Gutiérrez, A.; Royo, H.; González, S. “New data on Spanish marbles: the case of Gallaecia (NW Spain)”. A: Matetić, D.; Marasović, K. *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone*.

Proceedings of the XI ASMOSIA Conference (p. 401-411). Split (Croàcia): Arts Academy in Split i Universitat de Split.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Gutiérrez, A.; López, J.; Martí, G.; Terrado, P. “Evidències de dues antigues infraestructures portuàries: els embarcadors de La Roca Plana i del Miracle a Tarragona”; en el marc de la 3a Jornada d’Arqueologia d’Arqueologia de Sitges. Arqueologia Litoral; organitzada per Museus de Sitges. 6 d’abril, Sitges.
- Ponència de Gutiérrez, A. “The symbolism of marble in the Periphery. Memory, prestige and spolia in the NW of Spain since Roman times”; en el marc del seminari interdisciplinari *Le remploi des vestiges antiques au Moyen-Âge*; organitzat per la Universitat de Bordeus Montaigne. 24 d’abril, Bordeus (França).
- Conferència de Gutiérrez, A.; Rodrigo, E. “D’aquí o d’allà? El cas de les teules de Can Tacó (Montmeló/Montornès del Vallès)”; en el marc del III Seminari Interdisciplinari d’Arqueometria i Epigrafia: els suports ceràmics; organitzat per l’ICAC, la URV i la UAB. 4 de maig, Tarragona.
- Pòster de Pianet, I.; Gutiérrez, A.; Savin, M. C.; Cantin, N.; Sánchez, M.; Le Bourdonnec, F. X.; Chapoulie, R. “Nuclear Magnetic Resonance and Sourcing: New Applications for Old Materials”; en el marc del 42nd International Symposium on Archaeometry - ISA2018; organitzat per la CONACYT-IFUNAM. 20-26 de maig, Mèrida (Mèxic).
- Coordinació de Panel de Gutierrez, A.; Gorostidi, D.; Rodríguez, O.; García-Entero, V. (coord.). “Panel 6.2 «The eternal message of marble: prestige, symbolism and spolia in the Western Roman provinces»”; en el marc del 19th International Congress of Classical Archaeology. *Archaeology and Economy in the Ancient World*; organitzat per l’AIAC, la Universitat de Koln i la Universitat de Bonn. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).
- Comunicació de Gutiérrez, A. “Stone for a provincial capital. Procurement strategies, logistics and dynamics for the monumentalisation of Roman Tarraco’s urban landscape”; en el marc del congrés 19th International Congress of Classical Archaeology. *Archaeology and Economy in the Ancient World*; organitzat per l’AIAC, la Universitat de Koln i la Universitat de Bonn. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).
- Comunicació de Gutiérrez, A.; González, S. “Producing, recycling and reusing Roman marble objects in Gallaecia (NW of Spain)”; en el marc del congrés 19th International Congress of Classical Archaeology. *Archaeology and Economy in the Ancient World*; organitzat per l’AIAC, la Universitat de Koln i la Universitat de Bonn. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).
- Ponència de González, H.; Gutiérrez, A.; Pianet, I.; Navarro, M. “Graver dans le marbre en Aquitaine: épigraphie et archéométrie dans le cadre du projet ROMAE”; en el marc de la Journée d’Études “Les inscriptions latines d’Aquitaine”; organitzada per l’Ausonius (UMR 5607), la Universitat de Bordeus Montaigne, el CNRS, el LabEx Sciences Arqueologiques de Bordeus i la Région Nouvelle-Aquitaine. 20 de juny, Bordeus (França).
- Coordinació de Sessió de Gutiérrez, A.; Sánchez, M. “Raw materials sourcing and exploitation in mountain regions: resource-human-landscape dynamics from Prehistory to Historical periods”; en el marc de 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists; organitzat per l’Associació Europea d’Arqueòlegs i la Universitat de Barcelona. 5-8 de setembre, Barcelona.

- Comunicació de Gutierrez, A.; Lapuente, P.; Blanc, Ph.; Royo, H.; Savin, M. C.; Blanc, A.; Boudoumi, S.; Pianet, I. “Mountains of marble: Pyrenean stone resources, their identification and transregional trade networks in antiquity”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Gutiérrez, A.; Lapuente, P.; Savin, M. C.; González, S.; Royo, H.; Cuchí, J. A.; Blanc, Ph.; Blanc, A.; Boudoumi, S.; Chapoulie, R.; Pianet, I. “Reconsidering the role of fine-grain marbles in the roman west: white & white-grey marbles from the french pyrenees and from the NW of Hispania”; en el marc del congrés XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); organitzada per ASMOSIA. 8-14 d'octubre, Izmir (Turquia).
- Comunicació de García-Entero, V.; Gutiérrez, A.; Zarco, E.; Vidal, S. “(Espejón, Soria, Spain). One of the main ornamental stones in the Iberian peninsula inland in Roman times”; en el marc del congrés XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); organitzat per ASMOSIA. 8-14 d'octubre, Izmir (Turquia).
- Pòster de García-Entero, V.; Gutiérrez, A.; Peréx, M.; Unzu, M. “Marmora at the Roman city of Pompelo (Pamplona, Spain). A first approach”; en el marc del congrés XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); organitzat per ASMOSIA. 8-14 d'octubre, Izmir (Turquia).
- Pòster de Gutiérrez, A.; Escayola, N.; Àlvarez, A.; Rodà, I.; Guàrdia, J.; Guitart, J.; Carreras, C. “Provenance and use of marble in the decorative programme of the forum of Iulia Lybica (Llívia, Spain)”; en el marc del congrés XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); organitzat per ASMOSIA. 8-14 d'octubre, Izmir (Turquia).
- Pòster de Lapuente, P.; Rodà, I.; Gutiérrez, A.; Blanc, Ph.; Brillì, M. “The marble of the Phoenician antropomorphic sarcophagi of Gadir (Cadiz, Spain)”; en el marc del congrés XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); organitzat per ASMOSIA. 8-14 d'octubre, Izmir (Turquia).
- Pòster de Pianet, I.; Gutiérrez, A.; Savin, M. C.; Chapoulie, R.; Lapuente, P.; Trebosc, J.; Florian, P. “On the provenance of dolomitic white marbles. A natural abundance ^{43}Ca solid-state NMR spectroscopy study”; en el marc del congrés XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); organitzat ASMOSIA. 8-14 d'octubre, Izmir (Turquia).
- Pòster de Savin, M. C.; Biron, C.; Vidal, S.; Gutiérrez, A.; Chapoulie, R.; Lapuente, P. “Romanesque marble sculptures from the National Museum of Archaeology (MAN), Madrid, Spain: first study of their polychromy”; en el marc del congrés XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); organitzat ASMOSIA. 8-14 d'octubre, Izmir (Turquia).

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa “Pedres que parlen”; en el marc del *Pint of Science*. Festival de divulgació científica; organitzat per Pint of science. 14 de maig, Tarragona.

- Visita guiada a la pedrera romana d'El Mèdol; en el marc de la celebració de European Researchers' Night / Nit Europea de la Recerca; organitzada per l'ICAC, la URV i la xarxa CERCA. 28 de setembre, Tarragona.

Docència

- Professora de l'assignatura Arqueometria: Materials Transformats / No Transformats, del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- Professora de l'assignatura La Cultura Material como Fuente Esencial de Conocimiento en Arqueología, del màster Métodos y Técnicas Avanzadas de Investigación Histórica, Artística y Geográfica (UNED).
- Tutora del treball de final de màster d'Oliver, J. *L'arc-porta commemorativa de Gerunda*; en el marc del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

Altres

- Investigadora del programa Ramón y Cajal a l'ICAC (convocatòria 2017, incorporació el 2019).
- Coordinació científica, amb Gorostidi, D., del seminari internacional *Graver dans le marbre*. Diálogos entre materia, forma y mensaje en las provincias Hispania y Aquitania; organitzat per l'ICAC, el IRAMAT-CRP2A i l'Institut AUSONIUS. 4-5 de desembre, Bordeus (França).
- Revisora (*peer-reviewer*) de les revistes *Archeological and anthropological science*; *Dialogues d'histoire ancienne*; *Espacio, tiempo y forma. Arqueología*; *ISTA*; i *Mediterranean Archaeology and archaeometry*.
- Membre del jurat del Premi Plana de Vic 2018, atorgat pel Patronat d'Estudis Osonencs.



Járrega Domínguez, Ramon
 Investigador (R4)
 Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic
 (Aecma)

Projectes de recerca

- *Amphorae Ex Hispania*: Sistematización y Accesibilidad en red de los centros de producción (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-68554-P). IP: Ramon Járrega.
- Les àmfores hispàniques del Castro Pretorio conservades als Mercats de Trajà. Aportació a l'estudi del comerç entre Hispania i Roma durant l'Alt Imperi. IP: Ramon Járrega.
- *Saguntum* i el comerç del sud del *conventus Tarraconensis*. Estudi de les àmfores trobades al solar de la plaça de la Moreria (Sagunt). IP: Ramon Járrega.
- L'assentament romà dels Masos (Cambrils). Estudi arquitectònic i de la cultura material d'un lloc rural de l'*ager Tarraconensis*. IP: Ramon Járrega.

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Baklouti, S.; Maritan, L.; Casas, Ll.; Járrega, R.; Prevosti, M.; Mazzoli, C.; Ouazaa, N. L. "Archaeometric study of African Keay 25.2 amphorae in Catalonia (Spain): a history of importation and imitation". *European Journal of Mineralogy*, 30 (4): 759–772. Indexat a JCR (ISI) i SCOPUS. Factor d'impacte: 1.190 (Q4 Mineralogy) / ICDS: 11,0.
- Járrega, R. "Los nomina en la epigrafía anfórica de las ánforas Dressel 2-4 del NE de la Hispania Citerior. Cambios estructurales e implicación de las élites urbanas". *Sagvntvm. Papeles del Laboratorio de Arqueología de Valencia*, 50 (p. 175-202). Indexat a SCOPUS, Carhus+C / ICDS: 10,0.

Articles en altres revistes

- Coll, R.; Járrega, R. "Un ánfora Haltern 70, procedente de Ibiza, en Premià de Mar". *Ex Officina Hispana. Boletín*, 9 (p. 23-25).
- Coll, R.; Járrega, R.; Casado, D. "Un fragmento de ánfora Dressel 7-11 con marca TIBISI con S retrógrada". *Ex Officina Hispana. Boletín*, 9 (p. 21-23).
- Colom, E.; Járrega, R. "Un extraordinario e inédito caso de ánfora reparada. La Dressel 2-3 de la Font de ses Aiguades (Mallorca, Illes Balears)". *Boletín Ex Officina Hispana*, 9 (p. 19-21).
- Járrega Domínguez, R.; Colom Mendoza, E. "Un ejemplar completo de Dressel 20 de la Figlina Scimniana expuesta en el Museo de Prehistoria de Valencia". *Boletín Ex Officina Hispana*, 9 (p. 28-30).
- Járrega, R.; Colom, E. "Un ánfora completa de la forma africana 3 hallada en la costa valenciana". *Boletín Ex Officina Hispana*, 9 (p. 30-33).

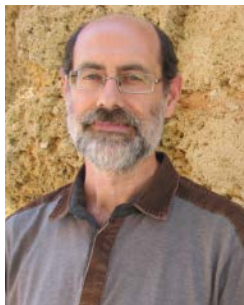
Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Járrega, R.; Colom, E. “El comerç del vi laietà procedent del Maresme cap a Itàlia en època romana. Un estudi a partir de les àmfores”; en el marc del simposi I Simpòsium d’arqueologia laietana; organitzat pel Museu de Premià de Mar, el Museu de Vilassar de Dalt, BCN+Costa Barcelona i el Consorci de Promoció Turística Costa del Maresme. 12 de maig, Teià.
- Comunicació de Colom, E.; Járrega, R. “Un excepcional conjunt d’àmfores laietanes del segle I dC trobades a la Font de ses Aiguades (Alcúdia, Mallorca)”; en el marc del congrés d’homenatge al Dr. Alberto López Mullor, Estudis sobre ceràmica i arqueologia de l’arquitectura; organitzat per la Generalitat de Catalunya, el MAC, el MUHBA, la Diputació de Barcelona i la UAB. 14-16 de maig, Barcelona/Bellaterra.
- Pòster de Colom, E.; Járrega, R. “A phase of the wine trade process on the east coast of Hispania Citerior: The production of parvae amphoras”; en el marc del congrés 19th International Congress of Classical Archaeology. Archaeology and Economy in the Ancient World; organitzat per l’AIAC, la Universitat de Koln i la Universitat de Bonn. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).
- Comunicació de Járrega, R. “The wine in Roman times. The role of the Amphorae as an object of trade.”; en el marc del simposi Multidisciplinary Symposium on Ancient Wines; organitzat per la Facultat de Lletres de la Sorbona, la Unió Europea i l’EGYWINE (Wine of Ancient Egypt). 24 de maig, París (França).
- Comunicació de Prevosti, M.; Colom, E.; Járrega, R. “Nova terrisseria de l’ager de Tarraco a la partida dels Sots o Sota la Timba del Castellot (Riudoms)”; en el marc del congrés *Figlinae Hispaniae*. Nuevas aportaciones al estudio de los talleres cerámicos de la Hispania Romana; organitzat per l’ICAC i el Ministeri d’Economia i Competitivitat (MINECO-FEDER). 19-20 de setembre, Tarragona.
- Comunicació de Colom, E.; Járrega, R. “Les àmfores tarraconenses de procedència subaquàtica de Porto Cristo (Mallorca, Manacor)”; en el marc de les VIII Jornades d’Arqueologia de les Illes Balears; organitzades per la Secció d’arqueologia del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de les Illes Balears. 11-14 d’octubre, Alcúdia.
- Ponència de Járrega, R.; Ribera, A. “Las ánforas béticas en la Tarraconense”; en el marc del congrés internacional *Ex Baetica Amphorae II*. Conservas, aceite y vino de la Bética en el Imperio romano. Veinte años después; organitzat per la Universitat de Sevilla, la Universitat de Cadis, l’Institut Arqueològic Austríac i el LabEx Archimede-UMR5140 ASM de CNRS-Montpellier. 17-20 de desembre, Sevilla.

Docència

- Director de la tesi doctoral de Hereter, R. *El comercio de las especias orientales desde la Antigüedad a las Cruzadas. Un estudio geopolítico*, defensada el 27 de novembre a la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Membre del tribunal de tesi doctoral de Pina, M. R. *Las producciones anfóricas en el reborde meridional de la Meseta sur (provincia de Ciudad Real, siglos II a.C. – V d.C). Dinámica comercial y estructura socioeconómica de consumo*, defensada el 19 de desembre a la UNED, Madrid.



López Vilar, Jordi
 Investigador (R3)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat
 Tardana

Projectes de recerca

- *Aqua Augusta*. Els Aqüeductes romans de Tàrraco (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00098). IP: Jordi López.
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). IP: Josep M. Macias.
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetania occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la *Tarracoenense* en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64392-C4-2-P). IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV).
- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-65319-P). IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
- La vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragona). Excavació i consolidació. IP: Jordi López.
- L'assentament romà dels Masos (Cambrils). Estudi arquitectònic i de la cultura material d'un lloc rural de l'ager *Tarraconensis*. IP: Ramon Járrega.
- Testimonis arqueològics de la segona Guerra Púnica al Camp de Tarragona. IP: Jordi López i Jaume Noguera (UB).
- L'església de la Mussara (La Mussara, Vilaplana). Documentació i excavació. IP: Josep M. Puche.

Participació en projectes d'altres entitats

- Guerra i conflicte al nord-est de la Península Ibèrica en època romanorepublicana (segles III-I aC) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00031). IP: Jaume Noguera (UdG).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Casas, Ll.; Auguet, C.; Cantoni, G.; López, J.; Guasch, N.; Prevosti, M. "Using archaeomagnetism to improve the dating of three sites in Catalonia (NE Spain)". *Journal of Cultural Heritage*, Volume 31 (p. 152-161). Indexat a JCR (ISI), SCOPUS i Carhus+A. Factor d'im-

pacte: 1.706 Q3 (Chemistry, analytical), Q3 (Materials sciences), Q3 (Geoscience) i Q3 (Spectroscopy) / ICDS: 10,8.

- Gorostidi, D.; López, J. “Inscripciones visigodas en el ordo apostolorum del ábside de Sant Miquel de Terrassa (Barcelona). Evidencias a partir de los tituli picti”. *Jahrbuch für Antike und Christentum*, 59(2016): 114-136. Indexat a SCOPUS, Carhus+B / ICDS: 10,0.
- López, J. “Precinto plúmbeo de Titus Gallonius Quintus”. *Faventia*, 37 (p. 125-128). Indexat Carhus+A / ICDS: 6,5.
- Articles en altres revistes
- Noguera, J.; Ble, E.; López, J.; Valdés, P. “La Ribera d’Ebre: una via de pas de les tropes d’Annibal Barca durant la segona Guerra Púnica”. *Miscel·lània del CERE*, 28 (p. 263-283).

Capítols de llibre

- Gutiérrez, A.; López, J. “La cantera de El Mèdol (Tarragona). Técnicas, organización y propuesta de evolución de la extracción del material lapideo”. A: Gutiérrez, A.; Rouillard, P. (eds.). ‘*Lapidum natura restat*’. *Canteras antiguas de la península ibérica en su contexto (cronología, técnicas y organización de la explotación)* (p. 67-79). Tarragona/Madrid: ICAC / Casa de Velázquez «Documenta, 31» / «Collection de la Casa de Velázquez, 170»

Articles en actes de congrés

- Gorostidi, D.; López, J.; Gutiérrez, A. “The use of Alcover stone in Roman times (Tarraco, Hispania Citerior). Contributions to the officina lapidaria Tarraconensis”. A: Matetić, D.; Marasović, K. (eds.). *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. Proceedings of the XI AS-MOSIA Conference* (p. 577-582). Split (Croàcia): Arts Academy in Split i Universitat de Split.
- Noguera, J.; Valdés, P.; Ble, E.; López, J. “Tracing de Roman Republican Army. Military Archaeology in the Northeast of the Iberian Peninsula”. A: Matešić, S.; Sommer, C. S. (eds.). *Limes XXIII. Proceedings of the 2015 International Limes Congress / Akten des XXIII Internationalen Limeskongresses* (p. 895-902). Mainz: Beiträge zum Welterbe Limes Sonderband, Nünnerich-Asmus Verlag.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Gutiérrez, A.; López, J.; Martí, G.; Terrado, P. “Evidències de dues antigues infraestructures portuàries: els embarcadors de La Roca Plana i del Miracle a Tarragona”; en el marc de la 3a Jornada d’Arqueologia d’Arqueologia de Sitges. Arqueologia Litoral; organitzada per Museus de Sitges. 6 d’abril, Sitges.
- Comunicació de Puche, J. M.; López, J. “Anàlisi arquitectònica de les finestres de Centcelles. Avanç en la comprensió d’un edifici complex”; en el marc del congrès d’homenatge al Dr. Alberto López Mullor, Estudis sobre ceràmica i arqueologia de l’arquitectura; organitzat per la Generalitat de Catalunya, el MAC, el MUHBA, la Diputació de Barcelona i la UAB. 14-16 de maig, Barcelona/Bellaterra.
- Comunicació de Noguera, J.; Ble, E.; Valdés, P.; López, J. “La presència cartaginesa a l’interior de Catalunya en el marc de la Segona Guerra Púnica”; en el marc del col·loqui Arqueopyrenae 2. Els Pirineus en el marc de la Segona Guerra Púnica (218-202 a.n.e.). Territori de pas i de contacte; organitzat per la UAB i l’Ajuntament de Bolvir. 19-20 d’octubre, Bolvir.

- Comunicació de López, J.; Muñoz, A. “L’arqueologia cristiana de Tarragona. Balanç dels darrers 25 anys (1993-2018)”;
- Conferència de López, J. “La basílica extraurbana de la beata Thecla”;

Activitat de difusió i transferència

- Presentació del llibre de López, J. *Actes del simposi internacional. Les pedreres medievals a la Corona d’Aragó*, organitzada pels Amics de l’Art Romànic del Institut d’Estudis Catalans. 5 de febrer, Barcelona.
- Visita guiada “Visita guiada a la Roca Plana i al Bosc de la Marquesa (Tarragona)”;

Docència

- Conferència de López, J. “Ager Tarraconensis. Els romans al Camp de Tarragona”;
- Membre del tribunal de la tesi doctoral de Terrado, P. *Portus Tarraconis. El puerto de Tarraco en época tardorrepública y altoimperial. Fuentes, historiografía y arqueología*, defensada el dia 11 de gener a l’ICAC.

Altres

- Director del *Butlletí Arqueològic* de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense.
- Membre de la Junta de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense.
- Membre del Patronat Fundació Castell del Catllar.
- Secretari i membre del comitè científic del Tarraco Biennial. 4t Congrés Internacional d’Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d’Arqueologia Cristiana Hispànica. El cristianisme a l’Antiguitat Tardana. Noves perspectives; organitzat per l’ICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.



Macias Solé, Josep Maria
 Investigador (R4)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat
 Tardana

Projectes de recerca

- ARREL: Aplicació de jocs seriosos en entorns col·laboratius per la transmissió del patrimoni cultural de Catalunya (Recercaixa 2015. ACUP-Obra Social la Caixa). IP: Josep M. Macias i Juan J. Ramos (UAB).
- Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la *Tarracense* en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64392-C4-2-P). IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV).
- Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona (II Fase) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00102). IP: Andreu Muñoz (MBT-ICAC).
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). IP: Josep M. Macias. Excavacions arqueològiques a València la "Vella" (Riba roja de Túria). IP: Josep M. Macias, Albert Ribera (SIAM) i Miquel Rosselló.
- El port de *Tarraco* a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII). IP: Josep M. Macias.
- Excavacions a la basílica paleocristiana de Sant Fructuós (Tarragona). IP: Josep M. Macias, Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC).

Participació en projecte d'altres entitats

- Rome's Mediterranean Ports (ERC Advanced Grant ID: 339123). IP: Simon Keay (Universitat de Southampton).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Casas, A.; Cosentino, P. L.; Fiandaca, G.; Himi, M.; Macias, J. M.; Martorana, R.; Muñoz, A.; Rivero, L.; Sala, R.; Teixell, I. "Non-invasive geophysical surveys in search of the Roman Temple of Augustus under the Cathedral of Tarragona (Catalonia, Spain)". *Surveys in Geophysics*, 39 (p. 1107-1124). Indexat a JCR (ISI) i SCOPUS. Factor d'impacte: 3.761 Q1 (geochemistry & geophysics) / ICDS: 11,0.
- Haydar, S.; Paillot, Th.; Fagot, C.; Cogne, Y.; Fountas, A.; Tutuncu, Y.; Vintila, M.; Tsatsoulis, A.; Chi, P. T.; Garandeau, P.; Chetea, D.; Badiu, C.; Gheorghiu, M.; Ylli, D.; Lautier, C.; Jarec, M.; Monnier, L.; Normand, C.; Šarac, J.; Barakat, A.; Missoni, S.; Pugeat, M.; Pouchet, P.; Hanzu, F.; Gomis, R.; Macias, J. M.; Litvinov, S.; Khusnutdinova, E.; Poiana, C.;

Pasquali, R.; Lauro, D.; Sesti, G.; Trischitta, V.; Abdelhak, S.; Zenati, A.; Ylli, A.; Satman, I.; Kanninen, T.; Rinato, Y.; Grigorescu, F. “Branched-Chain Amino Acid Database Integrated in MEDIPAD Software as a Tool for Nutritional Investigation of Mediterranean Populations”. *Nutrients*, 10 (p. 1392). Indexat a JCR (ISI) i SCOPUS. Factor d'impacte: 4.196 Q1 (Nutrition & Dietetics) / ICDS: 10,5.

Capítols de llibre

- Macias, J. M. “August descansa a Tarraco”. A: de Riquer, B. *Història Mundial de Catalunya* (p. 105-111). Barcelona: Edicions 62.
- Macias, J. M. “Tarraco como modelo de ciudad insostenible”. A: Tejado, J. M. (coord.). *Vislumbrando la tardoantigüedad. Una mirada desde la Arqueología* (p. 25-40). Logroño: Instituto de Estudios Riojanos «Historia Arqueología, 19».
- Solà-Morales, P.; Macias, J. M.; Puche, J. M.; Toldrà, J. M.; Fernàndez, I. “The Roman Circus of the City of Tarragona. 10 Years of Collaboration Between Architects and Archaeologists”. A: Marcos, C. *Graphic Imprints. On the influence of the representation and ideation tools in architecture* (p. 1020-1029). Cham: Springer.
- Solà-Morales, P.; Puche, J. M.; Macias, J. M.; Toldrà, J. M.; Fernàndez, I. “Architectural Graphic Expression not Drawn: A Digital Approach”. A: Castaño, E.; Echeverría, E. (eds.). *Architectural Draughtsmanship. From Analog to Digital Narratives* (p. 295-307). Cham: Springer.
- Toldrà, J. M.; Macias, J. M.; Puche, J. M.; Solà-Morales, J. M. “The Roman Amphitheatre in Tarragona, Five Centuries of Drawing and Still Unsatisfied”. A: Castaño, E.; Echeverría, E. (eds.). *Architectural Draughtsmanship. From Analog to Digital Narratives* (p. 1461-1473). Cham: Springer.

Articles en actes de congrés

- Rodríguez, F.; Macias, J. M. “Buscando el siglo VIII en el puerto de Tarraco: entre la residualidad y el desconocimiento”. A: Martín, I.; Fuentes, P.; Sastre, J. C.; Catalán, R. (coords.). *Cerámicas Altomedievales en Hispania y su entorno (s. V-VIII d. C.)* (p. 573-587). Zamora: Asociación Zamora Prehistórica.
- Toldrà, J. M.; Solà-Morales, P.; Macias, J. M.; Puche, J. M.; Fernàndez, I. “The interventions of Alejandro Ferrant in the Roman amphitheatre of Tarragona”. A: Amoèda, R.; Lira, S.; Pinheiro, C.; Santiago, J. M.; Calvo, J.; García, F. *Heritage 2018. Proceedings of the 6th International Conference on Heritage and Sustainable Development* (p. 1597-1606). Granada: Universidad de Granada i Green Lines Institute for Sustainable Development.
- Macias, J. M.; Puche, J. M.; Solà-Morales, P.; Toldrà, J. M.; Fernàndez, I. “El conjunto histórico del circo romano de Tarragona: de la nube de puntos a la didáctica permanente”. A: *Experimental Archaeology: From Research to Society. Proceedings of the Vth International Congress of Experimental Archaeology* (p. 121-126). Tarragona: URV i RSAT «Butlletí Arqueològic, 40».
- Beltrán, J.; Macias, J. M. “Maneras de vivir, formas de construir: el hábitat en la Hispania visigoda”. A: Baldini, I.; Sfameni, C. *Abitare nel Mediterraneo Tardoantico. II Convegno Internazionale del Cisem* (p. 227-236). Bolonya (Itàlia): Edipuglia, Bari «Insulae Diomedae, 35».

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Salomon, F.; Macias, J. M.; Strutt, K.; Terrado, P. “Results from the Geoarchaeological Study of the Harbour of Roman Tarraco”; en el marc del seminari 4th Workshop Portuslimes: Rome’s Mediterranean Ports; organitzat per la British School at Rome i la Universitat de Southampton. 25-26 de gener, Roma (Itàlia).
- Conferència de Rodríguez, F.; Macias, J. M. “Les ceràmiques de procedència oriental a la ciutat visigoda de Tarraco: noves perspectives, nous interrogants”; en el marc del III Seminari Interdisciplinari d’Arqueometria i Epigrafia: els suports ceràmics; organitzat per l’ICAC, la URV i la UAB. 4 de maig, Tarragona.
- Conferència de Macias, J. M. “La Arqueología de la Arquitectura: del análisis técnico a la difusión a la Carta”; en el marc de la XIII Semana Romana de Cascante. *Scientia plvribvs discipliniis ornata*. La arquitectura y la construcción en Roma: materiales, técnicas, procesos; organitzada per l’Associació Cultural Vicus, la UNED Tudela i la Universitat de Navarra. 15-16 de juny, Cascante.
- Comunicació de Macias, J. M.; Ribera, A. V.; Rosselló, M. “El asentamiento fortificado de València la Vella (Riba-roja de Túria, València), un importante enclave en la frontera visigoda”; en el marc del congrés XVII International Congress of Christian Archaeology (CIAC’18); organitzat pel Pontificio Istituto de Archeologia Cristiana, la Universitat d’Utrecht i la Universitat Radboud de Nimega. 2-4 de juliol, Utrech-Nimega (Holanda).
- Comunicació de Rodríguez, F.; Díaz, M.; Macias, J. M.; Roig, J. F.; Teixell, I. “Espacios domésticos y productivos en el puerto de Tarraco (s. VII-VIII): un ensayo holístico”; en el marc del seminari internacional Things on site: The Early Medieval Period in context (7th to 10th centuries); organitzat per la Universitat d’Alacant. 26-28 de setembre, Alacant.

Docència

- Professor de l’assignatura Arqueologia de l’Antiguitat Tardana i Alta Edat Mitjana, del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).
- Professor de l’assignatura Representació i Restauració Virtual. Patrimoni i ciutat, del grau en Arquitectura de l’ETSA-URV.
- Professor de l’assignatura Arqueologia, de la llicenciatura en Ciències Religioses de l’INSAF (Facultat de Teologia de Catalunya).



Orenge Romeu, Hèctor A.
Investigador (R3)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Long Time, No See: Land Reclamation and the Cultural Record of Central-Western Plain of Thessaly. IP: Hèctor A. Orenge.
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097). IP: Hèctor A. Orenge.
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101). IP: Josep M. Palet.
- *Aqua Augusta*. Els Aqüeductes romans de Tàrraco (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00098). IP: Jordi López.
- Interacciones llano-montaña en el NE peninsular: ocupación y dinámica del territorio en el llano del Empordà y en los Pirineos orientales a partir de la Arqueología del Paisaje (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64636-P). IP: Josep M. Palet.
- Centuriació i estructuració de l'ager de la colònia *Barcino*. Anàlisi arqueomorfològica i modelació del paisatge. IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orenge.

Participació en projectes d'altres entitats

- TanDEM-X Science project: Water availability and long term human occupation in the Indus Civilisation. IP: Hèctor A. Orenge.
- Arkwork. Archaeological practices and knowledge work in the digital environment (Cost Program. Cost Action CA15201). IP: Isto Huvila (Universitat d'Uppsala).
- TwoRains. Winter Rain, Summer Rain: Adaptation, Climate Change, Resilience and the Indus Civilisation (ERC Consolidator Grant. ID: 648609). IP: Cameron A. Petrie (Universitat de Cambridge).
- ZooMWest. Zooarchaeology and Mobility in the Western Mediterranean: husbandry production from the Late Bronze Age to Late Antiquity (ERC Starting Grant. ID:716298). IP: Silvia Valenzuela-Lamas (IMF-CSIC).
- Archaeological Project at Abdera and Xanthi, APAX (Institute for Aegean Prehistory (INSTAP), Eforia of Xanthi (Hellenic Ministry of Culture) i Universitat d'Atenes). IP: Constantina Kallintzi (Servicio Arqueológico de Xanthi), Eurydice Kefalidou (Universitat d'Atenes), Mercourios Georgiadis (Universitat de Nottingham) i Ioannis Xydopoulos (Universitat de Tessalònica).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Cañellas-Boltà, N.; Riera-Mora, S.; Orengo, H. A.; Livarda, A.; Knappett, C. “Human management and landscape changes at Palaikastro (Eastern Crete) from the Late Neolithic to the Early Minoan period”. *Quaternary Science Reviews*, 183 (p. 59-75). Indexat a JCR (ISI) i SCOPUS, Carhus+A. Factor d’impacte: 4.334 Q1 (Geoscience) i Q1 (Geography/physical) / ICDS: 11,0.
- Orengo, H. A.; Knappett, C. “Toward a Definition of Minoan Agropastoral Landscapes: Results of the Survey at Palaikastro (Crete)”. *American Journal of Archaeology*, 122(3): 479–507. Indexat a SCOPUS, Carhus+A / ICDS: 11,0.
- Orengo, H. A.; Petrie, C. A. “Multi scale relief model (MSRM): a new algorithm for the visualization of subtle topographic change of variable size in digital elevation models”. *Earth Surface Processes and Landforms*, 43(6): 1361-1369. Indexat a JCR (ISI) i SCOPUS. Factor d’impacte: 3.722 Q1 (geography/Physical) i Q1 (Geosciences, multidisciplinary) / ICDS: 11,0.
- Valenzuela-Lamas, S.; Orengo, H. A.; Bosch, D.; Pellegrini, M.; Halstead, P.; Nieto-Espinet, A.; Trentacoste, A.; Jiménez-Manchón, S.; López-Reyes, D.; Jornet-Niella, R. “Shipping amphorae and shipping sheep? Livestock mobility in the north-east Iberian peninsula during the Iron Age based on strontium isotopic analyses of sheep and goat tooth enamel”. *PLOS One*, 13 (10): e0205283. Indexat a JCR (ISI) i SCOPUS. Factor d’impacte: 2.766 Q1 (multidisciplinary sciences) / ICDS: 10,6.
- Jiménez-Manchón, S.; Valenzuela-Lamas, S.; Cáceres, I.; Orengo, H. A.; Gardeisen, A.; López, D.; Rivals, F. “Reconstruction of caprine management and landscape use through dental microwear analysis: the case of the Iron Age site of El Turó de la Font de la Canya (Barcelona, Spain)”. *Environmental Archaeology*, DOI: 10.1080/14614103.2018.1486274. Indexat a JCR (ISI) i Scopus. Factor d’impacte: 1.349 Q3 (Geosciences, multidisciplinary) / ICDS: 11,0.

Activitats

Activitat científica

- Ponència d’Orengo, H. A.; Wilkinson, T. C.; Leppard, T. P. “CDAL takes on ‘Big Places’: Human responses to long-term, large-scale environmental variability”; en el marc del seminari Computational and Digital Archaeology Laboratory Seminar; organitzat per la Universitat de Cambridge. 22 de maig, Cambridge (Regne Unit).
- Ponència d’Orengo, H. A. “Networking imports at a continental scale: methodological approaches and research prospects”; en el marc del congrés 19th International Congress of Classical Archaeology. Archaeology and Economy in the Ancient World; organitzat per l’AIAC, la Universitat de Koln i la Universitat de Bonn. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).
- Comunicació d’Orengo, H. A.; Garcia-Molsosa, A.; Conesa, F. C.; Petrie, C. A. “Large-scale computational approaches for the palaeolandscape reconstruction of the Sutlej-Yamuna interfluvium and Pakistani Punjab”; en el marc del congrés 24th conference of the European Association for South Asian Archaeology and Art (EASAA 2018); organitzat per l’European Association for South Asian Archaeology and Art. 1-6 de juliol, Nàpols (Itàlia).

- Coordinació de sessió de Palet, J. M.; Carvalho, H. P.; Ortega, M. J.; Orengo, H. A. “Field systems, centuriations and the shaping of Cultural Landscapes: integrated and long-term analysis”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Coordinació de sessió de Palet, J. M.; Orengo, H. A.; Livarda, A. “The bioarchaeology of landscapes”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Ortega M. J.; Palet, J. M.; Orengo, H. A. “The making of a Mediterranean landscape. The shaping of the territory of Valencia in Roman times and its symbolic background”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Palet, J. M.; Garcia, A.; Ejarque, A.; Rodrigo, E.; Ortega, M. J.; Orengo, H. A.; Riera, S. “Landscape changes, settlement and centuriated systems in the hinterland of Emporion-Emporiae (North-Eastern Catalonia)”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Palet, J. M.; Orengo, H. A.; Ejarque, A.; Miras, Y.; Riera, S. “High mountain resources: specialised production types for extra-regional trade”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació d'Orengo, H. A.; Crema, E. R.; Wilkinson, T. C.; Petrie, C. A.; Leppard, T. P.; Gjesfeld, E.; Garcia-Molsosa, A.; Kryzanska, M.; Conesa, F. C. “Computational approaches to diverse, complex and large archaeological datasets: the experience of the CDAL at Cambridge”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Livarda, A.; Orengo, H. A.; Riera-Mora, S.; Cañellas-Voltà, N.; Veropoulidou, R.; Tzevelekidi, V.; Picornell-Gelabert, Ll.; Tsoraki, Ch.; Marlasca-Martín, R.; Kanpett, C. “Re-thinking Minoan resource management: Palaikastro, Crete, in context”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Krahtopoulou, A.; Orengo, H. A.; Riera-Mora, S.; Cañellas-Voltà, N.; Livarda, A.; Picornell-Gelabert, Ll.; Halstead, P.; Veropoulidou, R. “Bioarchaeological history of a 7.500 years-old tell and its landscape: Plateia Magoula Prodromos, western Thessaly, central Greece”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Riera, S.; Livarda, A.; Miró, C.; Picornell, Ll.; Julià, R.; Orengo, H. A.; Nadal, J.; Marlasca, R.; Bros, V. “Natural resources and landscape changes in a Roman and Medieval suburban maritime quarter of Barcelona”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.

- Comunicació d'Orengo, H. A.; Wilkinson, T. C.; Petrie, C. A. "Conceptual workflow and preliminary results of the development of transcontinental, multi-factor probabilistic corridors: a new approach to past mobility"; en el marc de *Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018)*; organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Krahtopoulou, A.; Orengo, H. A.; Frederick, Ch.; Dimoula, A.; Saridaki, N.; Garcia-Molsosa, A.; Kyrillidou, S. "Re-discovering the Neolithic landscapes of western Thessaly, central Greece"; en el marc de *Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018)*; organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Palet, J. M.; Ortega, M. J.; Orengo, H. A. "Integrated studies on centuriated landscapes in Mediterranean Hispania tarraconensis: new methods and perspectives"; en el marc del congrés *5th International Landscape Archaeology Conference (LAC 2018)*; organitzat per la International Association of Landscape Archaeology (IALA), la Universitat de Newcastle i Universitat de Durham. 17-20 de setembre, Newcastle (Regne Unit).
- Comunicació d'Orengo, H. A.; Garcia-Molsosa, A.; Conesa, F. C.; Green, A.; Petrie, C. A. "The reconstruction of the Bronze Age landscapes of South Asia: a large-scale, multi-temporal and multi-source approach using cloud parallel computing"; en el marc del congrés *5th International Landscape Archaeology Conference (LAC 2018)*; organitzat per la International Association of Landscape Archaeology (IALA), la Universitat de Newcastle i Universitat de Durham. 17-20 de setembre, Newcastle (Regne Unit).
- Comunicació d'Orengo, H. A.; Wilkinson, T. C.; Petrie, C. A. "New RS-based advances and concepts in the development of transcontinental route models"; en el marc del congrés *5th International Landscape Archaeology Conference (LAC 2018)*; organitzat per la International Association of Landscape Archaeology (IALA), la Universitat de Newcastle i Universitat de Durham. 17-20 de setembre, Newcastle (Regne Unit).
- Pòster de Conesa, F. C.; Orengo, H. A.; Petrie, C. "Long-term land use and water management strategies in arid margin landscapes (MarginScapes)"; en el marc del congrés *5th International Landscape Archaeology Conference (LAC 2018)*; organitzat per la International Association of Landscape Archaeology (IALA), la Universitat de Newcastle i Universitat de Durham. 17-20 de setembre, Newcastle (Regne Unit).

Altres

- Investigador del programa Ramón y Cajal (convocatòria 2016, incorporació el març de 2018).
- Membre del Comitè científic de Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology (CAA).
- Membre avaluador de les revistes: *Springer International Publishing, Journal of Island & Coastal Archaeology, American Journal of Archaeology, Journal of Arid Environments* i *Journal of archaeological Science: Reports*.
- Coordinació científica, amb Josep M. Palet, del seminari i taller pràctic *First practical workshop on advanced computational archaeology*, organitzat per l'ICAC. 30 d'octubre - 9 de novembre, Tarragona.



Palet Martínez, Josep Maria
 Investigador (R4)
 Director e. f de l'ICAC*
 Coordinador de l'activitat científica i formació avançada
 Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Interacciones llano-montaña en el NE peninsular: ocupación y dinámica del territorio en el llano del Empordà y en los Pirineos orientales a partir de la arqueología del paisaje (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64636-P). IP: Josep M. Palet.
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/000101). IP: Josep M. Palet.
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097). IP: Hèctor A. Orengo.
- L'Alt Congost entre l'Antiguitat Tardana i l'Alta Edat Mitjana: Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096). IP: Arnau Garcia.
- Tracing ancient livestock farming in eastern Pyrenees as a shaper of mountain landscapes: sediment DNA approach. IP: Lúdia Colominas.
- Centuriació i estructuració de l'ager de la colònia Barcino. Anàlisi arqueomorfològica i modelació del paisatge. IP: Josep M. Palet i Héctor A. Orengo.
- Rere les passes de la transhumància a l'antiguitat: estudi de les pràctiques ramaderes i dels paisatges culturals als Pirineus Orientals a través de l'arqueozoologia. IP: Lúdia Colominas.
- Estudi dels processos erosius i la vulnerabilitat del patrimoni arqueològic. IP: Pau Olmos.

Participació en projectes de recerca d'altres entitats

- Arrels prehistòriques de la transhumància a l'Alt Ripollès (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00048). IP: Carlos Tornero (IPHES).

Publicacions

Articles en altres revistes

- Palet, J. M. "Institut Català d'Arqueologia Clàssica: quinze anys de recerca en l'Antiguitat clàssica a la Mediterrània antiga". *Auriga*, 95 (p. 26-28).

Llibres

- Cervelló, J.; Palet, J. M.; Serrallonga, J.; Torras, N. (dir.). *Història I*. Barcelona: FUOC.

* Des del 27 de juliol.

- Cervelló, J.; Torras, N.; Palet, J. M.; Nadal, J. (dir.). *El mundo antiguo*. Barcelona: FUOC.

Capítols de llibre

- Cervelló, J.; Palet, J. M. “Introducción epistemológica: historia, diversidad y relatividad cultural”. A: Cervelló, J.; Torras, N.; Palet, J. M.; Nadal, J. (dir.). *El mundo antiguo*. Barcelona: FUOC.
- Cervelló, J.; Palet, J. M. “Introducción epistemológica: historia, diversidad y relatividad cultural”. A: Cervelló, J.; Palet, J. M.; Serrallonga, J.; Torras, N. (dir.). *Historia I*. Barcelona: FUOC.
- Cervelló, J.; Torras, N.; Palet, J. M. “Oriente y Occidente en la Alta Edad Media”. A: Cervelló, J.; Palet, J. M.; Serrallonga, J.; Torras, N. (dir.). *Historia I*. Barcelona: FUOC.
- Palet, J. M.; Cervelló, J.; Torras, N. “El mundo indoeuropeo. Los orígenes de las civilizaciones europeas”. A: Cervelló, J.; Torras, N.; Palet, J. M.; Nadal, J. (dir.). *El mundo antiguo*. Barcelona: FUOC.
- Palet, J. M.; Torras, N.; Cervelló, J. “Civilizaciones europeas antiguas”. A: Cervelló, J.; Palet, J. M.; Serrallonga, J.; Torras, N. (dir.). *Historia I*. Barcelona: FUOC.

Altres

- Garcia, A.; Oliver, J.; Giralt, S.; Polonio, T.; Palet, P. “A la recerca de paisatges garriguencs desapareguts: el llac de la Garriga” <<http://www.cdh.lagarriga.cat/contingut/introduccio-la-recerca-dels-paisatges-garriguencs-desapareguts-el-llac-de-la-garriga>>.

Activitats

Activitat científica

- Coordinació de sessió de Palet, J. M.; Carvalho, H. P.; Ortega, M. J.; Orengo, H. A. “Field systems, centuriations and the shaping of Cultural Landscapes: integrated and long-term analysis”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Participació en la taula rodona “Què fem amb els jaciments costaners?”; en el marc de la 3a Jornada d'Arqueologia d'Arqueologia de Sitges. Arqueologia Litoral; organitzada per Museus de Sitges. 6 d'abril, Sitges.
- Coordinació de sessió de Palet, J. M.; Orengo, H. A., Livarda, A. “The bioarchaeology of landscapes”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació d'Olmos, P.; Palet, J. M. “Enhancing mountain archaeological heritage in the natural park of Nuria and Coma de Vaca Valleys (Girona, Spain)”; en el marc del congrés 5th International Landscape Archaeology Conference (LAC 2018); organitzat per la International Association of Landscape Archaeology (IALA), la Universitat de Newcastle i la Universitat de Durham. 17-20 de setembre, Newcastle (Regne Unit).
- Comunicació d'Ortega, M. J.; Palet, J. M.; Orengo, H. A. “The making of a Mediterranean landscape. The shaping of the territory of Valencia in Roman times and its symbolic background”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.

- Comunicació de Palet, J. M.; Garcia, A.; Ejarque, A.; Rodrigo, E.; Ortega, M. J.; Orengo, H. A.; Riera, S. “Landscape changes, settlement and centuriated systems in the hinterland of Emporion-Emporiae (North-Eastern Catalonia)”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Palet, J. M.; Orengo, H. A.; Ejarque, A.; Miras, Y.; Riera, S. “High mountain resources: specialised production types for extra-regional trade”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Palet, J. M. “L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica: 15 anys de recerca en l'Antiguitat clàssica a la Mediterrània antiga”; en el marc del XIV Fòrum Auriga; organitzat per la revista *Auriga*. 10-11 de novembre, Manresa.
- Comunicació de Palet, J. M.; Ortega, M. J.; Orengo, H. A. “Integrated studies on centuriated landscapes in Mediterranean Hispania tarraconensis: new methods and perspectives”; en el marc del congrés 5th International Landscape Archaeology Conference (LAC 2018); organitzat per la International Association of Landscape Archaeology (IALA), la Universitat de Newcastle i la Universitat de Durham. 17-20 de setembre, Newcastle (Regne Unit).
- Pòster de Tornero, C.; Burguet-Coca, A.; Colominas, L.; Gallego, A.; Rivals, F.; Palet, J. M. “A new program with modern sheep ‘Ripollés’ breeds: building microwear, stable isotopes and coprolites referents for the Iberian Peninsula”; en el marc del congrés 13th ICAZ International Conference (ICAZ 2018); organitzat per l'International Council for Archaeozoology. 2-7 de setembre, Ankara (Turquia).

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa “La xarxa de camins romans al Baix Penedès: Les centuriacions de l'ager Tarraconensis”; organitzada per la Secció de Patrimoni de l'Institut d'Estudis Penedesencs. 26 de gener, El Vendrell.
- Xerrada divulgativa “Paisatges culturals i patrimoni arqueològic: ús social, conservació i gestió”; en el marc del *Cicle de xerrades 2017-2018*; organitzat per l'Institut Municipal d'Educació de Tarragona. 12 de març, Tarragona.
- Xerrada divulgativa “Paisatges culturals i patrimoni al Camp de Tarragona: la implantació de les centuriacions de Tarraco”; en el marc de les I Jornades de paisatge històric del Baix Gaià; organitzat pels ajuntaments d'Altafulla i Torredembarra. 14 de juliol, Torredembarra.
- Xerrada divulgativa de Palet, J. M.; Olmos, P. “El Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser, un paisatge cultural: actualitat de la recerca arqueològica en l'espai altimontà i noves propostes de patrimonialització”; organitzada per l'ICAC amb la col·laboració del Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser, el Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès i el Museu Etnogràfic de Ripoll. 27 de juliol, Ripoll.
- Visita guiada, amb Pau Olmos, “La Vall de Núria: els jaciments del Forat de l'Embut i de la Coma de Gombren”; en el marc de les Jornades de portes obertes als jaciments del Forat de l'Embut i de la Coma de Gombren; organitzades per l'ICAC. 28 de juliol, Ripoll.
- Visita guiada “Route to the unedited sites of the Roman city”; en el marc del congrés 3rd International Conference on Pharmacy and medicine in Ancient Egypt (25-27 novembre 2018); organitzat per l'ICAC, la UAB i la UB. 27 d'octubre.

Docència

- Conferència de Palet, J. M. “Barcino i la centuriació del Pla de Barcelona”; en el marc del Curs de relats urbans. Teoria i pràctica de l’itinerari històric (2018-2019); organitzat pel MUHBA, Barcelona.
- Conferència de Palet, J. M. “Concepcions de l’espai a la Grècia antiga i la seva plasmació en l’urbanisme, l’arquitectura i el territori”; en el marc de l’assignatura Art Grec, del grau d’Humanitats de la UPF, Barcelona.
- Tutor del treball de final de màster de Dols, J. *Patrones de asentamiento y desarrollo agrícola a partir de la red de canales en el Hinterland de Uruk Durante la III Dinastía de Ur*; en el marc del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- Professor col·laborador de les assignatures Història I i Mundo Antiguo, del grau d’Humanitats de la UOC.
- Professor de les assignatures Arqueologia del paisatge. Mètodes i tècniques, i Evolució històrica del paisatge. Paleoambient i SIG, del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- Professor col·laborador de l’assignatura El patrimonio histórico-arqueológico mediterráneo como recurso cultural, del màster en Mediterrani Antic (UOC-UAB-UAH).

Altres

- Subdirector de l’ICAC, fins el 26 de juliol.
- Membre avaluador de l’Agència Estatal de Investigació (Àrea 6. PHA / Estudios del pasado: Historia y arqueología) del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats.
- Coordinador del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- Membre de la Comissió del doctorat en Arqueologia Clàssica (URV-ICAC-UAB).
- Membre del Consell científic de les revistes *Sagvntvm, Pyrenae: Journal of Western Mediterranean Prehistory and Antiquity* i *Empúries*.
- Membre del Consell assessor del Patrimoni Historicoartístic de Tarragona, des del 27 de juliol.
- Membre del Comitè científic de la Tàrraco Biennial, des del 27 de juliol.
- Membre del Consell assessor de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l’Associació Europea d’Arqueòlegs.
- Coordinació científica, amb Hèctor A. Orengo, del seminari i taller pràctic First practical workshop on advanced computational archaeology; organitzat per l’ICAC, del 30 d’octubre al 9 de novembre, Tarragona.
- Coordinador de l’activitat didàctica “Aprenem a llegir un paisatge de muntanya”, adreçada a estudiants de 2n de Batxillerat de l’IES Abat Oliba de Ripoll (novembre 2018-juny 2019); en el marc de l’assignatura Història de Catalunya.
- Professor convidat a la UMR 5140 Archéologie des Sociétés Méditerranéennes CNRS (Montpellier, França). Setembre.
- Revisor (*peer-reviewer*) de les revistes *Munibe*, *Revista d’Arqueologia de Ponent* i *Archivo Español de Arqueologia*.



Prevosti Monclús, Marta
 Investigadora (R4)
 Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

Projectes de recerca

- *Tabula Imperii Romani- Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR). IP: Josep Guitart (IEC-UAB-ICAC) i Marta Prevosti.
- *Conventus Tarraconensis*: una nueva perspectiva arqueológica de redes de vías, ciudades y villas. Un prototipo para la TIR-FOR online (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-69655-P). IP: Marta Prevosti.
- La vil·la romana de la Gran Via – Can Ferrerons (Premià de Mar, Maresme). IP: Marta Prevosti.
- L'assentament romà dels Masos (Cambrils). Estudi arquitectònic i de la cultura material d'un lloc rural de l'*ager Tarraconensis*. IP: Ramon Jàrrrega.

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Baklouti, S.; Maritan, L.; Casas, Ll.; Jàrrrega, R.; Prevosti, M.; Mazzoli, C.; Ouazaa, N. L. "Archaeometric study of African Key 25.2 amphorae in Catalonia (Spain): a history of importation and imitation". *European Journal of Mineralogy*, 30 (4): 759–772. Indexat a JCR (ISI) i SCOPUS. Factor d'impacte: 1.190 (Q4 Mineralogy) / ICDS: 11,0.
- Casas, Ll.; Auguet, C.; Cantoni, G.; López, J.; Guasch, N.; Prevosti, M. "Using archaeomagnetism to improve the dating of three sites in Catalonia (NE Spain)". *Journal of Cultural Heritage*, Volume 31 (152-161). Indexat a JCR (ISI), SCOPUS, Carhus+A. Factor d'impacte: 1.706 Q3 (Chemistry, analytical), Q3 (Materials sciences), Q3 (Geoscience) i Q3 (Spectroscopy) / ICDS: 10,8.
- Guitart, J.; Prevosti, M.; Soto, P. de; Romani, N.; Cortés, A.; Padrós, N. "El projecte internacional Tabula Imperii Romani – Forma Orbis Romani (TIR-FOR)". *Tribuna d'Arqueologia*, 2015-2016 (p. 332-347). Indexat Carhus+D / ICDS: 4,0.
- Prevosti, M. "Terminologia per a la cartografia històrica de l'antiguitat. L'exemple de la TIR-FOR". *Terminalia*, 17 (p. 44-46). Indexat Carhus+B / ICDS: 6,0.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Coll, R.; Prevosti, M.; Bagà, J. "Elements d'escalfament i de drenatge del balneum de l'edifici octogonal de Can Ferrerons (Premià de Mar, el Maresme): tubuli latericii i clavi coctiles"; en el marc de la XII trobada d'entitats de recerca locals i comarcals

del Maresme. Aigua! Recurs vital, social, cultural i econòmic al Maresme; organitzada per l'Ajuntament de Dosrius. 5 de maig, Dosrius.

- Comunicació de Coll, R.; Prevosti, M.; Bagà, J. “La riquesa de l’arqueologia de Premià de Mar. Història d’una gestió (1995-2018)” en el marc del I Simpòsium d’arqueologia laietana; organitzat pel Museu de Premià de Mar, el Museu de Vilassar de Dalt, BCN+Costa Barcelona i el Consorci de Promoció Turística Costa del Maresme. 12 de maig, Teià.
- Comunicació de Prevosti, M.; Clariana J. F.; Oorbitg, M. J. “La cella vinària baix imperial de Torre Llauder (Mataró)” en el marc del I Simpòsium d’arqueologia laietana; organitzat pel Museu de Premià de Mar, el Museu de Vilassar de Dalt, BCN+Costa Barcelona i el Consorci de Promoció Turística Costa del Maresme. 12 de maig, Teià.
- Comunicació de Prevosti, M.; Coll, R.; Bagà, J. “Ceràmiques d’imitació d’africanes de cuina al jaciment de la Gran Via-Can Ferrerons, Premià de Mar” en el marc del congrés d’homenatge al Dr. Alberto López Mullor, Estudis sobre ceràmica i arqueologia de l’arquitectura; organitzat per la Generalitat de Catalunya, el MAC, el MUHBA, la Diputació de Barcelona i la UAB. 14-16 de maig, Barcelona/Bellaterra.
- Comunicació de Prevosti, M.; Colom, E.; Járrega, R. “Nova terrisseria de l’ager de Tarraco a la partida dels Sots o Sota la Timba del Castellot (Riudoms)” en el marc del congrés *Figlinae Hispaniae*. Nuevas aportaciones al estudio de los talleres cerámicos de la Hispania Romana; organitzat per l’ICAC i el Ministeri d’Economia i Competitivitat (MINECO-FEDER). 19-20 de setembre, Tarragona.
- Comunicació de Prevosti, M. “La vida cotidiana en las villas bajoimperiales hispánicas” en el marc del congrés internacional Las Villas Romanas bajoimperiales de Hispania; organitzat per la Diputació de Palència. 15-17 de novembre, Palència.
- Comunicació de Coll, R.; Prevosti, M.; Bagà, J. “Pervivència dels enterraments de perinatals en àmbit domèstic en el territori de la Barcino tardoantiga: l’edifici octogonal de Can Ferrerons, Premià de Mar” en el marc del Tarraco Biennal. 4t Congrés Internacional d’Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d’Arqueologia Cristiana Hispànica. El cristianisme a l’Antiguitat Tardana. Noves perspectives; organitzat per l’ICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.

Docència

- Tutora d’alumnes en pràctiques en virtut de convenis ICAC-URV durant els cursos acadèmics 2017-2018 i 2018-2019.

Altres

- Editora general de la revista *Butlletí de la Societat Catalana d’Estudis Històrics*.
- Revisora (*peer-review*) del congrés Tarraco Biennal. 4t Congrés Internacional d’Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d’Arqueologia Cristiana Hispànica. El cristianisme a l’Antiguitat Tardana. Noves perspectives; organitzat per l’ICAC i la URV, del 21 al 24 de novembre, Tarragona.
- Membre del comitè científic de la revista *Studies on the Rural World in the Roman Period*.



Rodrigo Requena, Esther
Investigadora (R3)
Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

Projectes de recerca

- Interacciones llano-montaña en el NE peninsular: ocupación y dinámica del territorio en el llano del Empordà y en los Pirineos orientales a partir de la Arqueología del Paisaje (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64636-P). IP: Josep M. Palet.
- La Ciutat romana de Iesso (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00099). IP: Josep Guitart (UAB-ICAC).
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097). IP: Hèctor A. Orenge.

Participació en projectes d'altres entitats

- Análisis arqueológico y valorización patrimonial de tres paisajes de la conquista romana de Hispania (S. II-I a.C.) (MINECO/FEDER, EU. HAR2015-64601-C3-1-R). IP: Joaquim Pera (UAB).
- Anàlisi arqueològica de la primera ocupació romana a l'altiplà central de Catalunya. Puig castellar (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00014). IP: Esther Rodrigo, Cèsar Carreras (UAB) i Joaquim Pera (UAB).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Pera, J.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Romaní, N.; Padrós, N.; de Solà, G.; Guitart, J. "Puig Castellar de Biosca (La Segarra). Una fortificació de segle II aC a l'interior de Catalunya (Campanyes 2013-2015)". *Tribuna d'Arqueologia*, 2015-2016 (p. 31-56). Indexat Carhus+D / ICDS: 4,0.

Articles en actes de congrés

- Guitart, J.; Pera, J.; Romaní, N.; Padrós, N.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Ros, J.; de Solà, G. "La ciutat romana de Iesso. Parc Arqueològic de Guissona (2011-2014)". A: Gallart, J. *et al.* (eds.). *Primeres Jornades d'Arqueologia i Paleontologia de Ponent* (p. 161-173). Lleida: Serveis Territorials de Lleida del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
- Pera, J.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Romaní, N.; Padrós, N.; de Solà, G.; Guitart, J. "Puig Castellar (Biosca, la Segarra). Un castellum de segona meitat de segle II aC a l'interior de Catalunya". A: Gallart, J. *et al.* (eds.). *Primeres Jornades d'Arqueologia i Paleontologia de*

Ponent (p. 131-139). Lleida: Serveis Territorials de Lleida del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

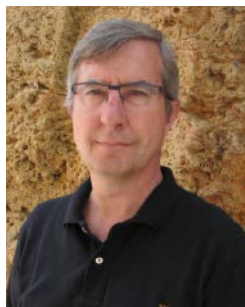
Activitats

Activitat científica

- Conferència de Gutiérrez, A.; Rodrigo, E. “D’aquí o d’allà? El cas de les teules de Can Tacó (Montmeló/Montornès del Vallès)” en el marc del III Seminari Interdisciplinari d’Arqueometria i Epigrafia: els suports ceràmics; organitzat per l’ICAC, la URV i la UAB. 4 de maig, Tarragona.
- Comunicació de Romaní, E.; Rodrigo, E.; Pera, J.; Gutierrez, A. “El material constructiu de la fortificació militar de s. II aC de Puig Castellar de Biosca (Lleida): paviments, revestiments parietals i cobertes” en el marc del congrès d’homenatge al Dr. Alberto López Mullor, Estudis sobre ceràmica i arqueologia de l’arquitectura; organitzat per la Generalitat de Catalunya, el MAC, el MUHBA, la Diputació de Barcelona i la UAB. 14-16 de maig, Barcelona/Bellaterra.
- Comunicació de Palet, J. M.; Garcia, A.; Ejarque, A.; Rodrigo, E.; Ortega, M. J.; Orengo, H. A.; Riera, S. “Landscape changes, settlement and centuried systems in the hinterland of Emporion-Emporiae (North-Eastern Catalonia)” en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l’Associació Europea d’Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa “Belles i seductores. Dones i bellesa al món clàssic”; en el marc de la XX edició del Festival romà de Tarragona. Tàrraco Viva 2018; organitzada per Tàrraco Viva i l’Ajuntament de Tarragona. 23 de maig, Tarragona.
- Xerrada divulgativa “La cura del cos a l’Antiguitat Clàssica”; en el marc de la Setmana Romana de Iesso. Capvespres a la romana; organitzada per l’Ajuntament de Guissona. 17 de juliol, Guissona.



Ruiz de Arbulo Bayona, Joaquín (URV-ICAC)
 Investigador (R4)
 Equip de recerca: Seminari de Topografia antiga (SETOPANT)

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- Technologie Europee per la salvaguardia di Beni Culturali a rischio/ European technologies for the safeguard of cultural heritage at risk (Projecte Europeu EuroTech. E+ 2018-1-IT02-KA203-048448). IP: Olivia Menozzi (Universitat de Chieti-Pescara).
- *Exemplum et spolia*. el legado monumental de las capitales provinciales romanas en Hispania (MINECO/ FEDER, UE. HAR2015-64386-C4-1-P). IP: Ricardo Mar (URV) i Joaquín Ruíz de Arbulo (URV-ICAC).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Ruiz de Arbulo, J.; Gris, F. “El sepulcro turriforme conocido como la Torre de los Escipiones (Tárraco, Hispania citerior). Una nueva restitución con propuesta sobre su dedicante”. *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 28 (p. 37-55). Indexat Carhus+B / ICDS: 3,9.

Articles en altres revistes

- Ruiz de Arbulo, J. “La talasocracia de Minos”. *Desperta Ferro. Arqueología e Historia. Creta Minoica*, 17 (p. 06-12).

Llibres

- Mar, R.; Ruiz de Arbulo, J.; Gris, F.; Beltran-Caballero, J. A.; Vivó, D. *Herederos de Tarraco. Tarragona Patrimonio Municipal. Una nueva visión*. Tarragona: Arola Editors «El Mirall, 1».

Capítols de llibre

- Gorostidi, D.; Mar, R.; Ruiz de Arbulo, J. “Tarraco. Town and society in a 2nd century AD Roman provincial capital”. A: Varga, R.; Cupcea, G. *Social interactions and social markers in the Roman world* (p. 93-116). Oxford: Archaeopress «Archeopress Roman Archeology, 37».

Activitats

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa amb D. Gorostidi, J. Carruesco, J. Gómez Pallarès, J. Ruiz de Arbulo i M. Seritjol. “Debat inaugural. Diàlegs amb la història: Esport i cultura al Mediterrani

clàssic”; en el marc de la XX edició del Festival romà de Tarragona. Tàrraco Viva 2018; organitzat per Tàrraco Viva i l’Ajuntament de Tarragona. 13 de maig, Tarragona.

Altres

- Membre del consell editorial de les revistes *Revista d’Arqueologia de Ponent* i *Empúries*.

Personal investigador propi: R2 (postdoctoral)



Colominas Barberà, Lúdia
Investigadora postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Tracing ancient livestock farming in eastern Pyrenees as a shaper of mountain landscapes: sediment DNA approach. IP: Lúdia Colominas.
- Interacciones llano-montaña en el NE peninsular: ocupación y dinámica del territorio en el llano del Empordà y en los Pirineos orientales a partir de la arqueología del paisaje (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64636-P). IP: Josep M. Palet.
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/000101). IP: Josep M. Palet.
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097). IP: Hèctor A. Orengo.
- L'Alt Congost entre l'Antiguitat Tardana i l'Alta Edat Mitjana: Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096). IP: Arnau Garcia.
- Rere les passes de la transhumància a l'antiguitat: estudi de les pràctiques ramaderes i dels paisatges culturals als Pirineus Orientals a través de l'arqueozoologia. IP: Lúdia Colominas.
- L'assentament romà dels Masos (Cambrils). Estudi arquitectònic i de la cultura material d'un lloc rural de l'ager *Tarraconensis*. IP: Ramon Járrega.

Participació en projectes d'altres entitats

- AliEn – Alimentation et Environnement à Ampurias (L'Escala, Gérone) du Bronze final à la période romaine – LabEx ARCHIMEDE. IP: Núria Rovira (Universitat Paul-Valéry Montpellier 3).
- Arrels prehistòriques de la transhumància a l'Alt Ripollès (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00048). IP: Carlos Tornero (IPHES).
- Dinàmica del poblament rural, arquitectura, economia i paisatge de les *villae* a l'àrea de l'Estany-Garrotxa entre els segles II-I aC i els segles VI-VII dC (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00073). IP: Joaquim Tremoleda (MAC Empúries).
- Economías domésticas en el Norte de la Carpetania Romana (100 aC-400 dC) (Comunidad de Madrid. 2017-T1/HUM-5516). IP: Jesús Bermejo (Universitat Carlos III de Madrid).

- El nucli arqueològic del Mas Castellar (Pontós). L'entorn emporità i el rerepaís en època protohistòrica (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00005). IP: Enriqueta Pons (Món Iber Rocs S.L.).
- Les àrees portuàries de l'antiga Empúries (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya). IP: Pere Castanyer (MAC Empúries).
- Projecte integral d'Arqueologia: paisatge i territori a la Cerdanya-2 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00019). IP: Oriol Olesti (UAB).

Publicacions

Capítols de llibre

- Colominas, L.; Saña, M. “Fauna terrestre”. A: Tremoleda, J.; Castanyer, P.; Simon, J.; Ferrer, A. (eds.), *La bòbila Romana d'Ermedàs (Cornellà del Terri). Una indústria de producció ceràmica d'època romana al Pla de l'Estany* (p. 484-492). Cornellà de Terri: Grup de Recerca Arqueològica del Pla de l'Estany.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació, amb D. Salazar-García, D. “Food for the soul and food for the body: studying Roman dietary patterns and meal funerary rituals in the Vila de Madrid necropolis (Barcelona, Catalonia)” en el marc del 2nd Roman Period Working Group Meeting. Animals in ritual and funeral contexts; organitzat per l'Integrative Prehistory and Archaeological Science (IPAS) i la càtedra Vindonissa de la Universitat de Basel. 1-4 de febrer, Basel (Suïssa).
- Comunicació amb A. Gallego, F. Rivals i C. Tornero. “Creating an experimental reference collection to study domestic ovine herds's diet based on dental microwear” en el marc del congrés 13th ICAZ International Conference (ICAZ 2018); organitzat per l'International Council for Archaeozoology. 2-7 de setembre, Ankara (Turquia).
- Pòster de Gallego, A.; Colominas, L.; Garcia, A. “Aiguafreda de Dalt: an example of a wealthy diet in a Late Antiquity community at Northeast of the Iberian Peninsula”; en el marc del congrés 13th ICAZ International Conference (ICAZ 2018); organitzat per l'International Council for Archaeozoology. 2-7 de setembre, Ankara (Turquia).
- Pòster de Tornero, C.; Burguet-Coca, A.; Colominas, L.; Gallego, A.; Rivals, F.; Palet, J. M. “A new program with modern sheep ‘Ripollès’ breeds: building microwear, stable isotopes and coprolites referents for the Iberian Peninsula”; en el marc del congrés 13th ICAZ International Conference (ICAZ 2018); organitzat per l'International Council for Archaeozoology. 2-7 de setembre, Ankara (Turquia).
- Cordinació de sessió, amb F. Antolín. “Trade and circulation of animals and plants in the Mediterranean basin through time: new bioarchaeological insights. Session #376” en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Garcia, A.; Ciurana, J.; Oliver, J.; Roig, J.; Gallego, A.; Colominas, L.; Gómez, R.; Gómez Pallarès, J.; Polonio, T.; Giralt, S. “Interdisciplinary approach to the Archaeology, Bioarchaeology and History of the rural churches of Aiguafreda and Valldaneu (Barcelona), 7th-12thC.AD.” en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of

the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.

- Pòster de Colominas, L.; Salazar-García, D. “Roman dietary patterns and meal funerary rituals in the Vila de Madrid necropolis (Barcelona) through osteological and isotopic analyses”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Conferència, amb M. Azaza. “Caprine importance in the Food Economy of South Tunisia (Ghizen site, Djerba Island) during the Antiquity”; en el marc de XXXIXe Rencontres Internationales d'Archéologie et d'Histoire d'Antibes. Hommes et Caprinés: de la montagne à la steppe, de la chasse à l'élevage / Humans and Caprines: from mountain to steppe, from hunting to husbandry; organitzat per la UMR 7194 HNHP, la UMR 7264 CEPAM i la UMR 7269 LAMPEA. 16-18 d'octubre, Antibes (França).
- Comunicació “Ganadería en entornos rurales del nordeste peninsular romano. Una aproximación desde la arqueozoología”; en el marc del seminari Arqueologia del campesinado en la Hispania Romana; organitzat per la Universitat Carlos III de Madrid. 29-30 de novembre, Madrid.

Docència

- Professora de l'assignatura Introducció a la Arqueozoologia, del grau d'Història de la Universitat de Múrcia.
- Professora de l'assignatura Evolució Històrica del paisatge. Paleoambient i SIG, del màster en interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

Altres

- Revisora (*peer-reviewer*) de la revista *Treballs d'Arqueologia*.

Personal investigador propi: R1 (predoctoral)



Aranda González, Raúl
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

Projectes de recerca

- Explotación, usos y difusión de rocas ornamentales (*marmora*) entre la Antigüedad Tardía y la Alta Edad Media en la Mitad Norte de la Península Ibérica. Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D: *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-65319-P). IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC).

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Aranda, R.; Ruiz, J. C. “El fenómeno de la reutilización en la necrópolis paleocristiana de Tarragona”; en el marc del seminari internacional *Graver dans le marbre*. Dialogos entre materia, forma y mensaje en las provincias Hispania y Aquitania; organitzat per l'ICAC, el IRAMAT-CRP2A i l'Institut AUSONIUS. 4-5 de desembre, Bordeus (França).
- Comunicació de Aranda, R.; Ruiz, J. C. “El fenómeno de la reutilización en la necrópolis paleocristiana de Tarragona: algunos casos concretos y primeras reflexiones”; en el marc del Tarraco Biennial. 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica. El cristianisme a l'Antiguitat Tardana. Noves perspectives; organitzat per l'ICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.
- Pòster de Ruiz Rodríguez, J. C.; Aranda González, R. “La reutilización de elementos ornamentales y epigráficos de ámbitos públicos altoimperiales en la necrópolis paleocristiana de Tarragona”; en el marc del congrés 19th International Congress of Classical Archaeology. Archaeology and Economy in the Ancient World; organitzat per l'AIAC, la Universitat de Koln i la Universitat de Bonn. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa “La escultura anicónica altomedieval en Cantabria”; organitzada per Caminos del Románico. 7 de març, Madrid.

Altres

- Investigador CIN (personal investigador novell) de l'ICAC (convocatòria 2015).



Colom Mendoza, Enric
 Investigador predoctoral (R1)
 Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic
 (Aecma)

Projectes de recerca

- *Figlinae Hispaniae*: caracterización tipológica y arqueométrica de las ánforas hispanas en relación con los centros de producción. Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D: *Amphorae Ex Hispania*: Sistematización y Accesibilidad en red de los centros de producción (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-68554-P). IP: Ramon Járrega.

Publicacions

Articles en altres revistes

- Colom, E.; Járrega, R. “Un extraordinario e inédito caso de ánfora reparada. La Dressel 2-3 de la Font de ses Aiguades (Mallorca, Illes Balears)”. *Boletín Ex Officina Hispana*, 9 (p. 19-21).
- Járrega, R.; Colom, E. “Un ejemplar completo de Dressel 20 de la Figlina Scimniana expuesta en el Museo de Prehistoria de Valencia”. *Boletín Ex Officina Hispana*, 9 (p. 28-30).
- Járrega, R.; Colom, E. “Un ánfora completa de la forma africana 3 hallada en la costa valenciana”. *Boletín Ex Officina Hispana*, 9 (p. 30-33).

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Járrega, R.; Colom, E. “El comerç del vi laietà procedent del Maresme cap a Itàlia en època romana. Un estudi a partir de les àmfores”; en el marc del I Simpòsium d’arqueologia laietana; organitzat pel Museu de Premià de Mar, el Museu de Vilassar de Dalt, BCN+Costa Barcelona i el Consorci de Promoció Turística Costa del Maresme. 12 de maig, Teià.
- Comunicació de Colom, E.; Járrega, R. “Un excepcional conjunt d’àmfores laietanes del segle I dC trobades a la Font de ses Aiguades (Alcúdia, Mallorca)”; en el marc del congrés d’homenatge al Dr. Alberto López Mullor, Estudis sobre ceràmica i arqueologia de l’arquitectura; organitzat per la Generalitat de Catalunya, el MAC, el MUHBA, la Diputació de Barcelona i la UAB. 14-16 de maig, Barcelona/Bellaterra.
- Pòster de Colom, E., Járrega, R. “A phase of the wine trade process on the east coast of Hispania Citerior: The production of parvae amphoras”; en el marc del congrés 19th International Congress of Classical Archaeology. Archaeology and Economy in the Ancient World; organitzat per l’AIAC, la Universitat de Koln i la Universitat de Bonn. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).

- Comunicació de Prevosti, M.; Colom, E.; Járrega, R. “Nova terrisseria de l’ager de Tarraco a la partida dels Sots o Sota la Timba del Castellot (Riudoms)”); en el marc del congrés *Figlinae Hispaniae*. Nuevas aportaciones al estudio de los talleres cerámicos de la Hispania Romana; organitzat per l’ICAC i el Ministeri d’Economia i Competitivitat (MINECO-FEDER). 19-20 de setembre, Tarragona.

Altres

- Investigador FPI (MINECO, convocatòria 2016).



Cuscó Badia, Oriol
 Investigador predoctoral (R1)
 Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

Projectes de recerca

- Caracterització de les fortificacions ibèriques a Catalunya. Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D Caracterización de los asentamientos urbanos en la costa de la Iberia septentrional (siglos VI-III a.C.): teledetección, documentación y restitución de estructuras constructivas (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-67946-C2-2-P). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetania occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- Caracterización de los asentamientos urbanos en la costa de la Iberia septentrional (Siglos VI-III a.C.): teledetección, documentación y restitución de estructuras constructivas (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-67946-C2-2-P). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Activitats

Activitat científica

- Conferència de Belarte, M. C.; Canela, J.; Morer, J.; Ocaña, M.; Cuscó, O. “L'establiment rural de l'ibèric ple de Rabassats (Nulles, Alt Camp)”; en el marc del cicle Tribuna d'Arqueologia 2018-2019; organitzat pel Servei d'Arqueologia i Paleontologia. 18 d'abril, Barcelona.
- Comunicació “Fortificacions i poder a la Laietània durant l'Ibèric Ple (450-200 aC)”; en el marc de les XI Jornadas de Jóvenes Investigadores en Arqueología (JIA 2018); organitzades pel Comité Organizador de las Jornadas de Jóvenes Investigadores en Arqueología i l'Associació de Joves Investigadors d'Arqueologia de Tarragona (AJIAT). 9-12 de maig, Tarragona.
- Comunicació “Complex fortifications in the urban nuclei of the Catalan coast during the Iberian period (6th-3rd century BC): Causes and correlations”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.

Altres

- Investigador FPU (MECD, convocatòria 2017).
- Investigador FI (AGAUR, convocatòria 2018; renúncia el 2018).



Fortuny Mendo, Karen
 Investigadora predoctoral (R1)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- Arquitectura de la Antigüedad tardía en el nordeste hispánico: procesos, técnicas y materiales edilicios de una sociedad en transformación. Tesis doctoral en curs vinculada al projecte I+D: Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la Tarraconense en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64392-C4-2-P). IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV).

Publicacions

Llibres

- Bucchi, A.; Escayola, N.; Fortuny, K.; García-Vadillo, F. J.; Luengo, J.; Varona, P. (ed.). *Actas XI Jornadas de Jóvenes en Investigación Arqueológica*. Tarragona: ICAC «Trama, 5».

Activitats

Activitat científica

- Comunicació, amb I. Fernández. “Nuevas didácticas del patrimonio: una aproximación virtual al circo romano de Tarragona”; en el marc de les XI Jornadas de Jóvenes Investigadores en Arqueología (JIA 2018); organitzades per l'Associació de Joves Investigadors d'Arqueologia de Tarragona amb el suport de l'IPHES, l'ICAC, l'ICRPC i la URV. 9-12 de maig, Tarragona.
- Pòster de Fortuny, K.; Galán, L.; Mercado, R. “Las cartas de Montano. Nuevas aportaciones desde la arqueología”; en el marc de les XI Jornadas de Jóvenes Investigadores en Arqueología (JIA 2018); organitzades per l'Associació de Joves Investigadors d'Arqueologia de Tarragona amb el suport de l'IPHES, l'ICAC, l'ICRPC i la URV. 9-12 de maig, Tarragona.

Altres

- Investigadora FPU (MECD, convocatòria 2017).
- Membre del comitè organitzador de les XI Jornadas de Jóvenes Investigadores en Arqueología (JIA 2018); organitzades per l'Associació de Joves Investigadors d'Arqueologia de Tarragona amb el suport de l'IPHES, l'ICAC, l'ICRPC i la URV. 9-12 de maig, Tarragona.



Gallego Valle, Abel
 Investigador predoctoral (R1)
 Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- La gestió dels ramats ovicaprins durant la Tardoantiguitat. Estudi de la seva alimentació a través de la tècnica del microdesgast dentari a l'Empordà. Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D: Interacciones llano-montaña en el NE peninsular: ocupación y dinámica del territorio en el llano del Empordà y en los Pirineos orientales a partir de la arqueología del paisaje (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64636-P). IP: Josep M. Palet.
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097). IP: Hèctor A. Orengo.
- Rere les passes de la transhumància a l'antiguitat: estudi de les pràctiques ramaderes i dels paisatges culturals als Pirineus Orientals a través de l'arqueozoologia. IP: Lídia Colominas.
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/000101). IP: Josep M. Palet.
- L'Alt Congost entre l'Antiguitat Tardana i l'Alta Edat Mitjana: Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096). IP: Arnau Garcia.

Participació en projectes d'altres entitats

- AliEn – Alimentation et Environnement à Ampurias (L'Escala, Gérone) du Bronze final à la période romaine – LabEx ARCHIMEDE. IP: Núria Rovira (Universitat Paul-Valéry Montpellier 3).

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Gallego, A.; Colominas, L.; Rivals, F.; Tornero, C. "Creating an experimental reference collection to study domestic ovine herds's diet based on dental microwear"; en el marc del congrés 13th ICAZ International Conference (ICAZ 2018); organitzat per l'International Council for Archaeozoology. 2-7 de setembre, Ankara (Turquia).
- Comunicació de Garcia, A.; Ciurana, J.; Oliver, J.; Roig, J.; Gallego, A.; Colominas, L.; Gómez, R.; Gómez Pallarès, J.; Polonio, T.; Giral, S. "Interdisciplinary approach to the Archaeology, Bioarchaeology and History of the rural churches of Aiguafreda and Valldaneu (Barcelona), 7th-12thC.AD."; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of

the European Association of Archaeologists (EAA 2018); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.

- Pòster de Gallego, A.; Colominas, L.; Garcia, A. "Aiguafreda de Dalt: an example of a wealthy diet in a Late Antiquity community at Northeast of the Iberian Peninsula"; en el marc del congrés 13th ICAZ International Conference (ICAZ 2018); organitzat per International Council for Archaeozoology. 2-7 de setembre, Ankara (Turquia).
- Pòster de Tornero, C.; Burguet-Coca, A.; Colominas, L.; Gallego, A.; Rivals, F.; Palet, J. M. "A new program with modern sheep 'Ripollesa' breeds: Building microwear, stable isotopes and coprolites referents for the Iberian Peninsula"; en el marc del congrés 13th ICAZ International Conference (ICAZ 2018); organitzat per l'International Council for Archaeozoology. 2-7 de setembre, Ankara (Turquia).

Altres

- Investigador FPI (MINECO, convocatòria 2016).
- Membre del comitè organitzador de les XI Jornadas de Jóvenes Investigadores en Arqueología (JIA 2018); organitzades per l'Associació de Joves Investigadors d'Arqueologia de Tarragona amb el suport de l'IPHES, l'ICAC, l'ICRPC i la URV. 9-12 de maig, Tarragona.



Janicka, Julia
 Investigadora predoctoral (R1)
 Equip de recerca: Mediterrània oriental grecoromana

Projectes de recerca

- The Iconography of the Tyrrhenian Group of Black-Figure Vases. Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D: Mecanismos de representación del pasado y dinámicas de la performance en la Grecia Antigua (MINECO/FEDER, UE. FFI2015-68548-P). IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC).
- Mecanismos de representación del pasado y dinámicas de la performance en la Grecia Antigua (MINECO/FEDER, UE. FFI2015-68548-P). IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC).

Activitats

Activitat científica

- Pòster de Janicka J. “The influence of the Tyrrhenian Group on Etruscan pottery”; en el marc del congrés 19th International Congress of Classical Archaeology. Archaeology and Economy in the Ancient World; organitzat per l’AIAC, la Universitat de Koln i la Universitat de Bonn. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).

Altres

- Investigadora CIN (personal investigador novell) de l’ICAC (convocatòria 2015).



Martínez Fernández, Jesús
 Investigador predoctoral (R1)
 Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Dinàmiques del poblamiento rural y del territorio en zonas del noroeste de la cuenca del Duero entre época romana y la Alta Edad Media a través de la arqueología del paisaje. Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D: Interacciones llano-montaña en el NE peninsular: ocupación y dinámica del territorio en el llano del Empordà y en los Pirineos orientales a partir de la arqueología del paisaje (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64636-P). IP: Josep M. Palet.
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/000101). IP: Josep M. Palet.

Publicacions

Articles en actes de congrés

- Martínez Fernández, J. “Dinámicas del poblamiento rural y del territorio en zonas del noroeste de la cuenca del Duero entre época romana y la Alta Edad Media a través de la arqueología del paisaje”. A: Hernández, N.; Larrazabal, J.; Portero, R. (coord.). *Investigaciones arqueológicas en el valle del Duero: del Paleolítico a la Edad Media*, 6 (p. 441-463). Valladolid: Glyphos Publicaciones.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació “Roads and landscape colonization in the periphery: an approach to the evolution of the historical landscape in agrarian areas of the Iberian Peninsula”; en el marc del congrés 5th International Landscape Archaeology Conference (LAC 2018); organitzat per la International Association of Landscape Archaeology (IALA), la Universitat de Newcastle i la Universitat de Durham. 17-20 de setembre, Newcastle (Regne Unit).

Altres

- Investigador FI (AGAUR, convocatòria 2015).



Prades Painous, Marc
 Investigador predoctoral (R1)
 Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Territori i paisatge a la Terra Alta durant la Protohistòria. Anàlisi dels models d'ocupació entre els segles VIII i I a. de la n. e. Tesi doctoral en curs vinculada al projecte Interacciones llano-montaña en el NE peninsular: ocupación y dinámica del territorio en el llano del Empordà y en los Pirineos orientales a partir de la arqueología del paisaje (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64636-P). IP: Josep M. Palet.

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Diloli, J.; Vilà, J.; Prades, M.; Bea, D.; Ferré, R.; Bricio, L.; Guirao, E.; Cots, I.; Sardà, H. “Darrere els passos de Bosch Gimpera. Un projecte arqueològic global per recuperar el jaciment arqueològic de la Gessera de Caseres (Terra Alta)”. *Tribuna d'Arqueologia*, 2015-2016 (p. 11-30). Indexat Carhus+D / ICDS: 4,0.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Diloli, J.; Ferré, R.; Vilà, J.; Cots, I.; Bricio, L.; Prades, M.; Bea, D. “Relaciones entre indígenas y fenicios en el curso inferior del Ebro. La primera fase de ocupación del asentamiento protohistórico de L'Assut (Tivenys, Baix Ebre, Tarragona) y su integración en el territorio”; en el marc del IX Congreso Internacional de Fenicios y Púnicos; organitzat per l'Institut d'Arqueologia de Mèrida, el CSIC i la Junta de Extremadura. 22-26 d'octubre, Mèrida.
- Comunicació de Diloli, J.; Prades, M.; Cots, I.; Vilà, J. “La fase 1 de La Gessera (Caseres, Terra Alta, Tarragona). Una residencia aristocràtica de la Primera Edad del Hierro”; en el marc del IX Congreso Internacional de Fenicios y Púnicos; organitzat per l'Institut d'Arqueologia de Mèrida, el CSIC i la Junta de Extremadura. 22-26 d'octubre, Mèrida.

Altres

- Investigador CIN (personal investigador novell) de l'ICAC (convocatòria 2015).



Rodríguez Martorell, Francesc
 Investigador predoctoral (R1)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat
 Tardana

Projectes de recerca

- El comerç mediterrani a la Tarraconesis a les portes de l'Islam (segles VII-VIII dC). Tesi doctoral en curs vinculada al projecte: Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la Tarraconense en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64392-C4-2-P). IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV).
- ARREL: Aplicació de jocs seriosos en entorns col·laboratius per la transmissió del patrimoni cultural de Catalunya (Recercaixa 2015. ACUP-Obra Social la Caixa). IP: Josep M. Macias i Juan J. Ramos (UAB).
- El port de *Tarraco* a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII). IP: Josep M. Macias.
- La vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragona). Excavació i consolidació. IP: Jordi López.
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). IP: Josep M. Macias.
- Excavacions arqueològiques a València la “Vella” (Riba roja de Túria). IP: Josep M. Macias, Albert Ribera (SIAM) i Miquel Rosselló.

Publicacions

Articles en actes de congrés

- Rodríguez, F.; Macias, J. M. “Buscando el siglo VIII en el puerto de Tarraco: entre la residualidad y el desconocimiento”. A: Martín, I.; Fuentes, P.; Sastre, J. C.; Catalán, R. (coords.). *Cerámicas Altomedievales en Hispania y su entorno (s. V-VIII d. C.)* (p. 573-587). Zamora: Associació Zamora Prehistòrica.

Activitats

Activitat científica

- Conferència de Rodríguez, F.; Macias, J. M. “Les ceràmiques de procedència oriental a la ciutat visigoda de Tarraco: noves perspectives, nous interrogants”; en el marc del III Seminari Interdisciplinari d'Arqueometria i Epigrafia: els suports ceràmics; organitzat per l'ICAC, la URV i la UAB. 4 de maig, Tarragona.
- Comunicació de Rodríguez, F.; Díaz, M.; Macias, J. M.; Roig, J. F.; Teixell, I. “Espacios domésticos y productivos en el puerto de Tarraco (s. VII-VIII): un ensayo holístico”; en el

marc del seminari internacional Things on site: The Early Medieval Period in context (7th to 10th centuries); organitzat per la Universitat d'Alacant. 26-28 de setembre, Alacant.

- Comunicació de Gorostidi, D.; Lasheras, A.; Rodríguez, F. “Les inscripcions paleocristianes del conjunt eclesiàstic del Francolí: un banc de dades per reconstruir la societat tardoantiga de *Tarraco*”; en el marc del Tarraco Biennial. 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica. El cristianisme a l'Antiguitat Tardana. Noves perspectives; organitzat per l'ICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.

Altres

- Investigador CIN (personal investigador novell) de l'ICAC (convocatòria 2015).
- Membre del comitè organitzador de les XI Jornades de Joves Investigadores en Arqueologia (JIA 2018); organitzades per l'Associació de Joves Investigadors d'Arqueologia de Tarragona amb el suport de l'IPHES, l'ICAC, l'ICRPC i la URV. 9-12 de maig, Tarragona.



Ruiz Rodríguez, Julio César
 Investigador predoctoral (R1)
 Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
 (ArPA)

Projectes de recerca

- Paisaje epigráfico y topografía urbana: la epigrafía de los espacios públicos en la Tarraco altoimperial. Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-65319-P). IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-65319-P). IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Ruiz, J. C. “La temprana importación de mármoles blancos en Tarraco”. *Pyrenae*, 49.1 (p. 99-123). Indexat a SCOPUS, Carhus+A / ICDS: 10,0.
- Ruiz, J. C. “Los retratos imperiales de Tarraco: notas sobre talleres y técnicas de producción”. *Espacio, Tiempo y Forma, Serie I. Prehistoria y Arqueología*, 11 (p. 75-100). Indexat Carhus+C / ICDS: 6,5.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Aranda, R.; Ruiz, J.C. “El fenómeno de la reutilización en la necrópolis paleocristiana de Tarragona”; en el marc del seminari internacional *Graver dans le marbre*. Diálogos entre materia, forma y mensaje en las provincias Hispania y Aquitania; organitzat per l'ICAC, el IRAMAT-CRP2A i l'Institut AUSONIUS. 4-5 de desembre, Bordeus (França).
- Comunicació de Aranda, R.; Ruiz, J. C. “El fenómeno de la reutilización en la necrópolis paleocristiana de Tarragona: algunos casos concretos y primeras reflexiones”; en el marc del Tarraco Biennial. 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica. El cristianisme a l'Antiguitat Tardana. Noves perspectives; organitzat per l'ICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.
- Comunicació de Ruiz, J. C.; Rodà, I.; Lapuente, P. “Los retratos imperiales de Tarraco: una revisión desde la arqueología y la arqueometría”; en el marc seminari internacional *Graver dans le marbre*. Diálogos entre materia, forma y mensaje en las provincias Hispania y Aquitania.

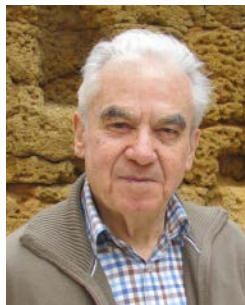
tania; organitzat per l'ICAC, el IRAMAT-CRP2A i l'Institut AUSONIUS. 4-5 de desembre, Bordeus (França).

- Pòster de Ruiz Rodríguez, J. C. “Los retratos imperiales de Tarraco (Hispania citerior): talleres y técnicas de producción”; en el marc del congrés 19th International Congress of Classical Archaeology. Archaeology and Economy in the Ancient World; organitzat per l'AIAC, la Universitat de Koln i la Universitat de Bonn. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).
- Pòster de Ruiz Rodríguez, J. C.; Aranda González, R. “La reutilización de elementos ornamentales y epigráficos de ámbitos públicos altoimperiales en la necrópolis paleocristiana de Tarragona”; en el marc del congrés 19th International Congress of Classical Archaeology. Archaeology and Economy in the Ancient World; organitzat per l'AIAC, la Universitat de Koln i la Universitat de Bonn. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).
- Pòster de Ruiz, J. C.; Lapuente, P.; Gorostidi, D.; Brilli, M. “Marble fragments of monumental inscriptions from the Tarraco circus (Hispania citerior)””; en el marc del congrés XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); organitzat per ASMOSIA. 8-14 d'octubre, Izmir (Turquia).

Altres

- Investigador FPU (MECD, convocatòria 2016).

Personal investigador adscrit: R3 i R4



Àlvarez Pérez, Aureli
Investigador adscrit (R4)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

Projectes de recerca

- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-65319-P). IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC).

Activitats

Activitat científica

- Pòster de Gutiérrez, A.; Escayola, N.; Àlvarez, A.; Rodà, I.; Guàrdia, J.; Guitart, J.; Carreras, C. "Provenance and use of marble in the decorative programme of the forum of *Iulia Lybica* (Llívia, Spain)". XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity – ASMOSIA, Izmir (Turquia), del 8 al 14 d'octubre.



Berni Millet, Piero
 Investigador adscrit (R3)
 Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic
 (Aecma)

Projectes de recerca

- *Amphorae Ex Hispania*: sistematización y accesibilidad en red de los centros de producción (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-68554-P). IP: Ramon Járrega.
- Les àmfores hispàniques del Castro Pretorio conservades als mercats de Trajà. Aportació a l'estudi del comerç entre Hispània i Roma durant l'Alt Imperi. IP: Ramon Járrega.
- *Saguntum* i el comerç del sud del *conventus Tarraconensis*. Estudi de les àmfores trobades al solar de la plaça de la Moreria (Sagunt). IP: Ramon Járrega.

Publicacions

Articles en altres revistes

- Berni, P.; Bernal, D.; Vargas, J. M.; Retamosa, J. A. "TI.CALPVRNI en un ánfora tarracense del Olivillo (Cádiz)". *Boletín Ex Officina Hispana*, 9 (p. 14-18).
- González, I.; Berni, P. "El Bombo'. Posible centro productor de ánforas Ovoide 5 en el territorio ribereño de Córdoba". *Boletín Ex Officina Hispana*, 9 (p. 9-11).

Activitats

Activitat científica

- Conferència de Berni, P. "Los sellos de las Dressel 20 y la industria alfarera del Guadalquivir"; en el marc del col·loqui Las ánforas y el aceite del Guadalquivir en época romana, organitzat pel Departament de Prehistòria i Arqueologia de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Sevilla. 5 de febrer, Sevilla.
- Conferència de Berni, P. "Epigrafía anfórica romana: función y significado"; en el marc del III Seminari Interdisciplinari d'Arqueometria i Epigrafia: els suports ceràmics; organitzat per l'ICAC, la URV i la UAB. 4 de maig, Tarragona.
- Comunicació de Marlière, E.; Nicolás, J. C.; Berni, P.; Torres, J. "El vino itálico en la Menorca romana a partir de la epigrafía anfórica, revisión y nuevas aportaciones"; en el marc de les VIII Jornades d'Arqueologia de les Illes Balears; organitzades per la Secció d'arqueologia del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de les Illes Balears; de l'11 al 14 d'octubre, Alcúdia.
- Ponència de Berni, P. "Avances en epigrafía anfórica bética"; en el marc del Congreso Internacional. Ex Baetica Amphorae II. Conservas, aceite y vino de la Bética en el Imperio romano. Veinte años después; organitzat per la Universitat de Sevilla, la Universitat de Cadis, l'Institut Arqueològic Autríac i el LabEx Archimede - UMR5140 ASM del CNRS-Montpellier; del 17 al 20 de desembre, Sevilla.



Diloli Fons, Jordi (URV)
 Investigador adscrit (R4)
 Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic
 (Aecma)

Projectes de recerca

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetania occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Diloli, J.; Vilà, J.; Prades, M.; Bea, D.; Ferré, R.; Bricio, L.; Guirao, E.; Cots, I.; Sardà, H. “Darrere els passos de Bosch Gimpera. Un projecte arqueològic global per recuperar el jaciment arqueològic de la Gessera de Caseres (Terra Alta)”. *Tribuna d'Arqueologia*, 2015-2016 (p. 11-30). Carhus+D / ICDS: 4,0.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Diloli, J.; Ferré, R.; Vilà, J.; Cots, I.; Bricio, L.; Prades, M.; Bea, D. “Relaciones entre indígenas y fenicios en el curso inferior del Ebro. La primera fase de ocupación del asentamiento protohistórico de L'Assut (Tivenys, Baix Ebre, Tarragona) y su integración en el territorio”; en el marc del IX Congreso Internacional de Fenicios y Púnicos; organitzat per l'Institut d'Arqueologia de Mèrida, el CSIC i la Junta de Extremadura; del 22 al 26 d'octubre, Mèrida.
- Comunicació de Diloli, J.; Prades, M.; Cots, I.; Vilà, J. “La fase 1 de La Gessera (Caseres, Terra Alta, Tarragona). Una residència aristocràtica de la Primera Edad del Hierro”; en el marc del IX Congreso Internacional de Fenicios y Púnicos; organitzat per l'Institut d'Arqueologia de Mèrida, el CSIC i la Junta de Extremadura; del 22 al 26 d'octubre, Mèrida.

Docència

- Professor de l'assignatura Arqueologia ibèrica, del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).



Grau Guijarro, Sergi
 Investigador adscrit (R3)
 Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental
 grecoromana

Projectes de recerca

- Mecanismos de representación del pasado y dinámicas de la *performance* en la Grecia antigua (MINECO/FEDER, UE. FFI2015-68548-P). IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC).

Publicacions

Articles en altres revistes

- Grau, S.; Homar, R. “Nausica, entre Sòfocles i Maragall: els camins per al tràgic”. *Haidé. Estudis Maragallians*, 7 (p. 11-28).

Llibres

- Grau, S. *Diògenes Laerci. Vides i doctrines dels filòsofs més il·lustres. Vol. II*. Barcelona: Fundació Bernat Metge, Alpha.
- Grau, S.; Juan Castelló, J. *Eros gai (Antologia Palatina, llibre XII)*. Martorell: Adesiara «Aetas».

Capítols de llibre

- Grau, S. “Miracles de filòsofs entre Diògenes Laerci i Eunapi de Sardes: formes i funcions”. A: Movellán, M.; Pomer, J. J. (eds.). *Mite i miracle a les literatures antigues i medievals* (p. 43-60). Reus: Rhemata «Rhemata Monografias».

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Grau, S.; Homar, R. “La llengua dels falsos intel·lectuals: Aquil·les Taci VIII 9 i el pseudologista 25-26 de Llucià de Samòsata”; en el marc de les Jornades Internacionals sobre el Món Clàssic en honor de Carles Miralles; organitzades per la Societat Catalana d’Estudis Clàssics de l’IEC i la UB. 18-19 de gener, Barcelona.
- Comunicació de Grau, S. “L’experiència laerciana de Gonçalo M. Tavares: una lectura de la tradició clàssica a *Històries falses*”; en el marc de les Jornades de Tradició Clàssica en honor de Pau Gilabert Barberà; organitzades per la Universitat de Barcelona, del 31 de maig a l’1 de juny, Barcelona.
- Conferència de Grau, S. “Utopies, atopies i distopies de filòsofs”; en el marc del curs d’actualització Utopies: de l’antiguitat a l’humanisme; organitzat per la Societat Catalana d’Estudis Clàssics. 5 de juliol, Barcelona.

- Comunicació de Grau, S. “Conversion to philosophy in Diogenes Laertius: forms and functions”; en el marc del congrés Religious and Philosophical Conversion in Ancient Mediterranean Traditions, organitzat la Universitat de Bonn. 26 de setembre, Bonn (Alemanya).
- Xerrada de Aluja, R.; Garcia, A.; Grau, S.; Orriols, M. “La prostitució en el món antic”; en el marc del cicle Seminaris a 4 bandes; organitzat per la Universitat de Barcelona. 18 d'octubre, Barcelona.
- Comunicació de Grau, S. “Les converses dels filòsofs en la biografia antiga o quan els filòsofs parlen en vers”; en el marc del col·loqui internacional Formes del discurs literari i filosòfic a l'antiguitat; organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Clàssics. 25-26 d'octubre, Barcelona.
- Comunicació de Grau, S. “Reaprofitaments biogràfics del passat: usos de les vides de filòsofs en la vida d'Alexandre del Pseudo-Cal·lístenes”; en el marc del col·loqui Time Present and Time Past: Representations of the Past in Ancient Greece, organitzat per l'ICAC. 6 de novembre, Tarragona.
- Comunicació de Grau, S. “Onori funebri e culti dediti ai filosofi greci in Diogene Laerzio: evidenze e funzioni”; en el marc del col·loqui Devenir un dieu, devenir un héros en Grèce ancienne; organitzat per la Universitat Paul-Valéry Montpellier 3 (Paris) i la Universitat de Bolonya. 27 de novembre, Montpellier (França).

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa de Abrams, S.; Grau, S.; Nolla, A.; Pàmies, X. “Clàssics de l'erotisme, més moderns que mai”; en el marc del Mercat de Nadal del llibre. El Sant Jordi d'hivern; organitzat per TR3SC - El club de cultura. 1 de desembre, Barcelona.

Docència

- Professor convidat de l'assignatura Introducció a la Llengua Llatina; del Departament de Filologia Espanyola, Moderna i Clàssica de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de les Illes Balears.
- Professor de l'assignatura Literatura Grega III: Prosa, del grau de Filologia Clàssica de la UB.
- Professor de l'assignatura Llatí IV, del grau d'Història de l'Església, Arqueologia i Arts cristianes de la Facultat Antoni Gaudí (FHEAG).
- Professor de l'assignatura Didàctica de les Llengües Clàssiques, del màster en Formació del Professorat de Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes de la UB.
- Professor de les assignatures Grec i Llatí I, del màster en Teologia de la Facultat de Teologia de Catalunya - Institut Superior de Litúrgia de Barcelona (ISLB).

Altres

- Vice-cap del Departament d'Arqueologia i Arts cristianes de la Facultat Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts cristianes (FHEAG).
- Membre del Comitè Científic Internacional de la col·lecció «Rhémata Textos Griegos» de l'editorial Rhémata, València.
- Peer-reviewer de la *Revista anual del Departament de Filologia Clàssica* de la Universitat de València.



Guitart i Duran, Josep
Investigador adscrit (R4)
Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

Projectes de recerca

- *Tabula Imperii Romani- Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR). IP: Josep Guitart (IEC-UAB-ICAC) i Marta Prevosti.
- *Conventus Tarraconensis*: una nueva perspectiva arqueológica de redes de vías, ciudades y villas. Un prototipo para la TIR-FOR online (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-69655-P). IP: Marta Prevosti.
- La ciutat romana de Iesso (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00099). IP: Josep Guitart (UAB-ICAC).
- Projecte *Iulia Libica* (Llívia, Cerdanya): el fòrum i el territori de la ciutat (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00093). IP: Cèsar Carreras (UAB).

Participació en projectes d'altres entitats

- Anàlisi arqueològica de la primera ocupació romana a l'altiplà central de Catalunya. Puig castellar (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00014). IP: Esther Rodrigo, Cèsar Carreras (UAB) i Joaquim Pera (UAB).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Guitart, J.; Prevosti, M.; Soto, P. de; Romani, N.; Cortés, A.; Padrós, N. “El projecte internacional *Tabula Imperii Romani – Forma Orbis Romani* (TIR-FOR)”. *Tribuna d'Arqueologia*, 2015-2016 (p. 332-347). Carhus+D / ICDS: 4,0.
- Pera, J.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Romani, N.; Padrós, N.; de Solà, G.; Guitart, J.9, “Puig Castellar de Biosca (La Segarra). Una fortificació de segle II aC a l'interior de Catalunya. (Campanyes 2013-2015)”. *Tribuna d'Arqueologia*, 2015-2016 (p. 31-56). Carhus+D / ICDS: 4,0.

Articles en actes de congrés

- Guitart, J.; Pera, J.; Romani, N.; Padrós, N.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Ros, J.; de Solà, G. “La ciutat romana de Iesso. Parc Arqueològic de Guissona (2011-2014)”. A: Gallart, J. *et al.* (eds.). *Primeres Jornades d'Arqueologia i Paleontologia de Ponent (Balaguer, del 17 al 18 d'abril de 2015)* (p. 161-173). Lleida: Serveis Territorials de Lleida del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

- Pera, J.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Romani, N.; Padrós, N.; de Solà, G.; Guitart, J. “Puig Castellar (Biosca, la Segarra). Un *castellum* de segona meitat de segle II aC a l’interior de Catalunya”. A: Gallart, J. *et al.* (eds.). *Primeres Jornades d’Arqueologia i Paleontologia de Ponent (Balaguer, del 17 al 18 d’abril de 2015)* (p. 131-139). Lleida: Serveis Territorials de Lleida del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Activitats

Activitat científica

- Pòster de Gutiérrez, A.; Escayola, N.; Àlvarez, A.; Rodà, I.; Guàrdia, J.; Guitart, J.; Carreras, C. “Provenance and use of marble in the decorative programme of the forum of Iulia Lybica (Llívia, Spain)”; en el marc del XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); 8-14 d’octubre, Izmir (Turquia).



Hernández-Gasch, Jordi
 Investigador adscrit (R3)
 Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

Projectes de recerca

- Caracterización de los asentamientos urbanos en la costa de la Iberia septentrional (siglos VI-III a.C.): teledetección, documentación y restitución de estructuras constructivas. (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-67946-C2-2-P). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Participació en projectes d'altres entitats

- Projecte d'investigació arqueològica al Jaciment Arqueològic de Mestre Ramon, Son Servera (Mallorca). Ajuntament de Son Servera i Universitat de Washington. IP: Antoni Puig, Jordi Hernández-Gasch (ICAC), Margalida Munar i Bernat Burgaya.
- Projecte d'investigació arqueològica al Jaciment Arqueològic de Son Serra, Muro (Mallorca). Ajuntament de Muro. IP: Jordi Hernández-Gasch (ICAC).
- Projecte triennal per a l'excavació i restauració de la necròpolis de Son Real (Cementiri dels Fenicis). Ajuntament de Santa Margalida. IP: Jordi Hernández-Gasch (ICAC), Margalida Munar i Bernat Burgaya.

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Gelabert, M.; Hernández-Gasch, J.; Puig, A. "Updating knowledge: architecture, use and chronology of the Late Bronze Age stepped monuments in Mallorca". *Trabajos de Prehistoria*, 75(1): 128-145. Indexat a JCR (ISI) i SCOPUS. Factor d'impacte: 0.436 Q4 - Anthropology.

Articles en altres revistes

- Hernández-Gasch, J. "Ceràmiques comunes, de cuina i vaixel·la fina de producció ibèrica, itàlica i nord-africana en els contextos rituals del turriforme esglaonat de Son Ferrer (Calvià, Mallorca)". *Bolletí de la Societat Arqueològica Lul·liana: Revista d'estudis històrics*, 74 (p. 15-59).
- Hernández-Gasch, J. "Les ceràmiques de vernís negre al jaciment arqueològic de Son Ferrer (Calvià, Mallorca) i el seu context balear". *Empúries*, 57 (p. 9-24).

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Hernández-Gasch, J.; Puig, A.; Valenzuela, A.; Picornell, Ll.; Servera, G.; Vicens, M. A.; Pérez-Jordà, G. “Història d’una galeria: la plataforma esglaonada de Mestre Ramon (Son Servera, Mallorca) i el seu entorn biològic i cultural entre ca. segles XI i II a. de la n.e.”; en el marc de les VIII Jornades d’Arqueologia de les Illes Balears; organitzades per la Secció d’arqueologia del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de les Illes Balears. 11-14 d’octubre, Alcúdia.
- Comunicació de Llobera, M.; Deppen, J.; Hernández-Gasch, J.; Puig, A.; Rullán, P. “Conectando los puntos: resultados preliminares de la prospección intensiva del municipio de Son Servera 2014-18”; en el marc de les VIII Jornades d’Arqueologia de les Illes Balears; organitzades per la Secció d’arqueologia del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de les Illes Balears. 11-14 d’octubre, Alcúdia.

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa de Quitana, C.; Rivas, J.; Hernández-Gasch, J.; Monserrat, J. “El comerç amfòric a Mallorca, el cas d’es Rossells”; en el marc de la celebració de les Festes de Sant Nicolau Tolentí; organitzat per l’Ajuntament de Felanitx. 14 de setembre, Felanitx.

Altres

- Coordinador de les VIII Jornades d’Arqueologia de les Illes Balears; organitzades per la Secció d’arqueologia del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de les Illes Balears. 11-14 d’octubre, Alcúdia.
- Vicepresident de la Secció d’Arqueologia del Col·legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de les Illes Balears.



Lapuente Mercadal, Pilar (UNIZAR)
 Investigadora adscrita (R4)
 Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
 (ArPA)

Projectes de recerca

- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-65319-P). IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC).

Participació en projectes d'altres entitats

- Graver dans le marbre: Routes et Origine des Marbres Antiques d'Aquitaine et d'Espagne (ROMAE) – LaScArBx. IP: Anna Gutiérrez, Milagros Navarro (AUSONIUS) i Rémy Chapoulie (IRAMAT-CRP2A).

Activitats

Activitat científica

- Pòster de Gutiérrez, A.; Escayola, N.; Álvarez, A.; Rodà, I.; Guàrdia, J.; Guitart, J.; Carreras, C. "Provenance and use of marble in the decorative programme of the forum of Iulia Lybica (Llívia, Spain)"; en el marc del XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); organitzat per l'ASMOSIA. 8-14 d'octubre, Izmir (Turquia).
- Pòster de Lapuente, P.; Rodà, I.; Gutiérrez, A.; Blanc, Ph.; Brilli, M. "The marble of the Phoenician antropomorphic sarcophagi of Gadir (Cadiz, Spain)"; en el marc del XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); organitzat per l'ASMOSIA. 8-14 d'octubre, Izmir (Turquia).
- Pòster de Pianet, I.; Gutiérrez, A.; Savin, M.-C.; Chapoulie, R.; Lapuente, P.; Trebosc, J.; Florian, P. "On the provenance of dolomitic white marbles. A natural abundance ^{43}Ca solid-state NMR spectroscopy study"; en el marc del XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); organitzat per l'ASMOSIA. 8-14 d'octubre, Izmir (Turquia).
- Pòster de Ruiz, J. C.; Lapuente, P.; Gorostidi, D.; Brilli, M. "Marble fragments of monumental inscriptions from the Tarraco circus (Hispania citerior)"; en el marc del XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); organitzat per l'ASMOSIA. 8-14 d'octubre, Izmir (Turquia).
- Comunicació de Ruiz, J. C.; Rodà, I.; Lapuente, P. "Los retratos imperiales de Tarraco: una revisión desde la arqueología y la arqueometria"; en el marc del seminari internacional Graver dans le marbre. Diálogos entre materia, forma y mensaje en las provincias Hispania y Aquitania; organitzat per l'ICAC, el IRAMAT-CRP2A i l'Institut AUSONIUS. 4-5 de desembre, Bordeus (França).

Magadán Olives, Maria Teresa
 Investigadora adscrita (R3)
 Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental
 grecoromana

Projectes de recerca

- Mecanismos de representació del pasado y dinámicas de la *performance* en la Grecia antigua (MINECO/FEDER, UE. FFI2015-68548-P). IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC).

Participació en projectes d'altres entitats

- El temple de Ramsés III a Medinet Habu. IP: Salvador Costa (IPOA-UB).
- Estudi i publicació de les col·leccions del fons del Pare Bonaventura Ubach. IP: Pare Pius Ramón Tragán (Museu de L'Orient Bíblic de l'Abadia de Montserrat).

Publicacions

Articles en altres revistes

- Magadán, M. T. “El mausoleo de Heinrich Schliemann en Atenas”. *Revista Funeraria. Especial Cementerios*, 8 (p. 90-95).

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Magadán, M. T. “La construcció literària del passat i la realitat arqueològica: el discurs estrabonià sobre Ilion”; en el marc del col·loqui Time Present and Time Past: Representations of the Past in Ancient Greece, organitzat per l'ICAC. 5-6 de novembre, Tarragona.

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa de Magadán, M. T. “De la Creta minoica a la Creta veneciana: una passejada per la història de Creta”; en el marc del Cicle de conferències sobre la història de Creta, organitzat per Arqueonet. 17 de gener, Barcelona.
- Xerrada divulgativa de Magadán, M. T. “Sicília arqueològica: sículs, grecs, fenicis i romans”; en el marc del Cicle de conferències sobre l'arqueologia de Sicília, organitzat per Arqueonet. 28 de febrer, Barcelona.
- Xerrada divulgativa de Magadán, M. T. “Els palaus minoics: tipologia i funció”; en el marc del Cicle de conferències sobre la civilització minoica, organitzat per Arqueonet. 7 de març, Barcelona.
- Visita guiada de Magadán, M. T. “L'illa de Creta: dels minoics als venecians”; en el marc de l'activitat “Viatges arqueològics”, organitzada per Arqueonet. 24 de març, Creta (Grècia).
- Xerrada divulgativa de Magadán, M. T. “Samos, l'illa consagrada a Hera”; organitzada pel Museu Egipci de Barcelona. 12 de setembre, Barcelona.
- Xerrada divulgativa de Magadán, M. T. “El Neolític a Creta”; en el marc del Cicle de xerrades divulgatòries sobre l'illa de Creta, organitzat per Arqueonet. 19 d'octubre, Barcelona.

- Xerrada divulgativa de Magadán, M. T. “La navegació a l’Àtlantic en el món antic”; en el marc del Cicle de Conferències per commemorar els 500 anys de l’expedició de Magallanes, organitzat pel Museu Egipci de Barcelona. 9 de novembre, Barcelona.
- Xerrada divulgativa de Magadán, M. T. “Introducció a la Ilíada”; en el marc del Curs d’introducció a les Literatures Clàssiques II, organitzat per Arqueonet. 17 de desembre, Barcelona.

Docència

- Professora de l’assignatura Història de Grècia, del grau en Història de la UB.



Reig Calpe, Montserrat
Investigadora adscrita (R4)
Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental
grecoromana

Projectes de recerca

- Mecanismos de representación del pasado y dinámicas de la *performance* en la Grecia antigua (MINECO/FEDER, UE. FFI2015-68548-P). IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC).

Publicacions

Capítols de llibre

- Carruesco, J.; Reig, M. “Ancient Seas in Modern Opera: Sea Images and Mediterranean Myths in Rihm’s Dionysos”. A: Rovira, R. (ed.). *The Ancient Mediterranean Sea in Modern Visual and Performing Arts. Sailing in Troubled Waters* (p-147-163). Londres: Imagines, Bloomsbury.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Reig, M.; Carruesco, J. “La font de la donzella de Bergman o com transformar una balada medieval en una tragèdia grega”; en el marc de les Jornades de Tradició Clàssica en honor de Pau Gilabert Barberà, organitzades per la Universitat de Barcelona. 31 de maig, Barcelona.
- Comunicació de Reig, M. “Representacions del passat en els poemes homèrics i relats externs a la trama”; en el marc del col·loqui Time Present and Time Past: Representations of the Past in Ancient Greece, organitzat per l’ICAC. 5-6 de novembre, Tarragona.
- Conferència de Reig, M.; Carruesco, J.; Lladó, A.; Baqué, L. “Els animals al Pròxim Orient Antic i l’Egeu”; en el marc del cicle Seminaris a 4 bandes, organitzat per la Universitat de Barcelona. 15 de novembre, Barcelona.

Altres

- Organitzadora del seminari Sis mites en la literatura: Prometeu; organitzat per l’Institut d’Humanitats - Editorial Bernat Metge. 22 i 29 d’octubre, 12 de novembre, Barcelona.



Remolà Vallverdú, Josep Anton (URV-MNAT)
 Investigador adscrit (R3)
 Equip de recerca: Seminari de Topografia antiga (SETOPANT)

Projectes de recerca

- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-65319-P). IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
- *Amphorae Ex Hispania*: sistematización y accesibilidad en red de los centros de producción (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-68554-P). IP: Ramon Járrega.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Remolà, J. A.; Lasheras, A. “*Ad suburbanum Tarraconis*. De l'àrea portuària al conjunt eclesiàstic del Francolí”; en el marc del 4t congrés Tarraco Biennial; organitzat per l'ICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.

Activitat de difusió i transferència

- Visita guiada de Remolà, J. A. “Necròpolis paleocristiana de Tarragona”; en el marc del II Seminari *Post humum*. Arqueologia de la mort. Espais i contextos funeraris; organitzat per l'ICAC, la URV, la UAB i el MNAT. 19 de desembre, Tarragona.



Rodà de Llanza, Isabel (UAB)
 Investigadora adscrita (R4)
 Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
 (ArPA)

Projectes de recerca

- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-65319-P). IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC).

Participació en projectes d'altres entitats

- Graver dans le marbre: Routes et Origine des Marbres Antiques d'Aquitaine et d'Espagne (ROMAE) – LaScArBx. IP: Anna Gutiérrez, Milagros Navarro (AUSONIUS), Rémy Chaulouie (IRAMAT-CRP2A).

Publicacions

Capítols de llibre

- Rodà I. “Recordando a Sara Santoro”. A: Cavaliere, M.; Boschetti, C. (eds.). *Multa per Aequora. Il polisemico significato della moderna ricerca archeologica. Omaggio a Sara Santoro. Vol. I* (p. 61-69). Lovaina: Presses universitaires de Louvain «FERVET OPCS 4».

Articles en actes de congrés

- Pensabene, P.; Domingo, J. A.; Rodà, I. “The distribution of Troad Granite columns as evidence for reconstructing the management or their production”. A: Matetić, D.; Marasović, K. (eds.). *Interdisciplinary Studies on Ancient Stone. Proceedings of the XI ASMOSIA Conference* (p. 613-620). Split (Croàcia): Universitat de Split.
- Rodà, I.; Miró, C.; Hinojo, E. “Un nuevo retrato de Barcino y su contexto arqueológico”. A: Márquez, C.; Ojeda D. (eds.). *Escultura romana en Hispania VIII. Homenaje a Luis Baena del Alcázar. Actas de la VII Reunión de Escultura Romana en Hispania* (p. 337-349). Còrdova: Universitat de Còrdova.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Rodà, I. i Ravotto, A. “Novetats epigràfiques de Barcino”; en el marc de les Jornades Internacionals sobre el Món Clàssic en honor de Carles Miralles; organitzades per la Societat Catalana d'Estudis Clàssics de l'IEC i la UB. 18-19 de gener, Barcelona.
- Conferència de Rodà, I. “El culte imperial i la colònia de Barcino”; en el marc del seminari Barcino i l'Alt Imperi Romà, organitzat pel Museu d'Història de Barcelona. 5 d'abril, Barcelona.

- Conferència de Rodà, I. “Trajà i Adrià, els primers emperadors d’Hispania”; en el marc de l’acte de celebració del 85è aniversari dels Amics dels Museus de Catalunya, organitzat per l’associació Amics dels Museus de Catalunya. 25 d’abril, Barcelona.
- Comunicació de Rodà, I. i Alcubierre, D. “El broccatello a Barcino”; en el marc de l’acte Homenatge al Dr. Alberto López Mullor. Estudis sobre ceràmica i arqueologia de l’arquitectura; organitzat per la Generalitat de Catalunya, MAC, MUHBA, Diputació de Barcelona i UAB. 14-16 de maig, Barcelona.
- Conferència de Rodà, I. “La minoria religiosa i el seu estatus al món romà”; en el marc de la II Jornada d’Estudi sobre Cultura i Religions a la Mediterrània; organitzada per l’Abadia de Montserrat i l’IEMed. 6 de juliol, Montserrat.
- Presidència de sessió, amb M. Kadioglu. “Applications to Specific Archaeological Questions – Use of Marble”; en el marc del XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); organitzat per ASMOSIA. 8-14 d’octubre, Izmir (Turquia).
- Presidència de sessió, amb S. Vinci i H. Göncü. “Pigments and Painting on Marble”; en el marc del XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA); organitzat per ASMOSIA. 8-14 d’octubre, Izmir (Turquia).
- Pòster de Domingo, X. A.; Gasparini, E.; Pensabene, P.; Rodà, I. “Serial Imports of Troad Granite Shafts in the Large Eastern Mediterranean Islands”; en el marc del XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA), organitzat per ASMOSIA. 8-14 d’octubre, Izmir (Turquia).
- Pòster de Gutiérrez, A.; Escayola, N.; Álvarez, A.; Rodà, I.; Guàrdia, J.; Guitart, J.; Carreras, C. “Provenance and use of marble in the decorative programme of the forum of Iulia Lybica (Llívia, Spain)”; en el marc del XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA), organitzat per ASMOSIA. 8-14 d’octubre, Izmir (Turquia).
- Pòster de Lapuente, P.; Rodà, I.; Gutiérrez, A.; Blanc, Ph.; Brillì, M. “The marble of the Phoenician antropomorphic sarcophagi of Gadir (Cadiz, Spain)”; en el marc del XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA), organitzat per ASMOSIA. 8-14 d’octubre, (Turquia).
- Pòster de Rodà, I.; Lapuente, P.; Gorostidi, D.; Blanc, P. “Multimethod marble identification for the three Augustan inscriptions in Emporiae (NE Hispania)”; en el marc del XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA), organitzat per ASMOSIA. 8-14 d’octubre, (Turquia).
- Presidència de mesa al XIV Fòrum Auriga, organitzat per la revista Auriga. 10-11 de novembre, Manresa.
- Taula rodona de Rodà, I. “Clausura”; en el marc del congrés internacional Las Villas Romanas Bajoimperiales de Hispania, organitzat per la Diputació de Palència. 15-17 de novembre, Palència.
- Taula rodona de Rodà, I. “Clausura”; en el marc del 4t congrés Tarraco Biennial; organitzat per l’ICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.
- Sessió de conclusions al seminari internacional Graver dans le marbre. Diálogos entre materia, forma y mensaje en las provincias Hispania y Aquitania; organitzat per l’ICAC, el IRAMAT-CRP2A i l’Institut AUSONIUS. 4-5 de desembre, Bordeus (França).

- Comunicació de Ruiz, J. C.; Rodà, I. i Lapuente, P. “Los retratos imperiales de Tarraco: una revisión desde la arqueología y la arqueometría”; en el marc del seminari internacional Graver dans le marbre. Diálogos entre materia, forma y mensaje en las provincias Hispania y Aquitania; organitzat per l'ICAC, el IRAMAT-CRP2A i l'Institut AUSONIUS. 4-5 de desembre, Bordeus (França).

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa “Seguim per camins romans. Tarraco i Barcino”; en el marc de les Activitats de la Llar del Mossèn Lluís Vidal de Barcelona, organitzades per l'Associació coordinadora d'activitats per a Gent Gran. 25 de gener, Barcelona.
- Conferència “Els sarcòfags de Tarraco”, organitzada per l'Associació dels Amics de la Catedral de Tarragona. 26 de gener, Tarragona.
- Xerrada divulgativa “Los emperadores romanos de Hispania”; en el marc del cicle Conferències, organitzat pel Real Cuerpo de la Nobleza de Catalunya. 1 de març, Barcelona.
- Presentació del llibre *La butlla d'or*. De Roma a Tàrraco, de Neus J.; organitzada pel Museu d'Art Modern de la Diputació de Tarragona. 20 d'abril, Tarragona.
- Xerrada divulgativa “El comerç del vi al món romà”; en el marc de la Fira del Tap de Cassà de la Selva, organitzada per Ajuntament de Cassà de la Selva. 8 de juny, Cassà de la Selva.
- Presentació “Errori e incomprensioni nelle epigrafi romane di Catalogna”; en el marc de L'errore in epigrafia Terze Giornate Epigrafiche a cura di Federico Gallo e Antonio Sarto, organitzat per la Biblioteca Ambrosiana de Milà. 21 de setembre, Milà (Itàlia).
- Presentació del llibre *Història Mundial de Catalunya*, de Borja de Riquer, organitzada pel MUHBA. 13 de novembre, Barcelona.
- Presentació de llibre *Història Mundial de Catalunya*, de Borja de Riquer, organitzada pel Centre de Cultura Contemporànea de Catalunya. 26 de novembre, Barcelona.
- Xerrada divulgativa “Qui i com eren els habitants de Barcino”; en el marc del cicle Diàlegs d'Història Urbana i Patrimoni, organitzada pel MUHBA. 10 de desembre, Barcelona.

Altres

- Membre acadèmic electe de la Reial Acadèmia Catalana de Bones Lletres de Barcelona.
- Membre avaluador de l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR); de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU); del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport (MECD); i el Ministeri d'Economia i Competitivitat (MINECO).
- Membre avaluador del comitè d'avaluació de l'Institut de Recherche sur l'Architecture Antique (IRAA); de la comissió d'*Époques ancienne et médiévale* de la Casa de Velázquez; de la comissió científica nacional d'Història Antiga del Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca; i de projectes de la Croatian Science Foundation.
- Membre de la comissió de la convocatòria del concurs de professor auxiliar d'arqueologia de la Universitat de Coïmbra (Portugal).
- Secretària del tribunal de la convocatòria del concurs de professor lector d'arqueologia clàssica del programa Serra Hünter de la UAB.
- Membre del comitè executiu i del comitè científic del XII International Conference of the Association for the Study of Marbles and Other Stones in Anquity (ASMOSIA), organitzat per ASMOSIA. 8-14 d'octubre, Izmir (Turquia).

- Membre del comitè científic del III Congreso internacional del Agua. Agua Sociedad Terriorio, organitzat per la Universitat de Vigo. 25-27 d'octubre, Ourense.
- Membre del comitè científic del congrés internacional Las Villas Romanas Bajoimperiales de Hispania, organitzat per la Diputació de Palència. 15-17 de novembre, Palència.
- Membre del comitè científic del IV Congrés internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica.
- Assessora especialista de part dedicada a l'antiguitat del llibre *Història mundial de Catalunya*, de Borja de Riquer.
- Membre del tribunal de la lectura de tesi de l'Elsa Roux, *Les placages de marbres de Vaison-la-Romaine. Le décor d'applique en marbre du complexe monumental du forum et des autres édifices publics et privés de la capitale voconce*.
- Membre del consell científic de les revistes *Marmora: History and Archaeometry of Marbles and Stones*; *Journal of Roman Archaeology*; *Mélanges de la Casa de Velázquez*; *Archivo Español de Arqueología*; *Historia Antiqua*; *Diadora*; *Quaderni di Archeologia del Veneto*; *Fa-ventia*; *Quarhis*; *Gallaecia*; *Auriga*; *Italica*; *Atlante Tematico*; i *Empúries*.
- Membre del consell assessor del *Butlletí Arqueològic de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense*.
- Membre del comitè editorial del número especial 95, de la revista *PH* del IPAH (Instituto de Patrimonio Histórico Andaluz), commemoratiu dels 25 anys de la revista.
- Revisora (*peer-reviewer*) de les revistes *Phoenix*, *Pyrenae*, *Zephyrus* i *JRA*.
- Assessorament de diversos articles de la revista *Sàpiens*.
- Membre del comitè científic del congrés Tarraco Biennal. 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica. El cristianisme a l'Antiguitat Tardana. Noves perspectives; organitzat per l'ICAC i la URV, amb Fundació Privada Mútua Catalana, Generalitat de Catalunya, Arquebisbat de Tarragona, UB, MHT, UAB, MNAT i RSAT. 21-24 de novembre, Tarragona.

Silva Barris, Joan
Investigador adscrit (R3)
Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental
grecoromana

Projectes de recerca

- Mecanismos de representación del pasado y dinámicas de la *performance* en la Grecia antigua (MINECO/FEDER, UE. FFI2015-68548-P). IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC).

Activitats

Activitat científica

- Conferència de Silva, J. “Strophe, Responsion and Sense in Agamemnon”; en el marc de la Scuola Estiva di Metrica e Ritmica Greca, organitzada per la Universitat d’Urbino «Carlo Bo». 3-7 de setembre, Urbino (Itàlia).



Subias Pascual, Eva (URV)
 Investigadora adscrita (R4)
 Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental
 grecoromana

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- El poblament visigòtic a Roses: del Puig Rom a l'assentament del Conjunt de la Ciutadella (Projecte quadriennal CLT009/18/00082). IP: Eva Subias (URV-ICAC).
- *Exemplum et spolia*. El legado monumental de las capitales provinciales romanas en Hispania. (MINECO/ FEDER, UE. HAR2015-64386-C4-1-P). IP: Ricardo Mar (URV) i Joaquín Ruíz de Arbulo (URV-ICAC).

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Subias, E.; Puig, A. M; Codina, D.; Fiz, I. “Les campanyes del bienni 2016-2017 al nucli fortificat del Puig Rom (Roses, Alt Empordà)” en el marc de les XIV Jornades d'Arqueologia de les comarques de Girona; organitzades pels Serveis Territorials de Cultura de la Generalitat a Girona, el Museu d'Arqueologia de Catalunya a Girona i la Universitat de Girona. 1-2 de juny, Caldes de Malavella.
- Comunicació de Subias, E; Puig, A. M; Codina, D.; Fiz, I. “New data on the Puig Rom visigothic *castrum* (Roses, Alt Empordà)” en el marc de 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists; organitzat per European Association of Archaeologists i Universitat de Barcelona. 5-8 de setembre, Barcelona.



Toldrà Domingo, Josep Maria
 Investigador adscrit (R3)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la *Tarracoenense* en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64392-C4-2-P). IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV).
- Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona (II Fase) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00102). IP: Andreu Muñoz (MBT-ICAC).

Publicacions

Capítols de llibre

- Solà-Morales, P.; Macias, J. M.; Puche, J. M.; Toldrà, J. M.; Fernández, I. "The Roman Circus of the City of Tarragona. 10 Years of Collaboration Between Architects and Archaeologists". A: Marcos, C. *Graphic Imprints. On the influence of the representation and ideation tools in architecture* (p. 1020-1029). Cham: Springer.
- Solà-Morales, P.; Puche, J. M.; Macias, J. M.; Toldrà, J. M.; Fernández, I. "Architectural Graphic Expression not Drawn: A Digital Approach". A: Castaño, E., Echeverria, E. (eds.). *Architectural Draughtsmanship. From Analog to Digital Narratives* (p. 295-307). Cham: Springer.
- Toldrà, J. M.; Macias, J. M.; Puche, J. M.; Solà-Morales, J. M. "The Roman Amphitheatre in Tarragona, Five Centuries of Drawing and Still Unsatisfied". A: Castaño, E., Echeverria, E. (eds.). *Architectural Draughtsmanship. From Analog to Digital Narratives* (p. 1461-1473). Cham: Springer.

Articles en actes de congrés

- Toldrà, J. M.; Solà-Morales, P.; Macias, J. M.; Puche, J. M.; Fernández, I. "The interventions of Alejandro Ferrant in the Roman amphitheatre of Tarragona". A: Amoèda, R.; Lira, S.; Pinheiro, C.; Santiago, J. M.; Calvo, J.; García Carrillo, F. *Heritage 2018. Proceedings of the 6th International Conference on Heritage and Sustainable Development* (p. 1597-1606). Granada: Universidad de Granada, Green Lines Institute for Sustainable Development.
- Macias, J. M.; Puche, J. M.; Solà-Morales, P.; Toldrà, J. M.; Fernández, I. "El conjunto histórico del circo romano de Tarragona: de la nube de puntos a la didáctica permanente". A: *Experimental Archaeology: From Research to Society. Proceedings of the Vth International Congress of Experimental Archaeology* (p. 121-126). Tarragona: RSAT «Butlletí Arqueològic, 40».

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Puche, J. M.; Fernández, I.; Coll, S.; de Solà Morales, P.; Toldrà, J. M.; Miralles, R. “Pervivència de la tardoantiguitat en l’arquitectura de la Vall d’Aran”; en el marc del 4t congrés Tarraco Biennal, organitzat per l’ICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.

Personal investigador adscrit: R2 (postdoctoral)



Aluja Pérez, Roger
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental greco-romana

Activitats

Activitat científica

- Xerrada de: Aluja, R.; Garcia, A.; Grau, S.; Orriols, M. “La prostitució en el món antic”; en el marc del cicle Seminaris a 4 bandes, organitzat per la Universitat de Barcelona. 18 d’octubre, Barcelona.

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa de: Aluja, R., “*L’Odissea* d’Homer. El poema del retorn d’Ulisses a Ítaca”, organitzada per La Central del Raval. 3 de maig, Barcelona.
- Xerrada divulgativa de: Aluja, R. “Els mites clàssics. Versions, interpretacions i pervivències (I)”, organitzada per La Central del Raval. 3 d’octubre, Barcelona.

Altres

- Revisor (*peer-reviewer*) de la revista *Ítaca* de la Societat Catalana d’Estudis Clàssics.



Canela Gràcia, Joan
 Investigador postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

Projectes de recerca

- Caracterización de los asentamientos urbanos en la costa de la Iberia septentrional (siglos VI-III a.C.): teledetección, documentación y restitución de estructuras constructivas (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-67946-C2-2-P). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- *Aqua Augusta*. Els Aqüeductes romans de Tàrraco (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00098). IP: Jordi López.
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). IP: Josep M. Macias.
- La vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragona). Excavació i consolidació. IP: Jordi López.
- Testimonis arqueològics de la segona Guerra Púnica al Camp de Tarragona. IP: Jordi López i Jaume Noguera (UB).

Publicacions

Articles en altres revistes

- Canela, J. “El poblament protohistòric a la Cessetània septentrional: els cursos alts dels rius Francolí i Gaià”. *Podall*, 6-7 (p. 64-80).

Capítols de llibre

- Kallala, N.; Sanmartí, J.; Jornet, R.; Belarte, M. C.; Canela, J.; Chérif, S.; Campillo, J.; Montanero, D.; Miniaoui, S.; Bermúdez, X.; Fadrique, T.; Revilla, V.; Ramon, J.; Ben Moussa, M. “La recherche de terrain dans la nécropole d’Althiburos-massif du Ksour”. A: Kallala, N.; Sanmartí, J. (dir.); Belarte, M. C. (ed.). *Althiburos III. La nécropole protohistorique d’Althiburos-massif du Ksour* (p. 25-58). Tarragona: ICAC «Documenta, 30».

Articles en actes de congrés

- Bertral, A.; Belarte, M. C.; Canela, J. “Colaboración entre arqueólogos y restauradores en el Institut Català d’Arqueologia Clàssica”. A: Doménech, M. T.; Doménech, A. (eds.). *Proceedings of the 3rd Conference on electrochemical techniques applied to the conservation of artworks. New Insights into the technical examination and conservation of metallic heritage artefacts* (p. 82-89). València: UPV.

Activitats

Activitat científica

- Pòster de Belarte, M. C.; Canela, J. “Remote-sensing tools to detect architectural structures in northern Iberia urban sites (6th – 3rd cent. BC)”; en el marc de Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology, organitzat per la Universitat de Tübingen. 19-23 de març, Tübingen (Alemanya).
- Conferència de Belarte, M. C.; Canela, J.; Morer, J.; Ocaña, M.; Cuscó, O. “L'establiment rural de l'ibèric ple de Rabassats (Nulles, Alt Camp)”; en el marc del cicle Tribuna d'Arqueologia 2018-2019, organitzat pel Servei d'Arqueologia i Paleontologia. 18 d'abril, Barcelona.
- Conferència de Belarte, M. C.; Canela, J. “El jaciment ibèric de Rabassats (Nulles, Alt Camp)”; en el marc de XII Memorial Francesc Cabré d'Arqueologia, organitzat per l'Institut d'Estudis Vallencs. 25- 26 de maig, Valls.
- Comunicació de Belarte, M. C.; Canela, J. “Remote-sensing tools to detect architectural features in urban sites in the coast of Northern Iberia (6th – 3rd centuries BC)”; en el marc de *Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018)*, organitzat per l'European Association of Archaeologists. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Belarte, M. C.; Canela, J. “Dépôt votif ou funéraire? Le cas de la fosse de El Pontarró (La Secuita, Tarragone)”; en el marc del seminari Séminaire d'Archéologie Ibérique: Espaces funéraires et cultuels dans le monde ibérique et ses marges : entre Grecs et indigènes, organitzat per la Universitat Paul Valéry - Archéologie des Sociétés Méditerranéennes - Labex Archimede. 10 d'octubre, Montpellier (França).

Docència

- Professor convidat de l'assignatura Arqueologia de la Mort, del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).



Ciurana Prast, Judit
 Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- L'Alt Congost entre l'Antiguitat Tardana i l'Alta Edat Mitjana: Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096). IP: Arnau Garcia.

Activitats

Activitat científica

- Conferència de Ciurana, J. "Funerary landscapes of Catalonia"; en el marc del congrés Late Antique Archaeology Conference: Burial and Memorial in Late Antiquity, organitzat per la Universitat de Kent. 17 de març, Londres (Regne Unit).
- Comunicació de Garcia, A.; Ciurana, J.; Oliver, J.; Roig, J.; Gallego, A.; Colominas, L.; Gómez, R.; Gómez Pallarès, J.; Polonio, T.; Giralt, S. "Interdisciplinary approach to the Archaeology, Bioarchaeology and History of the rural churches of Aiguafreda and Valldaneu (Barcelona), 7th-12th C.AD"; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l'European Association of Archaeologists. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Garcia, A.; Ciurana, J.; Oliver, J. "Estudi històric i arqueològic del vilar de Sant Julià de Valldaneu (Sant Martí de Centelles)"; en el marc de les V Jornades d'Arqueologia a la Catalunya Central; organitzades pel Departament de Cultura i la Generalitat de Catalunya. 26-27 d'octubre, Igualada.



Díaz García, Moisés
 Investigador postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la *Tarracoenense* en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64392-C4-2-P). IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV).
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). IP: Josep M. Macias.
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- El port de *Tarraco* a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII). IP: Josep M. Macias.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Rodríguez, F.; Díaz, M.; Macias, J. M.; Roig, J. F.; Teixell, I. "Espacios domésticos y productivos en el puerto de Tarraco (s. VII-VIII): un ensayo holístico"; en el marc del seminari internacional Things on site: The Early Medieval Period in context (7th to 10th centuries), organitzat per la Universitat d'Alacant. 26-28 de setembre, Alacant.



Ferré Anguix, Ramon
 Investigador postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic
 (Aecma)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Diloli, J.; Vilà, J.; Prades, M.; Bea, D.; Ferré, R.; Bricio, L.; Guirao, E.; Cots, I.; Sardà, H. “Darrere els passos de Bosch Gimpera. Un projecte arqueològic global per recuperar el jaciment arqueològic de la Gessera de Caseres (Terra Alta)”. *Tribuna d’Arqueologia*, 2015-2016 (p. 11-30). Carhus+D / ICDS: 4,0.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Diloli, J.; Ferré, R.; Vilà, J.; Cots, I.; Bricio, L.; Prades, M.; Bea, D. “Relaciones entre indígenas y fenicios en el curso inferior del Ebro. La primera fase de ocupación del asentamiento protohistórico de L’Assut (Tivenys, Baix Ebre, Tarragona) y su integración en el territorio”; en el marc del IX Congreso Internacional de Fenicios y Púnicos; organitzat per l’Institut d’Arqueologia de Mèrida, el CSIC i la Junta de Extremadura. 22-26 d’octubre, Mèrida.



Garcia Molsosa, Arnau
 Investigador postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Interacciones llano-montaña en el NE peninsular: ocupación y dinámica del territorio en el llano del Empordà y en los Pirineos orientales a partir de la Arqueología del Paisaje (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64636-P). IP: Josep M. Palet.
- L'Alt Congost entre l'Antiguitat Tardana i l'Alta Edat Mitjana: Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096). IP: Arnau Garcia (McDonald Institute for Archaeological Research-ICAC).
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/000101). IP: Josep M. Palet.
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097). IP: Hèctor A. Orengo.
- Estudi dels processos erosius i la vulnerabilitat del patrimoni arqueològic. IP: Pau Olmos.

Participació en projectes d'altres entitats

- Archaeological Project at Abdera and Xanthi (APAX). Institute for Aegean Prehistory (INSTAP), Eforia of Xanthi (Hellenic Ministry of Culture), National and Kapodistrian Universitat d'Atens. IP: Constantina Kallintzi (Servicio Arqueológico de Xanthi), Eurydice Kefalidou (Universitat d'Atenes), Mercourios Georgiadis (Universitat de Nottingham) i Ioannis Xydopoulos (Universitat de Tessalònica).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Servera-Vives, G.; Riera, S.; Picornell-Gelabert, L.; Moffa-Sánchez, P.; Llergo, Y.; Garcia, A.; Mus-Amezquita, M.; García Álvarez, S.; Calvo Trías, M. "The onset of islandscapes in the Balearic Islands: A study-case of Addaia (northern Minorca, Spain)". *Palaeogeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology*, 498 (p. 9-23). Indexat a JCR (ISI) i SCOPUS. Factor d'impacte: 2.375 Q1 (Paleontology), Q2 (Geosciences) i Q2 (Geography, physical) / ICDS: 11,0.

Altres

- Garcia, A.; Oliver, J.; Giralt, S.; Polonio, T.; Palet, P. “A la recerca de paisatges garriguencs desapareguts: el llac de la Garriga” <<http://www.cdh.lagarriga.cat/contingut/introduccio-la-recerca-dels-paisatges-garriguencs-desapareguts-el-llac-de-la-garriga>>.

Activitats

Activitat científica

- Pòster de Gallego, A.; Colominas, L.; Garcia, A. “Aiguafreda de Dalt: an example of a wealthy diet in a Late Antiquity community at Northeast of the Iberian Peninsula”; en el marc del congrés 13th ICAZ International Conference (ICAZ 2018), organitzat per l’International Council for Archaeozoology. 2-7 de setembre, Ankara (Turquia).
- Comunicació de Palet, J. M.; Garcia, A.; Ejarque, A.; Rodrigo, E.; Ortega, M. J.; Orengo, H. A.; Riera, S. “Landscape changes, settlement and centuried systems in the hinterland of Emporion-Emporiae (North-Eastern Catalonia)”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l’European Association of Archaeologists. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Garcia, A.; Ciurana, J.; Oliver, J.; Roig, J.; Gallego, A.; Colominas, L.; Gómez, R.; Gómez Pallarès, J.; Polonio, T.; Giralt, S. “Interdisciplinary approach to the Archaeology, Bioarchaeology and History of the rural churches of Aiguafreda and Valldanu (Barcelona), 7th-12th C.AD.”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l’European Association of Archaeologists. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Georgiadis, M.; Garcia, A.; Euryce, K.; Kallintzi, C. “Abdera, a trade and cultural nexus between the aegean sea and the Thracian hinterland”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l’European Association of Archaeologists. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació d’Orengo, H. A.; Crema, E. R.; Wilkinson, T. C.; Petrie, C. A.; Leppard, T. P.; Gjesfeld, E.; Garcia-Molsosa, A.; Kryzanska, M.; Conesa, F.C. “Computational approaches to diverse, complex and large archaeological datasets: the experience of the CDAL at Cambridge”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l’European Association of Archaeologists. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Krahtopoulou, A.; Orengo, H. A.; Frederick, Ch.; Dimoula, A.; Saridaki, N.; Garcia-Molsosa, A.; Kyrillidou, S. “Re-discovering the Neolithic landscapes of western Thessaly, central Greece”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l’European Association of Archaeologists. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació d’Orengo, H. A., Garcia-Molsosa, A.; Conesa, F. C.; Green, A., Petrie, C. A. “The reconstruction of the Bronze Age landscapes of South Asia: a large-scale, multi-temporal and multi-source approach using cloud parallel computing”; en el marc del congrés 5th International Landscape Archaeology Conference (LAC 2018); organitzat per la International Association of Landscape Archaeology (IALA), la Universitat de Newcastle i la Universitat de Durham. 17-20 de setembre, Newcastle (Regne Unit).

- Pòster de Garcia, A.; Orengo, H. A., Cameron, A. “ Applications of multi-temporal data and cloud computing for the study of past settlement and landscape dynamics in the Punjab region”; en el marc del congrés 5th International Landscape Archaeology Conference (LAC 2018), organitzat per International Association of Landscape Archaeology (IALA), Newcastle University i Durham University. 17-20 de setembre, Newcastle (Regne Unit).
- Comunicació de Garcia, A.; Ciurana, J.; Oliver, J. “Estudi històric i arqueològic del vilar de Sant Julià de Valldaneu (Sant Martí de Centelles)”; en el marc de les V Jornades d'Arqueologia a la Catalunya Central, organitzades pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. 26-27 d'octubre, Igualada.

Altres

- Investigador postdoctoral del programa Marie Skłodowska-Curie Actions Individual Fellowships al McDonald Institute for Archaeological Research, Universitat de Cambridge (incorporació el 2018).

Homar Pérez, Roser
 Investigadora postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental
 grecoromana

Publicacions

Articles en altres revistes

- Grau, S.; Homar, R. “Nausica, entre Sòfocles i Maragall: els camins per al tràgic”. *Haidé. Estudis Maragallians*, 7 (p. 11-28).
- Homar, R. “Els triangles amorosos i l’amor cast. Alguns paral·lelismes entre la novel·la grega antiga i Tirant lo Blanc”. *Tirant. Butlletí informatiu i Bibliogràfic de literatura de cavalleries*, 21 (p. 11-28).

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Grau, S.; Homar, R. “La llengua dels falsos intel·lectuals: Aquil·les Taci VIII 9 i el Pseudologista 25-26 de Llucià de Samòsata”; en el marc de les Jornades Internacionals sobre el Món Clàssic en honor de Carles Miralles, organitzades per la Societat Catalana d’Estudis Clàssics de l’IEC i la UB. 18-19 de gener, Barcelona.

Docència

- Professora de les assignatures Introducció al Grec I i Literatura II: Èpica i Lírica, del grau en Filologia Clàssica de la UB.
- Professora de l’assignatura Innovació Docent, del màster en Formació del Professorat de Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d’Idiomes de la UB.



Lasheras González, Ada
 Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- El suburbi portuari de Tarraco a l'Antiguitat tardana (S. III-VIII d.C.). Tesi doctoral llegida el 4 de setembre, vinculada al projecte I+D: *Exemplum et spolia*. El legado monumental de las capitales provinciales romanas en Hispania (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64386-C4-1-P). IP: Ricardo Mar (URV) i Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC).
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). IP: Josep M. Macias.

Publicacions

Articles en altres revistes

- Lasheras, A. "Lluitar com una dona a l'antiga Roma: el cas de les gladiadores". Revista *Arkeogazte Aldizkaria*, 8 (p. 115-128).

Articles en actes de congrés

- Lasheras, A.; Terrado, P. "New approaches to the study of the harbour of *Tarraco*: archaeological and literary research (3rd century BC – 8th century AD)". A: von Carnap-Bornheim, C.; Daim, F.; Ettl, P.; Warnke, U. (eds.). *Harbours as object of interdisciplinary research – Archaeology + History + Geosciences. Conference Proceedings* (p. 165-181). Mainz: Interdisziplinäre Forschungen zu Häfen von der Römischen Kaiserzeit bis zum Mittelalter, Römisch-Germanisches Zentralmuseum.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Gorostidi, D.; Lasheras, A.; Rodríguez, F. "Les inscripcions paleocristianes del conjunt eclesiàstic del Francolí: un banc de dades per reconstruir la societat tardoantiga de *Tarraco*"; en el marc del 4t congrés Tarraco Biennal; organitzat per l'ICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.
- Comunicació de Remolà, J. A.; Lasheras, A. "*Ad suburbanum Tarraconis*. De l'àrea portuària al conjunt eclesiàstic del Francolí"; en el marc del 4t congrés Tarraco Biennal; organitzat per l'ICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa "Arqueologia en femení"; en el marc de la celebració del Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència; organitzat per l'ICAC. 15 de febrer, Tarragona.

Altres

- Investigadora predoctoral a l'ICAC amb l'ajuda FI-DGR 2015 de l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (Agaur) de la Generalitat de Catalunya (fins el 31 de gener).

Mateo Corredor, Daniel (UA)
 Investigador postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic
 (Aecm)

Projectes de recerca

- *Amphorae Ex Hispania*: Sistematización y Accesibilidad en red de los centros de producción (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-68554-P). IP: Ramon Járrega.

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Molina, J.; Mateo, D. “The Roman Amphorae Average Capacity (AC)”. *Oxford Journal of Archaeology*, 37 (p. 299–311). Indexat a SCOPUS / ICDS: 11,0.
- Pastor, M.; Mateo, D. “La desigualdad entre mujeres y hombres, en el pasado y en el presente. Un estudio preliminar sobre su percepción y conocimiento en el alumnado de Historia”. *El Futuro del Pasado*, 9 (p. 365-391). Indexat a SCOPUS / ICDS: 9,4.

Articles en altres revistes

- Mateo, D. “La producción de ánforas en el área costera central de la Tarraconense durante el Alto Imperio”. *Ex Officina Hispana. Cuadernos de la SECAH*, 3 (p. 133-152).

Capítols de llibre

- Mateo, D.; Molina, J. “Abastecimiento de alimentos y comercio anfórico de origen itálico en la Colonia Ulpia Traiana (Xanten)”. A: Remesal, J. (ed.). *Colonia Ulpia Traiana (Xanten) y el Mediterráneo. El comercio de alimentos* (p. 79-98). Barcelona: Edicions UB «Instrumenta».

Articles en actes de congrés

- Mateo, D.; Pastor, M. “¿Cómo percibe el alumnado de Historia la desigualdad entre sexos? Bases de un proyecto de investigación”. A: Roig-Vila, R. (coord.); Lledó, A.; Antolí, J. A. (eds.). *Redes-Innovaestic 2018. Libro de Actas* (p. 73-74). Alacant: Universitat d’Alacant.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Pastor, M.; Mateo, D. “Un acercamiento a las concepciones del estudiante de Historia sobre la desigualdad entre mujeres y hombres”; en el marc de la VI Edició: Investigar en Femenino, organitzat per la Universitat d’Alacant. 7 de març, Alacant.
- Ponència de Molina, J.; Lagóstena, L.; Mateo, D.; Álvarez, J. F.; Catalán, J.; Ruiz, M. “Portus Illicitanus: Extensive geophysical survey of its urban context, some methodological implications and results”; en el marc del seminari internacional International Mediterranean Survey Workshop: “Survey methods for the management and protection of archaeologi-

cal sites and heritage landscapes”, organitzat per la Universitat d’Alacant. 18-19 de maig, Alacant.

- Comunicació de Mateo, D. “The trade of Adriatic wine in the southern Iberian Peninsula and its connection with the economic and social transformations in the context of the Roman Civil Wars”; en el marc del 19th International Congress of Classical Archaeology. Archaeology and Economy in the Ancient World; organitzat per l’AIAC, la Universitat de Koln i la Universitat de Bonn. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).
- Pòster de Mateo, D.; Álvarez, J. F.; Santana, R.; Molina, J. “Production centres and trade relations in the Early Empire. Analysis of the amphorae production from the Tarraconensis central coast: The ARCEA Project”; en el marc del congrés 19th International Congress of Classical Archaeology. Archaeology and Economy in the Ancient World; organitzat per l’AIAC, la Univerzitat de Koln i la Universitat de Bonn. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).
- Comunicació de Mateo, D.; Pastor, M. “¿Cómo percibe el alumnado de Historia la desigualdad entre sexos? Bases de un proyecto de investigación”; en el marc del seminari internacional II Workshop Internacional de Innovación en Enseñanza Superior y TIC (INNOVAESTIC 2018), organitzat per la Universitat d’Alacant. 14-15 de juny, Alacant.
- Comunicació de Mateo, D. “A quantification experience based on the analysis of trade dynamics during the Roman age”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l’Associació Europea d’Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Pòster de Mateo, D.; Álvarez, J. F.; Santana, R.; Molina, J. “The ARCEA Project”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l’Associació Europea d’Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Mateo, D.; Bolufer, J.; Lagóstena, L.; Molina, J. “La figlina de la Rana / les Puntetes (Gata de Gorgos, Alicante). Prospección geofísica y primeras actuaciones arqueológicas en un centro alfarero altoimperial”; en el marc del Congrés. Figlinae Hispaniae. Nuevas aportaciones al estudio de los talleres cerámicos de la Hispania Romana; organitzat per l’ICAC i el Ministeri d’Economia i Competitivitat (MINECO-FEDER). 19-20 de setembre, Tarragona.
- Comunicació de Mateo, D. “¿La derrota de Finley? La escuela de Cambridge y el crecimiento económico en la antigua Roma”; en el marc del Coloquio Internacional. Los primeros sistemas sociales en los orígenes de Europa: la idea de progreso y la historia discontinua, organitzat per la Universitat d’Alacant. 22-23 de novembre, Alacant.
- Comunicació de Bolufer, J.; Mateo, D.; Molina, J. “Primeras actuaciones arqueológicas en la figlina de la Rana / les Puntetes (Gata de Gorgos, Alicante)”; en el marc de les VII Jornades de Arqueologia de la Comunidad Valenciana; organitzades pels Col·legis de Doctors i Llicenciats de València-Castelló i Alacant, i el Museu de Belles Arts de Castelló. 14-15 de desembre, Castelló de la Plana.
- Comunicació de De Juan, C.; Cibecchini, F.; Mateo, D.; Capelli, C.; Molina Vidal, J. “Las ánforas Dressel 7-11 de la costa bética del pecio Bou- Ferrer (La Vila Joiosa, Alicante): morfología y estiba de una nave de época neroniana”; en el marc del Congreso Internacional. Ex Baetica Amphorae II. Conservas, aceite y vino de la Bética en el Imperio romano. Veinte años después; organitzat per la Universitat de Sevilla, la Universitat de Cadis,

l'Institut Arqueològic d'Àustria i el LabEx Archimede-UMR5140 ASM del CNRS-Montpeller. 17-20 de desembre, Sevilla.

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa de Mateo, D.; Bolufer, J. “Les actuacions arqueològiques al jaciment romà de La Rana (Gata de Gorgos, Alicante)”, organitzada per l'Ajuntament dels Poblets. 14 de setembre, Els Poblets.



Matteazzi, Michele
 Investigador postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Interacciones llano-montaña en el NE peninsular: ocupación y dinámica del territorio en el llano del Empordà y en los Pirineos orientales a partir de la Arqueología del Paisaje (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64636-P). IP: Josep M. Palet.

Participació en projectes d'altres entitats

- Santa Marta Project. IP: Stefano Campana (Università degli Studi di Siena) i Emanuele Vaccaro (Università degli Studi di Trento).

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Matteazzi, M. "The Upper Adriatic littoral landscape between Atria and Altinum during Roman times: natural environment, road network and land use"; en el marc del congrés XIX International Congress of Classical Archaeology, organitzat per l'AIAC. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).
- Pòster de Marchi A. R.; Matteazzi, M.; Serchia, I. "Evolution of the town-countryside relationship during Roman times: the case of Parma (Italy) as inferred by the excavations *at via* del Conservatorio"; en el marc del congrés XIX International Congress of Classical Archaeology, organitzat per l'AIAC. 22-26 de maig, Colònia/Bonn (Alemanya).
- Comunicació de Matteazzi, M. "Among Vicenza, Padova and Este: finding traces of the Roman landscape in a borderland"; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Matteazzi, M. "Reading the Roman landscape in the Venetian alluvial plain"; en el marc del congrés 5th International Landscape Archaeology Conference (LAC 2018); organitzat per la International Association of Landscape Archaeology (IALA), la Universitat de Newcastle i la Universitat de Durham. 17-20 de setembre, Newcastle (Regne Unit).



Monrós González, Meritxell
Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

Projectes de recerca

- Caracterización de los asentamientos urbanos en la costa de la Iberia septentrional (siglos VI-III a.C.): teledetección, documentación y restitución de estructuras constructivas (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-67946-C2-2-P). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- Estudi dels processos erosius i la vulnerabilitat del patrimoni arqueològic. IP: Pau Olmos.

Publicacions

Articles en altres revistes

- Monrós, M.; Belarte, M. C.; Allué, E.; Batista, L.; Camañes, P.; Canela, J.; Domènech, G.; Fontanals, M.; Olmos, P.; Principal, J.; Rojas, A. "The DIGIBERS project. The socialisation of research in the digital era: the case of Iberian archaeology". *Butlletí Arqueològic*, 40. Reial Societat Arqueològica Tarraconense..



Muñoz Melgar, Andreu (MBT)
 Investigador postdoctoral asdcrit (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona (II Fase) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00102). IP: Andreu Muñoz (MBT-ICAC).
- Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la *Tarracense* en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64392-C4-2-P). IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV).
- Excavacions a la basílica paleocristiana de Sant Fructuós (Tarragona). IP: Josep M. Macias, Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Casas, A.; Cosentino, P. L.; Fiandaca, G.; Himi, M.; Macias, J. M.; Martorana, R.; Muñoz, A.; Rivero, LL.; Sala, R.; Teixell, I. "Non-invasive geophysical surveys in search of the Roman Temple of Augustus under the Cathedral of Tarragona (Catalonia, Spain)". *Surveys in Geophysics*, 39 (p. 1107-1124). Indexat a JCR (ISI) i SCOPUS. Factor d'impacte: 3.761 Q1(geochemistry & geophysics) / ICDS: 11,0.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Godoy, C.; Muñoz, A. "Una propuesta de interpretación funcional litúrgica de la basílica del anfiteatro de Tarragona en el contexto de los esquemas hispánicos Cristina Godoy Fernández"; en el marc del 4t congrés Tarraco Biennal; organitzat per PICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.
- Comunicació de López, J.; Muñoz, A. "L'arqueologia cristiana de Tarragona. Balanç dels darrers 25 anys (1993-2018)"; en el marc del 4t congrés Tarraco Biennal; organitzat per l'ICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.

Activitat de difusió i transferència

- Visita guiada de Muñoz, A. "De Tarragona a Tournai: l'arqueologia de les primeres Catedrals d'Europa"; en el marc del 17è aniversari de la proclamació de Tarragona com a Patrimoni Mundial de la Humanitat; organitzat pel Museu Bíblic Tarraconense. 3 de gener, Tarragona.



Olmos Benlloch, Pau
 Investigador postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

Projectes de recerca

- Caracterización de los asentamientos urbanos en la costa de la Iberia septentrional (siglos VI-III a.C.): teledetección, documentación y restitución de estructuras constructivas (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-67946-C2-2-P). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101). IP: Josep M. Palet.
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- Estudi dels processos erosius i la vulnerabilitat del patrimoni arqueològic. IP: Pau Olmos.
- La vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragona). Excavació i consolidació. IP: Jordi López.

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Belarte, M. C.; Noguera, J.; Olmos, P. “Una residència de planta complexa de l'ibèric antic al jaciment de Sebes (Flix, Ribera d'Ebre)”. *Revista d'Arqueologia de Ponent*, 28 (p. 369-384). Carhus+B / ICDS: 3,9.

Articles en altres revistes

- Monrós, M.; Belarte, M. C.; Allué, E.; Batista, L.; Camañes, P.; Canela, J.; Domènech, G.; Fontanals, M.; Olmos, P.; Principal, J.; Rojas, A. “The DIGIBERS project. The socialisation of research in the digital era: the case of Iberian archaeology”. *Butlletí Arqueològic*, V(40).

Capítols de llibre

- Belarte, M. C.; Noguera, J.; Olmos, P. “El poblament ibèric a Flix: de la primera edat del ferro a la formació de la cultura ibèrica a l'antiga Ilercavònia”. *Miscel·lània del CERE*, 28 (Dossier Ibers i romans a l'Ebre, p. 223-246). Valls: Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre.

Altres

- Olmos, P. “Arqueorutes. Itineraris d’interès arqueològic”. Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser, GIAP-ICAC i ICRPC <<http://parcsnaturals.gencat.cat/ca/ter-freser/visiteu-nos/itineraris/itineraris-dinteres-arqueologic>>.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Olmos, P.; Palet, J. M. “Enhancing mountain archaeological heritage in the natural park of Nuria and Coma de Vaca Valleys (Girona, Spain)”; en el marc del 5th International Landscape Archaeology Conference (LAC 2018); organitzat per l’associació internacional IALA (International Association of Landscape Archaeology), la Universitat de Newcastle i la Universitat de Durham. 17-20 de setembre, Newcastle (Regne Unit).

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa de Palet, J. M.; Olmos, P. “El Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser, un paisatge cultural: actualitat de la recerca arqueològica en l’espai altimontà i noves propostes de patrimonialització”; organitzada per l’ICAC amb la col·laboració del Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser, el Centre d’Estudis Comarcals del Ripollès i el Museu Etnogràfic de Ripoll. 27 de juliol, Ripoll.
- Visita guiada de Palet, J. M.; Olmos, P. “La Vall de Núria: els jaciments del Forat de l’Embut i de la Coma de Gombrèn”; en el marc de les Jornades de portes obertes als jaciments del Forat de l’Embut i de la Coma de Gombrèn, organitzades per l’ICAC. 28 de juliol, Ripoll.

Altres

- Coordinador de l’activitat didàctica “Aprenem a llegir un paisatge de muntanya”, adreçada a estudiants de 2n de Batxillerat de l’IES Abat Oliba de Ripoll (novembre 2018 - juny 2019); en el marc de l’assignatura Història de Catalunya.



Ortega Pérez, María Jesús
 Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Interacciones llano-montaña en el NE peninsular: ocupación y dinámica del territorio en el llano del Empordà y en los Pirineos orientales a partir de la Arqueología del Paisaje (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64636-P). IP: Josep M. Palet.
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097). IP: Hèctor A. Orengo.
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101). IP: Josep M. Palet.
- Centuriació i estructuració de l'ager de la colònia *Barcino*. Anàlisi arqueomorfològica i modelació del paisatge. IP: Josep Maria Palet i Hèctor A. Orengo.

Activitats

Activitat científica

- Coordinació de sessió Palet, J. M.; Carvalho, H. P.; Ortega, M. J.; Orengo, H. A. "Field systems, centuriations and the shaping of Cultural Landscapes: integrated and long-term analysis"; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Ortega, M. J.; Palet, J. M.; Orengo, H. A. "The making of a Mediterranean landscape. The shaping of the territory of Valencia in Roman times and its symbolic background"; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Palet, J. M.; Garcia, A.; Ejarque, A.; Rodrigo, E.; Ortega, M. J.; Orengo, H. A.; Riera, S. "Landscape changes, settlement and centuriated systems in the hinterland of Emporion-Emporiae (North-Eastern Catalonia)"; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Palet, J. M.; Ortega, M. J.; Orengo, H. A. "Integrated studies on centuriated landscapes in Mediterranean Hispania tarraconensis: new methods and perspectives"; en el marc del congrés 5th International Landscape Archaeology Conference (LAC 2018),

organitzat per la International Association of Landscape Archaeology (IALA), la Universitat de Newcastle i la Universitat de Durham. 17-20 de setembre, Newcastle (Regne Unit).

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa “Camins d’història: el paisatge a través de l’arqueologia”; en el marc del Pint of Science. Festival de divulgació científica; organitzat per Pint of science. 15 de maig, Tarragona.

Altres

- Coordinadora de les I Jornades de paisatge històric del Baix Gaià, organitzades pels ajuntaments d’Altafulla i Torredembarra. 14 de juliol, Altafulla i Torredembarra.



Padrós Gómez, Carles
 Investigador postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Seminari de Topografia antiga (SETOPANT)

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- L'Ausetania romana abans de la fundació d'Auso (ARFA) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00094). IP: Antoni Ñaco (UdG-ICREA).
- Puig Ciutat, descripció i anàlisi d'una destrucció i el seu context al món romà tardorepúblicà (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00089). IP: Eduard Ble Gimeno.

Publicacions

Capítols de llibre

- Pratdesaba, A.; Frigola, J.; Padrós, C.; Madroñal, A. “El Castell de Falgars: estudi arqueològic d'una torre de guaita des de la baixa república romana fins a l'època medieval”. A: Tremoleda, J. *El territori de Besalú abans del comtat* (p. 95-120). Quaderns de les Assemblees d'Estudis, Amics de Besalú i el seu Comtat, Institut Ramón Muntaner.

Articles en actes de congrés

- Padrós, C.; Amat, A. “La Torre romana de Puig d'Àlia i les seves fases prèvies: resultats de les campanyes 2016-2017 (Amer, La Selva)”. A: Llinàs Pol, J. (eds.). *Actes de les XIV jornades d'arqueologia de les comarques de Girona*. (p. 189-195). Girona: Generalitat de Catalunya «Publicacions d'Arqueologia i Paleontologia, 10».

Activitats

Activitat científica

- Conferència de Álvarez, T., Padrós, C. “Metodologia per a la preparació d'un expedient BCIN: el cas de la ciutat romana d'Aeso (Isona i Conca Dellà, Pallars Jussà)”; en el marc del cicle Tribuna d'Arqueologia 2018-2019, organitzat pel Servei d'Arqueologia i Paleontologia de la Generalitat de Catalunya. 24 d'octubre, Barcelona.
- Conferència de Padrós, C., Principal, J. “Resultats de les intervencions arqueològiques al jaciment del fortí de Tentelatge (Navès, Solsonès)”; en el marc de la Fira de Santa Llúcia, organitzada per l'Ajuntament de Navès. 7-9 de desembre, Navès.



Ravotto, Alessandro
 Investigador postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
 (ArPA)

Publicacions

Articles en altres revistes

- Ravotto, A. “Muralla romana i representació de la ciutat”. *Butlletí Museu d’Història de Barcelona*, 34 (p. 20).

Capítols de llibre

- Nolla, J. M.; Ravotto, A. “270 dC. Les Muralles de la por”. A: de Riquer, B. *Història Mundial de Catalunya* (p. 133-139). Barcelona: Edicions 62.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Rodà, I.; Ravotto, A. “Novetats epigràfiques de Barcino”; en el marc de les Jornades Internacionals sobre el Món Clàssic en honor de Carles Miralles; organitzades per la Societat Catalana d’Estudis Clàssics de l’IEC i la UB. 18-19 de gener, Barcelona.
- Comunicació de Ravotto, A. “A technique to enhance the visibility of inscriptions”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l’Associació Europea d’Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Comunicació de Ravotto, A. “In the beginnin were the raw data”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l’Associació Europea d’Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.
- Pòster de Turcanu, D.; Mariana, R.; Schroder, V.; Tincu, S.; Ravotto, A. “Research and good practices on safeguarding of cultural heritage in the context of the contemporary interventions in the historical monuments”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l’Associació Europea d’Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.



Riera Rullan, Mateu
 Investigador postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- Actuació arqueològica de la cova del molí d'en Gaspar de Ses Cases noves de Sineu: Campanya 2018 (Consell de Mallorca-Ajuntament de Sineu). IP: Mateu Riera (ICAC), Anna Gutiérrez García-M. (ICAC) i Josep M. Puche (ICAC).

Participació en projectes d'altres entitats

- Recuperació, consolidació i museïtzació del monestir bizantí de Cabrera (Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, IBANAT i l'Ajuntament de Palma). IP: Mateu Riera (ICAC) i M. Riera Frau.

Publicacions

Articles en actes de congrés

- Puche, J. M.; Riera, M. "Nuevas tecnologías y documentación gráfica profesionalizada en las Islas Baleares". *Actas del Congreso Nacional de Arqueología Profesional* (p. 277-285). Saragossa: Colegio Oficial de Doctores y Licenciados en Filosofía y Letras y en Ciencias de Aragón.
- Riera, M. "Materiales cerámicos del Mediterráneo Oriental de los siglos V a VII d. C. encontrados en la isla de Cabrera (Islas Baleares): ánforas, vajilla fina, utensilios para cocinar y ungüentarios". A: Martín, I.; Fuentes, P.; Sastre, J. C.; Catalán, R. (coords.). *Cerámicas Altomedievales en Hispania y su entorno (s. V-VIII d. C.)* (p. 613-619). Zamora: Asociación Zamora Prehistórica.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Sastre, M.; Salas, M.; Alapont, LL.; Cau, M. A.; Riera, M. "L'àmbit D del sector sud de Son Peretó (Manacor, Mallorca – Illes Balears). Enterraments d'una comunitat cristiana dels segles VI a VIII dC"; en el marc de les VIII Jornades d'Arqueologia de les Illes Balears, organitzades per la Secció d'arqueologia del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de les Illes Balears. 11-14 d'octubre, Alcúdia.
- Comunicació de Martín, A.; Nicolás, J. C.; Riera, M.; Salvat, B. "Possible càrrega d'estany de la bètica a son Xoriguer (Ciutadella-Menorca)"; en el marc de les VIII Jornades d'Arqueologia de les Illes Balears; organitzades per la Secció d'arqueologia del Col·legi Oficial

de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de les Illes Balears. 11-14 d'octubre, Alcúdia.

- Comunicació de Riera, M.; Cau, M. A.; Salas, M. “Noves dades sobre la cronologia dels baptisteris i del sector sud de Son Peretó (Mallorca)”; en el marc del 4t congrés Tarraco Biennial; organitzat per l'ICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.
- Comunicació de Deudero, S.; Rita, J.; Mayol J.; Terrassa, B.; Riera, M.; Carbonell, M.; López, M. F. “I tu, què em dones? Com pot ajudar la vostra investigació a la gestió del parc nacional? Com pot ajudar el parc nacional de Cabrera a la vostra investigació?”; en el marc de la I Jornada de recerca al Parc Nacional de Cabrera; organitzada per la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears i l'Ajuntament de Palma. 13 de desembre, Palma.
- Comunicació de Riera, M. “Cabrera, una joia arqueològica per descobrir”; en el marc de la I Jornada de recerca al Parc Nacional de Cabrera; organitzada per la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears i l'Ajuntament de Palma. 13 de desembre, Palma.

Activitat de difusió i transferència

- Xerrada divulgativa “Principals novetats de les excavacions en el conjunt paleocristià de Son Peretó”; en el marc dels Dilluns de l'Obra, organitzats per l'Obra Cultural Balear. 11 de juny, Manacor.
- Visita guiada “Jaciment arqueològic del Pla de ses Figueres en el marc del Projecte de Recuperació, consolidació i museització del monestir bizantí de Cabrera 2016-2020”. 20 d'octubre, Cabrera.

Docència

- Professor de les assignatures Anàlisi i Estudi dels Materials Arqueològics, i Arqueologia Medieval, del grau d'Arqueologia de la UAB.
- Professor del Curs pràctic d'arqueologia cristiana: la basílica de Son Peretó de Manacor; en el marc del Màster en Història i Patrimoni cultural de l'Església, de la Facultat Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes de Barcelona - Ateneu Universitari Sant Pacià.
- Professor de l'assignatura Arqueologia de la Conquesta a l'Antiguitat i a l'Edat Mitjana, del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- Professor de l'assignatura El cristianisme tardoantic a la Tarraconense (Catalunya, Llevant peninsular i Illes Balears) en el marc de la Hispània romana i visigòtica (segles III-VIII), del màster en Història i Patrimoni Cultural de l'Església, de la Facultat Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes de Barcelona - Ateneu Universitari Sant Pacià.
- Professor del curs universitari *Introduction to the Christian world of the 4th – 8th centuries – The basilica of Son Peretó (Manacor – Balearic Islands – Spain)*; en el marc del màster en Història i Patrimoni cultural de l'Església, de la Facultat Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes de Barcelona - Ateneu Universitari Sant Pacià.

Altres

- Membre del consell editorial de Padilla Libros Editores & Libreros.
- Membre del *Paleopark Project Workshop*; organitzat pel Centro de Estudios Avanzados de Blanes (CEAB-CSIC) i el Organismo Autónomo de Parques Nacionales del Ministerio de Medio Ambiente del Gobierno de España, del 18 al 21 d'abril, Blanes.



Roig Pérez, Josep Francesc
 Investigador postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la *Tarracense* en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64392-C4-2-P). IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV).
- El port de *Tarraco* a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII). IP: Josep M. Macias.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Rodríguez, F.; Díaz, M.; Macias, J. M.; Roig, J. F.; Teixell, I. “Espacios domésticos y productivos en el puerto de Tarracona (s. VII-VIII): un ensayo holístico”; en el marc del seminari internacional *Things on site: The Early Medieval Period in context* (7th to 10th centuries), organitzat per la Universitat d'Alacant. 26-28 de setembre, Alacant.
- Comunicació de Roig, J. F.; Ramírez, R. “La figlina del Vila-sec (Alcover): proposta de restitució arquitectònica i funcional del taller ceràmic”; en el marc del *Congrés. Figlinae Hispaniae. “Nuevas aportaciones al estudio de los talleres cerámicos de la Hispania Romana”*; organitzat per l'ICAC i el Ministeri d'Economia i Competitivitat (MINECO-FEDER). 19-20 de setembre, Tarragona.



Romaní Sala, Núria
 Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
 Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

Projectes de recerca

- *Tabula Imperii Romani- Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR). IP: Josep Guitart (IEC-UAB-ICAC) i Marta Prevosti.
- *Conventus Tarraconensis*: una nueva perspectiva arqueológica de redes de vías, ciudades y villas. Un prototipo para la TIR-FOR online (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-69655-P). IP: Marta Prevosti.
- Projecte Iulia Libica (Llívia, Cerdanya): el fòrum i el territori de la ciutat (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00093). IP: Cèsar Carreras (UAB).
- La Ciutat romana de Iesso (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00099). IP: Josep Guitart (UAB-ICAC).

Participació en projectes d'altres entitats

- Análisis arqueológico y valoración patrimonial de tres paisajes de la conquista romana de Hispania (S. II-I a.C.) (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64601-C3-1-R). IP: Joaquim Pera (UAB).
- Anàlisi arqueològica de la primera ocupació romana a l'altiplà central de Catalunya. Puig castellar (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00014). IP: Esther Rodrigo, Cèsar Carreras (UAB) i Joaquim Pera (UAB).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Guitart, J.; Prevosti, M.; de Soto, P.; Romaní, N.; Cortés, A.; Padrós, N. "El projecte internacional *Tabula Imperii Romani – Forma Orbis Romani* (TIR-FOR)". *Tribuna d'Arqueologia*, 2015-2016 (p. 332-347). Carhus+D / ICDS: 4,0.
- Pera, J.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Romaní, N.; Padrós, N.; de Solà, G.; Guitart, J. "Puig Castellar de Biosca (La Segarra). Una fortificació de segle II aC a l'interior de Catalunya. (Campanyes 2013-2015)". *Tribuna d'Arqueologia*, 2015-2016 (p. 31-56). Carhus+D / ICDS: 4,0.

Articles en actes de congrés

- Guitart, J.; Pera, J.; Romaní, N.; Padrós, N.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Ros, J.; de Solà, G. "La ciutat romana de Iesso. Parc Arqueològic de Guissona (2011-2014)". A: Gallart, J. *et*

al. (eds.). *Primeres Jornades d'Arqueologia i Paleontologia de Ponent* (p. 161-173). Lleida: Serveis Territorials de Lleida del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

- Pera, J.; Carreras, C.; Rodrigo, E.; Romaní, N.; Padrós, N.; de Solà, G.; Guitart, J. “Puig Castellar (Biosca, la Segarra). Un castellum de segona meitat de segle II aC a l’interior de Catalunya”. A: Gallart, J. *et al.* (eds.). *Primeres Jornades d'Arqueologia i Paleontologia de Ponent* (p. 131-). Lleida: Serveis Territorials de Lleida del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Romaní, E.; Rodrigo, E.; Pera, J.; Gutierrez, A. “El material constructiu de la fortificació militar de s. II aC de Puig Castellar de Biosca (Lleida): paviments, revestiments parietals i cobertes”; en el marc del congrés d’homenatge al Dr. Alberto López Mullor. Estudis sobre ceràmica i arqueologia de l’arquitectura; organitzat per la Generalitat de Catalunya, el MAC, el MUHBA la Diputació de Barcelona i la UAB. 14-16 de maig, Barcelona/Bellaterra.

Docència

- Professora de les pràctiques del XII curs d’Arqueologia de Ileso (Guissona, del 2 al 13 de juliol 2018); organitzat per l’Ajuntament de Guissona, la UAB i l’ICAC.
- Professora de les assignatures Arqueologia Hispànica i Arqueologia Romana, del grau d’Arqueologia de la UAB.



Soler Huertas, Begoña
 Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
 Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
 (ArPA)

Projectes de recerca

- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-65319-P). IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC).

Participació en projectes d'altres entitats

- *Exemplum et spolia*. el legado monumental de las capitales provinciales romanas en Hispania (MINECO/ FEDER, UE. HAR2015-64386-C4-1-P). IP: Ricardo Mar (URV) i Joaquín Ruíz de Arbulo (URV-ICAC).

Activitats

Activitat científica

- Conferència de Gorostidi, D. “Spolia epigráficos y paisaje urbano: el caso de Tarraco en época moderna y contemporánea”; en el marc de III Seminario Grupo de Investigación Arqueología Histórica y Patrimonio del Mediterráneo Occidental. La ciudad como cantera. Dinámicas de expolio y reutilización en ciudades y edificios históricos; organitzat per l'ICAC i la Universitat de Múrcia. 12 d'abril, Múrcia.

Altres

- Coordinació de Soler, B. del III Seminario *La ciudad como cantera. Dinámicas de expolio y reutilización en ciudades y edificios históricos*; organitzat per l'ICAC i Universitat de Múrcia. 12 d'abril, Múrcia.



Terrado Ortuño, Patricia
 Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Portus Tarraconis. El puerto de *Tarraco* en época tardorrepublicana y altoimperial. Fuentes, historiografía y arqueología. Tesis doctoral llograda l'11 de gener, vinculada al projecte I+D: Roma, la capitales provinciales de Hispania (MINECO/FEDER, UE. HAR2012-37405-C04-01). IP: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Terrado, P. “La vida portuaria en Tarraco. Organización y gestión del trabajo a través de las fuentes arqueológicas y documentales”. *Cuadernos de Arqueología de la Universidad de Navarra*, 26 (p. 49-72). Carhus+D / ICDS: 6,4.

Articles en actes de congrés

- Lasheras, A.; Terrado, P. “New approaches to the study of the harbour of *Tarraco*: archaeological and literary research (3rd century BC – 8th century AD)”. A: von Carnap-Bornheim, C.; Daim, F.; Ettl, P.; Warnke, U. (eds.). *Harbours as object of interdisciplinary research – Archaeology + History + Geosciences. Conference Proceedings* (p. 165-181). Mainz: Interdisziplinäre Forschungen zu Häfen von der Römischen Kaiserzeit bis zum Mittelalter, Römisch-Germanisches Zentralmuseum.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Salomon, F.; Macias, J. M.; Strutt, K.; Terrado, P. “Results from the Geoarchaeological Study of the Harbour of Roman Tarraco”; en el marc del seminari 4th Workshop Portuslimes: Rome’s Mediterranean Ports; organitzat per la British School a Roma i la Universitat de Southampton. 25-26 de gener, Roma (Itàlia).
- Comunicació de Gutiérrez, A.; López, J.; Martí, G.; Terrado, P. “Evidències de dues antigues infraestructures portuàries: els embarcadors de La Roca Plana i del Miracle a Tarragona”; en el marc de la 3a Jornada d’Arqueologia d’Arqueologia de Sitges. Arqueologia Litoral, organitzada per Museus de Sitges. 6 d’abril, Sitges.
- Xerrada. “El transporte de material de construcción: el papel de los puertos”; en el marc de la XIII Semana Romana de Cascante. Scientia plvribvs discipliniis ornata. La arquitectura

y la construcción en Roma: materiales, técnicas, procesos; organitzada per l'Associació Cultural Vicus, la UNED Tudela i la Universitat de Navarra. 15-16 de juny, Cascante.

- Conferència. “Tarragona des de l'aire. Plànols i gravats al segle XVIII i XIX.”; en el marc del cicle Francesc Armanyà 300 anys: la Il·lustració a la Tarragona del segle XVIII; organitzat per l'ICAC i la Biblioteca del Seminari Pontifici de Tarragona, la Biblioteca Pública de Tarragona, el Departament de Cultura, la Biblioteca-Hemeroteca Municipal, la Reial Societat Arqueològica Tarraconense i la URV. 27 de novembre, Tarragona.

Altres

- Beca d'investigació Lucius Licinius Sura per al projecte Els ports antics de Tarraco. Embarcadors, ports i platges del litoral tarragoní en època romana (s. II aC – III dC); en el marc dels Premis Tarragonès 2018 del Consell Comarcal del Tarragonès.

Personal investigador adscrit: R1 (predoctoral)



Bertral Arias, Anna
Investigadora predoctoral adscrita (R1)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Interacciones llano-montaña en el NE peninsular: ocupación y dinámica del territorio en el llano del Empordà y en los Pirineos orientales a partir de la Arqueología del Paisaje (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64636-P). IP: Josep M. Palet.
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101). IP: Josep M. Palet.
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097). IP: Hèctor A. Orengo.
- L'Alt Congost entre l'Antiguitat Tardana i l'Alta Edat Mitjana: recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096). IP: Arnau Garcia.
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). IP: Josep M. Macias.

Publicacions

Articles en actes de congrés

- Bertral, A.; Belarte, M. C.; Noguera, J. "Archaeologists and Conservator/Restorers: Teamwork Needed for the Study and Conservation of Archaeological Heritage: The Example of an Iberian Funerary Urn". *5th International Conference YOCOCU 2016: Youth in Conservation of Cultural Heritage* (p. 127-130). Madrid: Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Departament de Conservació i Restauració.
- Bertral, A.; Belarte, M. C.; Canela, J. "Colaboración entre arqueólogos y restauradores en el Institut Català d'Arqueologia Clàssica". A: Doménech, M. T.; Doménech, A. (eds.). *Proceedings of the 3rd Conference on electrochemical techniques applied to the conservation of artworks. New Insights into the technical examination and conservation of metallic heritage artefacts* (p. 82-89). València: UPV.

Activitats

Activitat científica

- Pòster. “¿Cuál es el papel de los Conservadores-Restauradores en el ámbito arqueológico? Diálogo, reivindicación y autocrítica”; en el marc de les XI Jornadas de Jóvenes Investigadores en Arqueología (JIA 2018); organitzades pel Comité Organizador de las Jornadas de Jóvenes Investigadores en Arqueología i l'Associació de Joves Investigadors d'Arqueologia de Tarragona (AJIAT). 9-12 de maig, Tarragona.
- Comunicació. “Archaeologists and conservator-restorers, a necessary collaboration. Two examples from Catalonia”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.



Fernández Pino, Iván
 Investigador predoctoral adscrit (R1)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- ARREL: Aplicació de jocs seriosos en entorns col·laboratius per la transmissió del patrimoni cultural de Catalunya (Recercaixa 2015. ACUP-Obra Social la Caixa). IP: Josep M. Macias i Juan J. Ramos (UAB).
- L'església de la Mussara (La Mussara, Vilaplana). Documentació i excavació. IP: Josep M. Puche.

Publicacions

Capítols de llibre

- Solà-Morales, P.; Macias, J. M.; Puche, J. M.; Toldrà, J. M.; Fernández, I. "The Roman Circus of the City of Tarragona. 10 Years of Collaboration Between Architects and Archaeologists". A: Marcos, C. *Graphic Imprints. On the influence of the representation and ideation tools in architecture* (p. 1020-1029). Cham: Springer.
- Solà-Morales, P.; Puche, J. M.; Macias, J. M.; Toldrà, J. M.; Fernández, I. "Architectural Graphic Expression not Drawn: A Digital Approach". A: Castaño, E.; Echeverría, E. (eds.). *Architectural Draughtsmanship. From Analog to Digital Narratives* (p. 295-307). Cham: Springer.

Articles en actes de congrés

- Toldrà, J. M.; Solà-Morales, P.; Macias, J. M.; Puche, J. M.; Fernández, I. "The interventions of Alejandro Ferrant in the Roman amphitheatre of Tarragona". A: Amoèda, R.; Lira, S.; Pinheiro, C.; Santiago, J. M.; Calvo, J.; García Carrillo, F. *Heritage 2018. Proceedings of the 6th International Conference on Heritage and Sustainable Development* (p. 1597-1606). Granada: Universidad de Granada, Green Lines Institute for Sustainable Development.
- Macias, J. M.; Puche, J. M.; Solà-Morales, P.; Toldrà, J. M.; Fernández, I. "El conjunto histórico del circo romano de Tarragona: de la nube de puntos a la didáctica permanente". *Experimental Archaeology: From Research to Society. Proceedings of the Vth International Congress of Experimental Archaeology* (p. 121-126). Tarragona: RSAT «Butlletí Arqueològic, 40».

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Puche, J. M.; Fernández I.; Coll, S.; de Solà, P.; Toldrà, J. M.; Miralles, R. “Pervivència de la tardo-antiguitat en l’arquitectura de la Vall d’Aran”; en el marc del 4t congrés Tarraco Biennal; organitzat per l’ICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.

Altres

- Membre del comitè organitzador de les XI Jornadas de Jóvenes Investigadores en Arqueología (JIA 2018); organitzades per l’Associació de Joves Investigadors d’Arqueologia de Tarragona amb el suport de l’IPHES, l’ICAC, l’ICRPC i la URV. 9-12 de maig, Tarragona.



Polonio Alamino, Tania
 Investigadora predoctoral adscrita (R1)
 Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Geoarqueologia y dinámica de paisajes culturales altimontanos: estudio micromorfológico, formas de ocupación y pastoralismo en los Pirineos orientales. Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D: Interaccions socio-ambientals durant l'Holocè: estructuració, ocupació i dinàmiques del territori a la conca del riu Ter a partir de l'arqueologia del paisatge, TerAmAr (MINECO/FEDER, UE. HAR2012-39087-C02-02).
- Interacciones llano-montaña en el NE peninsular: ocupación y dinámica del territorio en el llano del Empordà y en los Pirineos orientales a partir de la Arqueología del Paisaje (MINECO/FEDER, UE. HAR2015-64636-P). IP: Josep M. Palet.
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101). IP: Josep M. Palet.
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097). IP: Hèctor A. Orenge.
- L'Alt Congost entre l'Antiguitat Tardana i l'Alta Edat Mitjana: Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096). IP: Arnau Garcia.
- Rere les passes de la transhumància a l'antiguitat: estudi de les pràctiques ramaderes i dels paisatges culturals als Pirineus Orientals a través de l'arqueozoologia. IP: Lídia Colominas.
- Estudi dels processos erosius i la vulnerabilitat del patrimoni arqueològic. IP: Pau Olmos.

Publicacions

Altres

- Garcia, A.; Oliver, J.; Giralt, S.; Polonio, T.; Palet, P. "A la recerca de paisatges garriguencs desapareguts: el llac de la Garriga" <<http://www.cdh.lagarriga.cat/contingut/introduccio-la-recerca-dels-paisatges-garriguencs-desapareguts-el-llac-de-la-garriga>>.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Garcia, A.; Ciurana, J.; Oliver, J.; Roig, J.; Gallego, A.; Colominas, L.; Gómez, R.; Gómez, J.; Polonio, T.; Giralt, S. "Interdisciplinary approach to the Archaeology, Bioarchaeology and History of the rural churches of Aiguafreda and Valldaneu (Barcelo-

na), 7th-12th C.AD”; en el marc de Reflecting Futures. 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2018), organitzat per l’Associació Europea d’Arqueòlegs. 5-8 de setembre, Barcelona.

Altres

- Investigadora predoctoral a l’ICAC amb l’ajuda FPI del Ministeri d’Economia i Competitivitat (fins el 31 de desembre de 2017).



Teixell Navarro, Imma
 Investigadora predoctoral adscrita (R1)
 Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
 (ArPA)

Projectes de recerca

- ARREL: Aplicació de jocs seriosos en entorns col·laboratius per la transmissió del patrimoni cultural de Catalunya (Recercaixa 2015. ACUP-Obra Social la Caixa). IP: Josep M. Macias i Juan J. Ramos (UAB).
- Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona (II Fase) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00102). IP: Andreu Muñoz (MBT-ICAC).
- El port de *Tarraco* a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII). IP: Josep M. Macias.
- Excavacions a la basílica paleocristiana de Sant Fructuós (Tarragona). IP: Josep M. Macias, Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Ajuntament de Tarragona-ICAC).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Casas, A.; Cosentino, P. L.; Fiandaca, G.; Himi, M.; Macias, J. M.; Martorana, R.; Muñoz, A.; Rivero, L.; Sala, R.; Teixell, I. "Non-invasive geophysical surveys in search of the Roman Temple of Augustus under the Cathedral of Tarragona (Catalonia, Spain)". *Surveys in Geophysics*, 39 (p. 1107-1124). Indexat a JCR (ISI) i SCOPUS. Factor d'impacte: 3.761 Q1(geochemistry & geophysics) / ICDS: 11,0.

Activitats

Activitat científica

- Comunicació de Rodríguez, F.; Díaz, M.; Macias, J. M.; Roig, J. F.; Teixell, I. "Espacios domésticos y productivos en el puerto de Tarracona (s. VII-VIII): un ensayo holístico"; en el marc del seminari internacional Things on site: The Early Medieval Period in context (7th to 10th centuries), organitzat per la Universitat d'Alacant. 26-28 de setembre, Alacant.
- Comunicació. "Símbols cristians encunyats: propaganda i difusió del cristianisme a través de la moneda recuperada en contextos arqueològics de la ciutat de Tàrraco"; en el marc del 4t congrés Tarraco Biennal; organitzat per l'ICAC i la URV. 21-24 de novembre, Tarragona.

Centre de documentació i biblioteca

Disposa d'un fons documental de 24.023 ítems, dels quals 399 han arribat durant l'any 2018. El fons està integrat per monografies, publicacions periòdiques, materials audiovisuals i bases de dades. I compta també amb dues col·leccions singulars: el llegat del Dr. Pere de Palol <fonspalol.icac.cat>, i la biblioteca i el llegat fotogràfic del Dr. Gustav A. Gamer.

Durant el 2018, el servei de préstec ha realitzat 245 transaccions, de les quals el 67 % han estat externes. D'altra banda, l'arxiu històric-administratiu de l'Institut ha incrementat en un 2 % el nombre de documents i ha arribat així als 32.625 ítems.

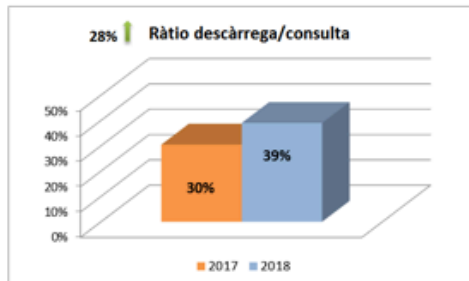
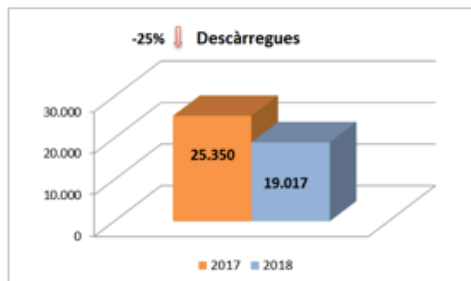
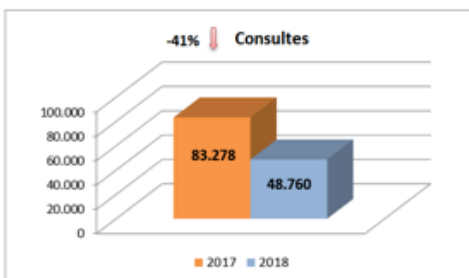
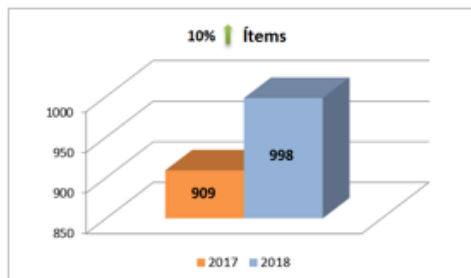
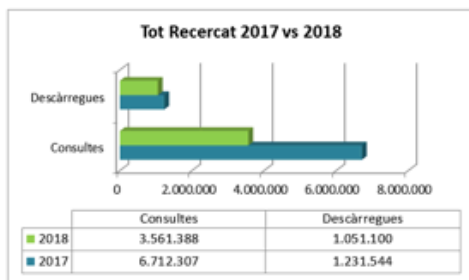
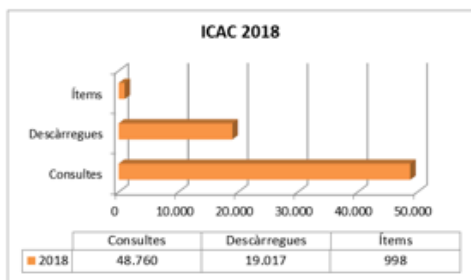
L'intercanvi de publicacions s'ha mantingut, el 2018, amb 265 centres. Aquesta pràctica és cabdal per a l'increment del fons bibliogràfic propi i per a difondre les publicacions pròpies. En la línia de difusió de les publicacions pròpies, també s'ha fet una promoció especial adreçada a les persones inscrites a les XI Jornades de Joves Investigadors en Arqueologia. La distribució total ha estat de 3.024 exemplars.

L'ICAC ha fet efectiva la seva incorporació al Portal de la Recerca (PRC) el 25 de juny de 2018, amb 90 investigadors i investigadores, 8 grups de recerca, 1.413 publicacions i 120 projectes¹.

L'Institut s'ha mantingut com a primer centre CERCA en nombre de documents carregats al repositori col·lectiu Recercat², amb un total de 998 documents. El nombre de consultes han disminuït un 41 % respecte l'any anterior (48.760, el 2018) i les descàrregues un 25 % (19.017, el 2018). En la valoració d'aquest resultat cal tenir en compte que el conjunt del repositori Recercat ha registrat una caiguda important tant en nombre de consultes com de descàrregues, respecte l'any 2017. En canvi, en el cas de l'ICAC, si bé ha acusat un descens en aquests indicadors, es pot destacar positivament que les consultes durant 2018 han estat de major valor i la ràtio de descàrrega ha millorat un 28 %.

¹El Portal de la Recerca (PRC) <portalrecerca.csuc.cat> és una iniciativa de la Generalitat de Catalunya que vol visualitzar i difondre des d'una única plataforma, oberta i digital, tota l'activitat investigadora que es duu a terme a Catalunya. Actualment, hi participen 20 institucions i més d'11.707 investigadors/es.

²RECERCAT (Dipòsit de la Recerca de Catalunya)<www.recercat.cat> és un repositori cooperatiu en el que es pot consultar la literatura de recerca de les universitats i centres d'investigació de Catalunya, com ara articles, treballs d'investigació / fi de màster, treballs/projectes fi de carrera, ponències de congressos, informes, documents de treball, etc.



Unitat de Documentació Gràfica

Durant l'any 2018, la UDG ha treballat a Catalunya, Balears i València.



Preses de dades fotogràfiques al Portal dels Apòstols de la Seu Vella de Lleida (foto: ICAC)

Encàrrecs externs:

- Assessorament en la documentació i lectura del patrimoni arquitectònic, exploració de noves eines de treball i anàlisi i aixecament fotogramètric del portal dels Apòstols de la seu vella de Lleida, i la seva restitució cromàtica en 3D. Institució: Direcció de Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya.
- Aixecament i estudi arquitectònic de l'amfiteatre romà de Tarragona, amb una planimetria detallada en 3D i la comparativa de l'estat en què es trobava el 2013. Institució: Fundació Rovira i Virgili.
- Excavació arqueològica i aixecament planimètric de l'església de La Mussara (Vilaplana, Baix Camp). Inclou l'estudi històric de l'edifici i determinar i descriure l'església medieval preexistent. Institucions: Diputació de Tarragona i Ajuntament de Vilaplana.
- Projecte d'estudi i documentació de la basílica paleocristiana de Son Peretó. Institució: Ajuntament de Manacor.
- Projecte d'estudi i documentació del columbari romà del Molí d'en Gaspar a Sineu. Institució: Ajuntament de Sineu.
- Projecte d'estudi i documentació del monestir bizantí de l'illa de Cabrera. Institució: Ajuntament de Palma.
- Suport topogràfic a les excavacions realitzades al Turó de les Maletes. Institució: Ajuntament de Montcada i Reixac.

Col·laboracions amb projectes de l'ICAC i equips de recerca d'altres institucions i universitats:

- Planimetria, documentació i explotació en 3D de les excavacions que es duen a terme a la ciutat visigoda de València la Vella (Riba-roja de Túria). Projecte de recerca: Excavacions arqueològiques a València la Vella (Riba-roja de Túria).
- Suport topogràfic i planimètric als treballs arqueològics i realització de planimetries amb la participació del Departament de Ciències de l'Antiguitat de la UAB. Projectes de recerca: Recerca arqueològica a *Iesso* (Guissona); La conquesta romana a la Catalunya interior: l'exemple de Puig Castellar (Biosca); El fòrum de la ciutat romana de *Iulia Libica* (Llívia).
- Suport planimètric a les excavacions del jaciment ibèric del Castellet de Banyoles, a Tivissa (Ribera d'Ebre), amb la participació del Departament de Prehistòria, Història Antiga i Arqueologia de la UB. Projecte de recerca: El poblat ibèric del Castellet de Banyoles (Tivissa, Ribera d'Ebre).
- Actualització de la planimetria del jaciment neolític d'El Cavet (Cambrils, Baix Camp). Institució: IPHES.
- Classes de l'assignatura Representació i Restauració Virtual. Patrimoni i Ciutat, amb la col·laboració de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de la URV.
- Publicació de tres models tridimensionals del portal dels Apòstols de la Seu Vella de Lleida a la plataforma Sketchfab: la portalada <<https://skfb.ly/6zV9u>>, el timpà <<https://skfb.ly/6zV9v>>; model 3D amb la restitució cromàtica <<https://skfb.ly/6zV99>>.



De la Unitat d'Estudis Arqueomètrics: documentació de la translucidesa d'un fragment epigràfic en marbre de la col·lecció Molas del Museu d'Història de Tarragona (foto: A. Gutiérrez Garcia-M.)

Unitat d'Estudis Arqueomètrics

L'activitat de la Unitat d'Estudis Arqueomètrics (UEA) s'orienta en tres grans línies de treball: suport a la recerca, recerca i innovació, i docència. A partir del Pla d'actuació 2017-2020, que s'ha posat en marxa el 2018, la línia de recerca i innovació ha passat a ser l'objectiu principal de la Unitat, a fi de mantenir el posicionament de la UEA com a centre de referència a nivell nacional pel que fa a l'anàlisi de materials lapidis.

La Unitat s'orienta específicament a l'estudi interdisciplinari des d'un punt de vista històrico-arqueològic i arqueomètric de les restes patrimonials (arqueològiques, escultòriques o epigràfiques) elaborades en material lapidi així com dels aspectes econòmics, socials i polítics lligats amb l'explotació, ús i circulació/comercialització dels recursos petris en l'antiguitat. La UEA també treballa en l'optimització de les tècniques analítiques en la seva aplicació a materials arqueològics, i en l'experimentació de noves tècniques per valorar-ne la utilitat i rendibilitat arqueomètrica.

Paral·lelament, la UEA dona suport a projectes de recerca competitiu i ofereix els seus serveis a institucions públiques (nacionals i internacionals) i a empreses privades relacionades amb la gestió del patrimoni, l'arqueologia o la restauració. D'altra banda, participa habitualment en la docència del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC) i també organitza cursos especialitzats relacionats amb les tècniques arqueomètriques.

Durant el 2018 s'ha contractat temporalment a dues persones de reforç, el Sr. Hugo Feliu i la Sra. Laura Galán, per dur a terme:

- La concepció, realització i posada en funcionament d'un catàleg consultable en línia que incorpora les principals roques ornamentals de la Hispània romana i que forma un dels objectius del projecte I+D al qual està vinculada la UEA <<http://marmorlapisque.icac.cat>>.
- La localització dels materials (mostres físiques i dades analítiques) relacionades amb cadascun dels informes/treballs pendents, l'actualització del fons bibliogràfic i de la base de dades de la UEA i, en definitiva, la reordenació global del laboratori.

Cal destacar l'obtenció d'un ajut per a contractes Ramón y Cajal per part de la Dra. Anna Gutiérrez Garcia-M., directora de la UEA, i la incorporació de la Dra. Roberta di Febo com a tècnica de suport a la recerca, el desembre de 2018.

S'ha continuat treballant en el marc del projecte de recerca de R+D+i *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis, dirigit per la Dra. Diana Gorostidi (URV-ICAC), del qual cal destacar: el mostreig d'un retrat imperial conservat al Museu Marès de Barcelona i revisió d'altres peces en marbre del MNAT; l'estudi macroscòpic i mostreig de fragments marmoris dels jaciments de Llívia (Cerdanya) i Mas dels Frares (Tarragona); i l'autòpsia de diversos elements marmoris de Girona (especialment dels blocs reutilitzats a la Torre del Llamp) en previsió del seu futur estudi.

S'han finalitzat alguns estudis específics que han format part del gran nombre de contribucions que des de la Unitat s'han presentat en diverses reunions científiques:

- 19th Congrés Internacional d'Arqueologia Clàssica (Colònia/Bonn). Organització d'una sessió i presentació de dues comunicacions orals.

- 24th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists. Reflecting Futures (Barcelona). Organització d'una sessió i presentació d'una comunicació oral.
- XII Congrés Internacional d'Asmosia (Izmir, Turquia). Presentació de dues comunicacions orals i sis pòsters.
- Jornada interdisciplinària Espacios de Canteras Históricas (IGME, Madrid). Presentació d'una ponència.
- Seminari internacional Graver dans le marbre: Diálogos entre material, forma y mensaje en las provincias Aquitania e Hispania (Bordeaux, França). Organització i presentació d'una comunicació.

També s'ha dut a terme el projecte d'actuació arqueològica a la Cova del molí d'en Gaspar de les cases noves de Sineu, codirigit amb el Dr. Mateu Riera, que ha consistit en la documentació i estudi detallat del columbari romà identificat en les campanyes anteriors, així com del seu entorn. L'objectiu ha estat avaluar si podria haver estat també una zona d'extracció lítica (pedrera) en algun moment (anterior o posterior) al seu ús com a necròpolis, i mirar d'entendre com s'hauria articulat en el conjunt de l'explotació dels recursos de l'entorn de Sineu.

Paral·lelament, la UEA ha seguit col·laborant amb projectes de l'ICAC i amb equips de recerca d'altres institucions i universitats:

- Projecte de recerca Graver dans le Marbre: Routes et Origine des Marbre Antiques d'Aquitaine et d'Espagne-ROMAE <<https://blogs.uab.cat/romae>>, dirigit per la Dra. A. Gutiérrez Garcia-M. (ICAC): posada en comú dels resultats, intercanvi de dades analítiques per a ser incorporades a la base de dades de la Unitat i elaboració de les conclusions finals, que han estat presentades en el seminari internacional Graver dans le marbre.
- Projecte de recerca de R+D+i *Exemplum et spolia*. El legado monumental de las capitales provinciales romanas de Hispania. Perduración, reutilización y transformación en las ciudades de Carthago Nova, Valentia y Lucentum, dirigit pel Dr. José Miguel Noguera (Universitat de Múrcia): inici d'analítiques d'elements esculpits (escultura masculina, capitells) elaborats en marbre blanc.
- Projecte de recerca de R+D+i Un mundo en transformación. Estudio de los hábitos de consumo de las comunidades tardoantiguas y emirales instaladas en Santa María de Abajo (Carranque, Toledo) a través del análisis arqueobiológico y de bienes de prestigio: inici d'analítiques arqueomètriques de diversos materials marmoris.

Finalment, en l'àmbit docent la UEA ha impartit l'assignatura Arqueometria: materials transformats/no-transformats, en el Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC), i ha presentat ponències en sessions del Máster en Métodos y Técnicas para la elaboración de un trabajo de investigación (UNED) i del curs de postgrau Séminaires interdisciplinaires de l'école doctorale Montaigne Humanités (Universitat de Bordeaux Montaigne). La Unitat ha acollit també durant un període de quatre mesos dos estudiants de màster en contracte de pràctiques, així com diverses estades breus de la doctoranda Marie-Claire Savin (IRAMAT - CRP2A, UMR5060, CNRS, Universitat de Bordeaux Montaigne).

Formació avançada

Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica

Impartit per la URV, la UAB i l'ICAC, l'objectiu d'aquest projecte docent és oferir una formació metodològica específica en les principals línies de recerca en arqueologia protohistòrica, grecoromana i de l'antiguitat tardana; amb el focus en l'estudi de les societats mediterrànies antigues.

El màster s'imparteix de manera ininterrompuda des del curs 2006-2007. Des del curs 2013-2014, s'imparteix amb un pla d'estudis de 90 crèdits. A la fi del curs 2017-2018, la Comissió de coordinació del màster va avaluar nou treballs de fi de màster (TFM), corresponents a alumnes de la quarta edició del nou pla d'estudis.

Relació d'alumnes matriculats:

	<i>Alumnes de 1r curs</i>	<i>Alumnes de 2n curs</i>	<i>Total</i>
Curs 2017-2018	13	11	24
Curs 2018-2019	7	14	21

Programa d'Iniciació a la Recerca (PIR)

Programa de formació de l'ICAC adreçat a l'alumnat de segon curs del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC), amb l'objectiu de complementar la formació avançada amb la col·laboració en equips de recerca de l'ICAC i, especialment, la iniciació a la recerca mitjançant el desenvolupament del treball de final de màster i el reforç dels coneixements pràctics en el món de l'arqueologia clàssica. El curs 2017-2018 es van atorgar set ajudes PIR. Per al curs 2018-2019 s'han convocat vuit noves ajudes.

Doctorat en Arqueologia Clàssica i altres programes

La formació avançada del programa de màster té continuïtat en el Doctorat interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-ICAC-UAB), coordinat per la URV. El personal investigador de l'ICAC hi participa en la direcció de tesis doctorals. També, es dirigeixen i codirigeixen tesis doctorals en el marc d'altres programes de doctorat.

Direcció de tesis doctorals per investigadors/es de l'ICAC durant 2018:

	<i>Tesis llegides</i>	<i>Tesis en curs</i>	<i>Total</i>
Doctorat interuniversitari en Arqueologia Clàssica	4	25	29
Altres programes de doctorat	1	5	6
Total	5	30	35

Tesis doctorals llegides el 2018 dirigides per personal investigador de l'ICAC:

- *La historia del pueblo peonio: recogida y análisis crítico de las fuentes literarias griegas y romanas.* Ricardo Blanco. Dirigida per: Jesús Carruesco (URV-ICAC) i Diana Gorostidi (URV-ICAC).
- *El fòrum romà de 'Iulia Libica' i l'arqueologia urbana de Llivia (Cerdanya).* Jordi Guàrdia. Dirigida per: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Oriol Olesti (UAB).
- *El comercio de las especias orientales desde la Antigüedad a las Cruzadas.* Roman B. Hereter. Dirigida per: Ramon Járrega (ICAC). Nota: tesi matriculada en un altre programa de doctorat.
- *El suburbí portuari de 'Tarraco' a l'Antiguitat tardana (segles III-VIII dC).* Ada Lasheras. Dirigida per: Josep Anton Remolà (MNAT-ICAC) i Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC).
- *'Portus Tarracensis'. El puerto de 'Tarraco' en época tardorrepública y altoimperial. Fuentes, historiografía y arqueología.* Patricia Terrado. Dirigida per: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC) i Diana Gorostidi (URV-ICAC).

Tesis doctorals en curs dirigides per personal investigador de l'ICAC:

- *Alexandria in Classical Antiquity: A Topographical Reconstruction.* Amr Abdo. Dirigida per: César Carreras (UAB) i Josep Guitart (UAB-ICAC).
- *Comerç d'àmfores romanes a l'illa de Menorca.* Margaret Amundson. Dirigida per: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC) i Josep Anton Remolà (URV-ICAC).
- *Explotación, usos y difusión de rocas ornamentales ('marmora') entre la antigüedad tardía y la alta edad media en la mitad norte de la Península Ibérica.* Raúl Aranda. Dirigida per: Virginia García Entero (UNED) i Anna Gutiérrez (ICAC).
- *La explotación de canteras locales en época romana y la producción de columnas y otros elementos arquitectónicos y decorativos pétreos en la ciudades romanas de la provincia de Cuenca.* Javier Atienza. Dirigida per: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC), Ricardo Mar (URV) i Anna Gutiérrez (UAB-ICAC).
- *Subsistence activities in Tunisia during the antiquity: Zooarchaeological study of Zama (Siliana).* Mohamed Azaza. Dirigida per: Lúdia Colominas (ICAC).
- *Métrica del orden corintio tardoantiguo.* Óscar Caba. Dirigida per: Eva Subias (URV-ICAC) i José Ignacio Fiz (URV-ICAC).
- *Arquitectura doméstica de las clases altas en las regiones X y XI, desde el s. I d.C. hasta la antigüedad tardía.* Caterina Caligari. Dirigida per: Eva Subias (URV-ICAC).
- *El vampiro romántico: El nacimiento de un mito moderno.* Cristiano Casà. Dirigida per: Jesús Carruesco (URV-ICAC). Nota: tesi matriculada en un altre programa de doctorat.
- *Sintaxis del espacio de los complejos forenses de las ciudades de fundación romana en Italia y su influencia en el urbanismo de las fundaciones romanas en Hispania hasta época Julio-Claudia.*

Dario Canino. Dirigida per: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Luisa Migliorati (Universitat de Roma «La Sapienza»).

- *Le sculture di Lucus Feroniare.*
Armando Cristilli. Dirigida per: Isabel Rodà (UAB-ICAC) i Margherita Bonanno (Universitat de Roma). Nota: tesi matriculada en un altre programa de doctorat.
- *El món Funerari Bizantí a Egipte. El cas d'Oxirrinc.*
Dolors Codina. Dirigida per: Eva Subias (URV-ICAC).
- *'Figlinae Hispaniae': caracterización tipológica y arqueométrica de las ánforas hispanas en relación con los centros de producción.*
Enric Colom. Dirigida per: Ramon Járrega (ICAC).
- *Arquitectura i urbanisme ibèric al nord-est peninsular: Models i representació digital.*
Ivan Cots. Dirigida per: Jordi Diloli (URV-ICAC).
- *Món ibèric a Catalunya; Protohistòria; Arqueologia de la guerra; GIS.*
Oriol Cuscó. Dirigida per: Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- *Els pedestals tripartits de 'Tarraco': definició, difusió i evolució d'un model epigràfic.*
Hugo Feliu. Dirigida per: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
- *Antiguitat tardana; Arqueologia de la ciutat antiga; Arqueologia de l'arquitectura.*
Karen Fortuny. Dirigida per: Josep Maria Macias (ICAC).
- *La gestió dels ramats ovins en època romana. Estudi de la seva alimentació a través de la tècnica del microdesgast dentari a l'Empordà.*
Abel Gallego. Dirigida per: Josep Maria Palet (ICAC) i Lúdia Colominas (ICAC).
- *Objets et techniques. Aux origines de la métallurgie du fer en Méditerranée occidentale (IXe-VIIe s. av. n. è.): circulations, échanges et emprunts. Premiers résultats.*
Anne-Laure Grevey. Dirigida per: Éric Gailledrat (CNRS, Centre National de la Recherche Scientifique) i Carme Belarte (ICREA-ICAC). Nota: tesi matriculada en un altre programa de doctorat.
- *The Iconography of the Tyrrhenian Group.*
Julia Janicka. Dirigida per: Jesús Carruesco (URV-ICAC).
- *Dinámicas del poblamiento rural y del territorio en zonas del noroeste de la cuenca del Duero entre época romana y la alta edad media a través de la arqueología del paisaje.*
Jesús Martínez. Dirigida per: Josep Maria Palet (ICAC) i Enrique Ariño (Universitat de Salamanca).
- *El territori i poblament al Lesera.*
Pablo Medina. Dirigida per: Josep Maria Palet (ICAC) i Ferran Arasa (Universitat de València).
- *La iconografía del coro y el espacio público en la Grecia antigua.*
Marta Nicolás. Dirigida per: Jesús Carruesco (URV-ICAC).
- *Els processos constructius de l'arquitectura romana a gran aparell i l'ús de roques ornamentals en els programes edilicis del nord-est del 'conventus Tarraconensis' (actual província de Girona).*
Jordi Oliver. Dirigida per: Ricardo Mar (URV) i Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC).
- *Geoarqueología y dinámica de paisajes culturales altimontanos: estudio micromorfológico, formas de ocupación y pastoralismo en los Pirineos orientales.*

Tania Polonio. Dirigida per: Josep Maria Palet (ICAC) i Mercè Bergadà (SERP-UB).

- *Territori i paisatge a la Terra Alta durant la protohistòria. Anàlisi dels models d'ocupació entre els segles VIII i I a. de la n. e.*
Marc Prades. Dirigida per: Josep Maria Palet (ICAC) i Jordi Diloli (URV).
- *El comerç mediterrani a la 'Tarraconensis' a les portes de l'Islam (segles VII-VIII dC).*
Francesc Rodríguez. Dirigida per: Josep Maria Macias (ICAC) i Miquel Àngel Cau (ICREA-UB).
- *Les fundacions romanes de Iesso, Aeso i Ilerda. Estudi dels antecedents i l'establiment de nous assentaments urbans en un espai indígena.*
Josep Ros. Dirigida per: Josep Guitart (UAB-ICAC).
- *Paisajes epigráficos de la 'Tarraco' tardorrepública y altoimperial: las inscripciones públicas y sus contextos topográficos originales.*
Julio César Ruiz. Dirigida per: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
- *Las estrategias de mediación digital en el museo participativo y modelo aplicativo: la presencia web 2.0 de los museos de Tarragona.*
Federica Satta. Dirigida per: Antonio Salcedo (URV) i Ignacio Fiz (URV-ICAC). Nota: tesi matriculada en un altre programa de doctorat.
- *Les marbres du Nord-Ouest de l'Espagne (actuelle Galice): contribution à sa caractérisation archéométrique et à l'étude de leur exploration et usage à l'époque romaine et haut-médiéval.*
Marie-Claire Savin. Dirigida per: Anna Gutiérrez (UAB-ICAC), Pilar Lapuente (Universitat de Saragossa - ICAC) i Rémy Chapoulie (Universitat de Bordeaux Montaigne – IRAMAT). Nota: tesi matriculada en un altre programa de doctorat.

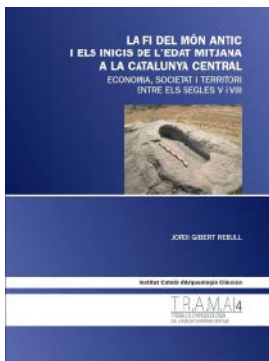
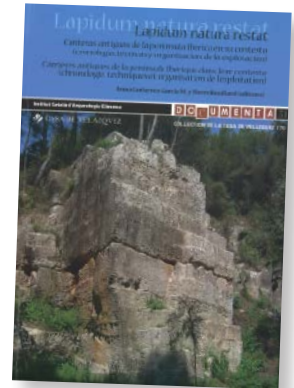


Activitat d'un seminari d'epigrafia del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (foto: ICAC)

Publicacions

Publicacions pròpies

- *Lapidum natura restat. Canteras antiguas de la península ibérica en su contexto (cronología, técnicas y organización de la explotación)*. Anna Gutiérrez i Pierre Rouillard (editors). Documenta, 31.
- *Althiburos III. La nécropole protohistorique d'Althiburos massif du Ksour*. Nabil Kallala, Joan Sanmartí i Carme Belarte (editors). Documenta, 30.



- *La fi del món antic i els inicis de l'edat mitjana a la Catalunya Central. Economia, societat i territori entre els segles V i VIII*. Jordi Gibert Rebull. Trama, 4.



- *Actas XI Jornadas de Jóvenes en Investigación Arqueológica. Tarragona, 9-12 de mayo de 2018*. Comitè Editorial JIA Tarragona 2018 (editors). Trama, 5.

Coedicions

- *Rabassats (Nulles, Alt Camp): una granja a l'antiga Cessetània ibèrica. Guia arqueològica.* Maria Carme Belarte, Joan Canela i Jordi Morer. Coedició amb l'Ajuntament de Nulles.



Activitats científiques

- Seminari *Post humum*. Pràctiques funeràries i escatologia en època romana. Organitzat en el marc del Màster interuniversitari d'Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC). Tarragona, 6 de febrer.
- 1r Col·loqui Arquitectura i Arqueologia: cara a cara. Organitzat per la Reial Societat Arqueològica Tarraconense (RSAT), el Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya - Tarragona (COAC-T) i l'ICAC. Tarragona, 15 de març.
- III Seminario Grupo de Investigación. Arqueología Histórica y Patrimonio del Mediterráneo Occidental. Organitzat per la Universitat de Múrcia i l'ICAC. Múrcia, 12 d'abril.
- III Seminari interdisciplinari d'Arqueologia i Epigrafia. "La ciudad como cantera. Dinámicas de expolio y reutilización en ciudades y edificios históricos". Organitzat en el marc del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC). Tarragona, 4 de maig.
- V Seminari sobre Epigrafia i Societat a Tàrraco. "Más enllà del suport epigràfic. La prosopografia com a eina d'estudi de la societat romana". Organitzat en el marc del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC). Tarragona, 7 de maig.
- XI Jornadas de Jóvenes Investigadores en Arqueología (JIA). Organitzat per l'Associació de Joves Investigadors d'Arqueologia de Tarragona, amb el suport de l'IPHES, l'ICAC, l'ICRPC i la URV. Tarragona, 9-12 de maig.
- 2n Col·loqui Arquitectura i arqueologia: cara a cara. Organitzat per la Reial Societat Arqueològica Tarraconense (RSAT), el Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya - Tarragona (COAC-T) i l'ICAC. Tarragona, 26 de juny.
- Congrés *Figlinae Hispaniae*. Nuevas aportaciones al estudio de los talleres cerámicos de la Hispania romana. Organitzat per l'ICAC. Tarragona, 19-20 de setembre.
- Seminari *Amphorae ex Hispania*. El taller i la producció d'àmfores romanes a la costa catalana. Organitzat pel MAC-Empúries i l'ICAC. Empúries, 25 d'octubre.
- III Congrés Internacional Pharmacy and Medicine in Ancient Egipt (EGYPHARMED 2018). Organitzat per l'Institut d'Estudis del Pròxim Orient Antic, IEPOA (UAB), amb la participació de l'ICAC. Barcelona, 25-27 d'octubre.
- Seminari i taller pràctic First practical workshop on advanced computational archaeology. Organitzat per l'ICAC. Tarragona, 31 d'octubre - 9 de novembre.
- Col·loqui Time Present and Time Past: Representations of the Past in Ancient Greece. Organitzat per l'ICAC i la URV. Tarragona, 5-6 de novembre.
- 4t Congrés internacional d'Arqueologia i Món Antic. Tàrraco Biennal. Organitzat per la Fundació Privada Mutua Catalana amb la col·laboració de l'ICAC, entre altres institucions. Tarragona, del 21 al 24 de novembre.

- Seminari internacional Graver dans le marbre. Diàlogos entre materia, forma y mensaje en las provincias Hispania y Aquitania. Organitzat per l'ICAC, l'institut IRAMAT-CRP2A, l'Ausonius i la URV. Bordeus (França), 4-5 de desembre.
- II Seminari *Post humum*. Arqueologia de la mort, espais i contextos funeraris. Organitzat en el marc del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC), amb la col·laboració del MNAT. Tarragona, 19 de desembre.



Un moment del seminari *Post humum*, 6 de febrer (foto: ICAC)

Difusió i transferència

Activitats

- Celebració del Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència. Organitzat pel Comitè d'Igualtat de l'ICAC.
 - Xerrada taller a l'IES Torreforta. Arqueologia i desigualtats. Tarragona, 8 de febrer.
 - Sessió oberta Dones i Arqueologia. Tarragona, 12 de febrer.
 - Xerrada taller a l'IES Torreforta. Arqueologia en femení. Tarragona, 15 de febrer.
- Tallers científics. Ciència al Banc d'Espanya. Missatges: expressió prehistòrica, romana i química. Organitzat per l'ICIQ, l'ICAC i l'IPHES. Tarragona, 23 d'abril.
- Curs de formació del professorat. Aproximació al circ de Tàrraco a través d'un *serious game*. Organitzat per l'APLEC, l'ICAC, la URV i la UAB. Tarragona, 4, 5 i 18 de maig.
- Xerrades en el marc del Festival Internacional Pint of Science Tarragona. Coordinat per l'Associació per a la Divulgació Científica del Camp de Tarragona, amb la col·laboració de l'ICAC. Tarragona, 14-16 de maig.
- XX edició del festival romà Tàrraco Viva:
 - XXI Jornades gastronòmiques Tàrraco a taula, *Convivium*. Amb la col·laboració de l'ICAC. Tarragona, 30 d'abril.
 - VIII Passejada arqueològica 'Mobilitat' pel circ de Tàrraco'. Organitzat per l'ICAC, l'APLEC, la UAB i l'Obra Social La Caixa. Tarragona, 18 i 25 de maig.
 - XI Cicle de documentals arqueològics. Organitzat per l'ICAC, amb la col·laboració del Museu d'Oïasso. Tarragona, 16-18 de maig
 - Lliurament dels Premis Odissea. Organitzat per l'APLEC, amb la col·laboració de l'ICAC. Tarragona, 25 de maig.
 - Estand institucional a la Fira internacional de museus i jaciments arqueològics d'època romana. Tarragona, del 25 al 27 de maig.
- Cicle de conferències 'Lluís Pons d'Icart (1518?-1578), 500 anys'. La Tarragona del segle XVI. Organitzat per l'ICAC, la Biblioteca-Hemeroteca Municipal, la Biblioteca Pública de Tarragona, la Biblioteca del Seminari, la URV, el MNAT i la RSAT. Tarragona, 15 de maig.
- XII Curs d'Arqueologia Ciutat romana de Iesso. Organitzat pel Museu de Guissona, la UAB, l'Ajuntament de Guissona, l'IEC i l'ICAC. Guissona, 2-13 de juliol.
- Conferència "Una ciutat ibèrica de la Cessetània oriental: el jaciment de les Masies de Sant Miquel de Banyeres del Penedès". Organitzada per l'Ajuntament de Banyeres del Penedès, la Universitat de Barcelona i l'ICAC. Banyeres del Penedès, 3 de juliol.
- III Curs pràctic d'arqueologia cristina i visigoda. Excavació al jaciment del València la Vella. Organitzat per l'Ajuntament de Riba-roja de Túria i l'ICAC. Riba-roja de Túria, 3 de juliol - 17 d'agost.
- Cicle de conferències a Riba-roja de Túria en el marc del III Curs pràctic d'arqueologia cristiana i visigoda. Riba-roja de Túria, 3, 7, 9 14 i 16 d'agost.

- Activitats de divulgació de la recerca en el marc de la Nit Europea de la Recerca. La recerca, patrimoni de tothom. Organitzat per la URV, l'IISPV, l'IPHES, l'ICIQ i l'ICAC. Tarragona, 28 i 29 setembre.
- Presentació del llibre *Rameses III como garante de 'maat'. Las dos estelas del año 12 en Medinet Habu*, de Teresa Magadán. ICAC (Tarragona), 28 novembre.

Butlletí electrònic

L'ICAC publica mensualment el butlletí electrònic *Archeonea*, registrat com a publicació periòdica (ISSN 2013-8490). L'any 2018 s'han publicat els números 77 a 86, en català i en castellà. La distribució electrònica del butlletí compta amb una llista de subscriptors de més de 1.600 persones, que ha estat revisada i actualitzada per al compliment del nou Reglament General de Protecció de Dades (RGPD).

Presència als mitjans de comunicació i a internet

La pàgina web de l'Institut ha rebut durant 2018 més de 111.700 visites, que corresponen a més de 39.000 sessions i a un conjunt de més de 21.000 usuaris. Les seccions més visitades han estat la pàgina d'inici, pàgines del personal investigador del centre, convocatòries laborals, notícies i la col·lecció de patrimoni en 3D. Gairebé la meitat dels usuaris han consultat la versió en castellà de la web, mentre que el 30 % han consultat la versió en català.

L'ICAC ha tingut més de 200 aparicions en premsa escrita i digital, ràdio i televisió.



Liurament dels Premis Odissea, 25 de maig (foto:ICAC)



Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Plaça d'en Rovellat, s/n - 43003 Tarragona
Telèfon: 977 24 91 33 - Fax: 977 22 44 01
www.icac.cat / info@icac.cat

